BUDAPEST, 1942. AUGUSZTUS 26. — II. ÉVFOLYAM 35. SZÁM

Ára: 20 fillér

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

a M.F.I. felv.

Nagybányai vitéz Horthy István
Magyarország kormányzóhelyettese
a szovjet-fronton hősi halált halt.

HONVÉDROHAM

JÁNOSFFY ENDRE gyalogos

1. Az előnyomuló honvédosztag erős tüzet kapott a falu szélén. Pillanatok alatt harcvonalba fejlődött az élcsapat s a magas növényzetben kúszva megközelítette az első házakat . . .

2. Megkezdődik az ellenállási fészkek leküzdése. Az első honvédek már elérték a veszedelmes utcasort. A bezárkózott vörös utóvédek nem menekülhetnek meg . . .

3. Berepül a kézigránát a házba, ahonnan hevesen tüzeltek a szovjetkatonák s elcsendesedik a vörösök puskatopogása. Meghaltak? . . . Élnek? . . .

4. Puskatussal törik be az ajtót s ahogy lepattan a hitvány zár

5. . . . Ketten is előbújnak rejtekhelyükről. Bizonykodnak, hogy ártatlanok, de a kunyhóban fekszik teljes katonai felszerelésük . . .

6. Tovább, előre, a következő házakig, amelyekből golyók sivítanak a honvédek felé

7. Kerteken, udvarokon át erős tűzben, minden oldalról szűkebbre szorítják a honvédek a vasgyűrűt, a kétségbeesetten védekező vörösök körül.

A VÖRÖS UTÓVÉDEK ELLEN

harctéri felvételei

8. Ropog a fegyver, golyók szaggatják át a falakat s az utolsó házban is beáll a nagy csönd . . .

9. Az erőshangú magyar felszólításra kitárul az ajtó s előjönnek a vöröskatonák. Némelyek egyenruhában, —

10. . . . mások micisapkában, amelyet valószínűleg a zsákjukban hordoznak, hogy bármikor átalakulhassanak partizánokká . . .

11. A vörös utóvéd parancsnokának elfogása. Vége a harcnak, de, —

12. — a falu szélén, a fedezékekből is előkerül még néhány ijedt bolsevik . . .

13. A győztes honvédek tovább menetelnek, előre a végtelen síkságokon, az ellenség végleges legyőzéséig! . . .

A KAUKÁZUS LÁBAINÁL

A Cserkeszföldön előnyomuló német csapatok már elérték Karacsaj hegyes vidékét s a kéklő, tiszta nyári távolságban felrajzolódott előttük az égre az Elbrusz 5630 méter magas, fehér hómezőktől csillogó orma. A Kaukázus csodái tárulnak a harcosok elé, a törökfajú kemény törzsek tündérien szép hazája, ahol 10 évvel ezelőtt fojtotta vérbe a szovjet a fellángolt utolsó szabadságmozgalmat.

Ennek az ismeretlen világnak egyelőre nehezen megszerezhető képeit mutatjuk be **a Magyar Futár olvasóközönségének.**

MAGASAN A KAUKÁZUSI HEGYEK KÖZÖTT, A HÓFÚDTE BÉRCEK SZÉLÉN, DÚS FÜBEN LEGEL A LÓ...

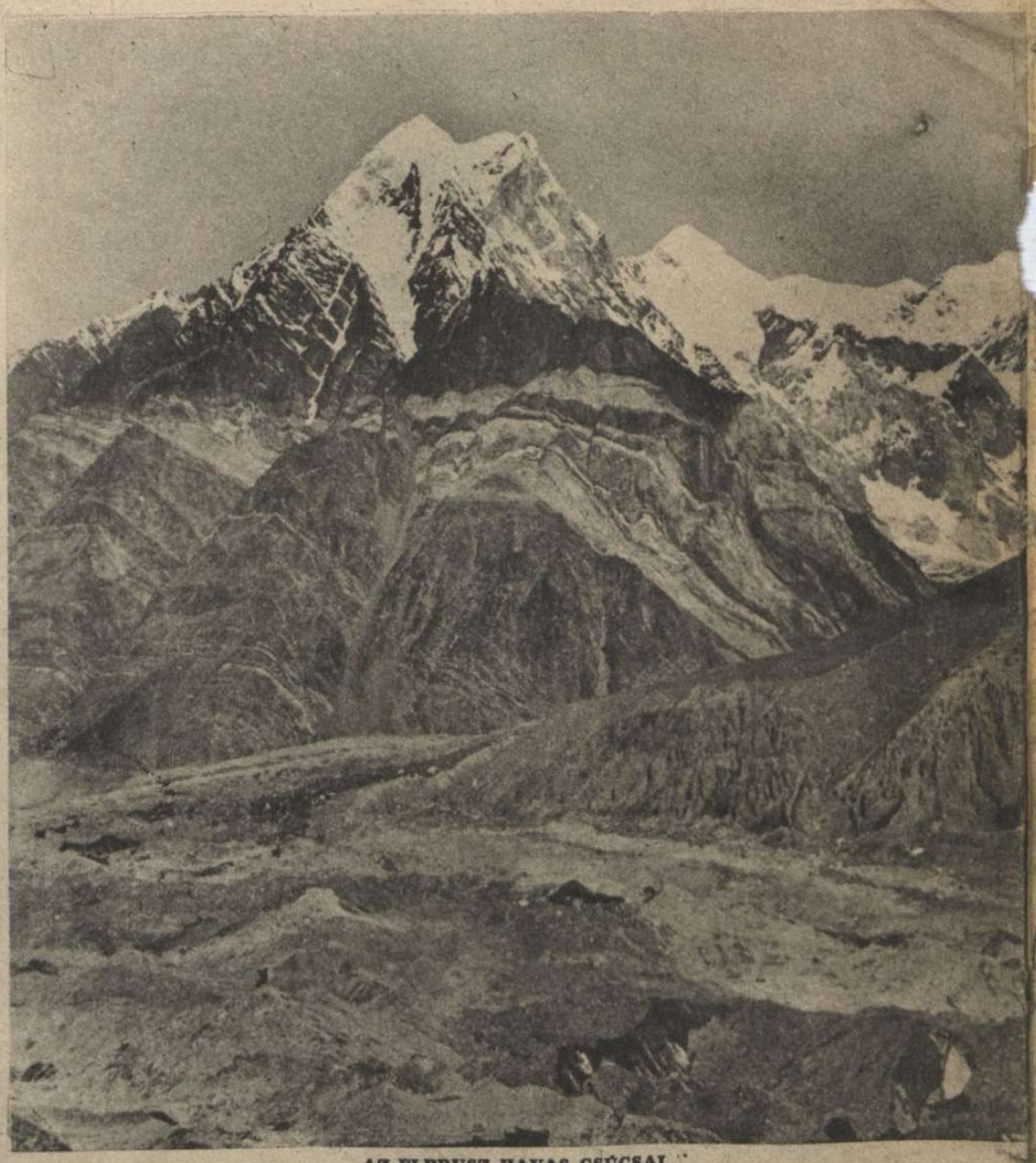

AZ ELBRUSZ HAVAS CSÚCSAI.

A PSZIS „CSAK" 3788 MÉTERES CSÚCSA ALATT, MÉLY VÖLGYBEN KÖZELÍTHETŐ MEG A TENGERPART, SZUCHUM KÖZELÉBEN.

CSIATURI KÖRÜL TAVALY MÉG A SZOVJET VEZÉREK NYARALTAK S FELRÁNDULTAK HÚSÜLNI SZAMÁRHÁTON A HEGYI LEGELŐKRE... AZ ÍDEN MÁR CSAK A SZAMARAK MARADTAK OTT...

JÁRHATATLAN, VAD KAUKÁZUSI HEGYLÁNCOLATOK, AMELYEKNEK TITKOS ÚTJAIT CSAK AZ ŐSLAKÓK ISMERIK. A HARCOK AZONBAN A VÖLGYEKBEN DŐLNEK EL S A GYŐZŐT URALJA A HEGYORMOK...

HÉTRŐL HÉTRE

V

A front és a haza

lelkének, gondolatvilágának, vágyainak és törekvéseinek tökéletes összhangja, a legnagyobb nemzeti erő, amelyet nem törhet meg a szerencse szeszélye s az ellenség rohama. Titokzatos, finom acélszálak feszülnek a lelkek közé s közvetítik csalhatatlanul a hazai élet jelenségeit, — az együttérzést, vagy a közönyt, a hitet vagy a részvétlenséget, a fanatikus összetartozást, vagy a bágyadt széthullottságot, — ki a csatatérekre, ahol a nemzet legjobbjainak nincs soha nyugalmas perce s pihenő órája a menetelések, fáradalmak és kegyetlen harcok történelmi fergetegében. Emlékezünk az első világháborúra s ma már pontosan tudjuk, hogy mikor s hogyan ért ki a küzdő seregekhez a zsidó spekulánsok dagadtra gazdagodásának s a könnyelmű életnek ezer híre. Nem kellett sem ujság, sem levél a tények megismeréséhez s hiába takarta fráziserdő a szociáldemokraták és kommunisták aknamunkáját, mert a politikai elbetegedés láthatatlanul kikúszott a frontokra s megsemmisítette a szörnyű véráldozat termését, — a győzelmet. Így történt a középhatalmak összes országaiban, így szakadt Európára a békétlen béke a páriskörnyéki parancsok után s az erősebbek leverése és megcsonkítása miatt volt elkerülhetetlen ez a második világháború, amelyben a magyarság is a létért és a szabad nemzeti életért küzd. Ezt az igazságot érzi a front, s a haza csak a front igazságának szellemében élhet! A gazdasági és politikai spekuláció, a két világfront közötti tünődés, a közvetett formákban szolgált zsidóérdek, a nemtörődömség és a hanyagság, mérénylet a front ellen. Az egyszerű élet, a tiszta győzelmi akarat, a határozottság, a munka, a szervezés, az itthonmaradottakról való gondoskodás s a szociális osztó igazság védelme a nemzet egyetemében, a harctéri front szolgálata. Minden jó fegyver, amelyet gondosan, szeretettel és tudással készítenek itthon a magyar kezek, életet véd s véráldozatot takarít meg a fronton. Minden hivatalnok, aki pontosan ellátja nehéz munkáját, a frontért dolgozik s aki letöröl egy kihulló könnyet Magyarországon, az a frontkatona karját erősíti meg!... Adni kell idehaza s adni kell a frontnak. Zengő szavakat nem közvetít a titokzatos acélszál, csak csendes, hívő cselekedeteket, összekötni elválaszthatatlanul egymással a frontot és a hazát!...

Az «Őrségváltás»

nagy eseménye a magyar film történetének. Sok vajúdás s a zsidó-korszak ripacsmeséinek és mesterségbeli fogásainak utánzása helyett, végre épkézláb történet, korszerű életfelfogás, reális rendezés és közösségi öntudat mutatkozik meg ebben az új filmben, amelyet a közönség őszinte lelkesedéssel fogadott. Kiderült, hogy lehet jó magyar filmet forgatni, csak éppen érteni kell hozzá s bátorság szükséges az anyag és az ábrázoló művészet módszereinek megválogatásához. A zsidóvédelem sajtója elhallgatja, vagy lecsepüli az Őrségváltást, ami természetes és elkerülhetetlen közéleti jelenség, de a magyar mozilátogatók pótolják majd a távollétével tüntető zsidóságot az előadásokon. A film hibáiról a jobboldalon is megemlékeztek, dehát ne nézze az ember túlságosan bíráló szemekkel a — saját gyerekét... Az Őrségváltás magyar film, nagy ígéret s új út, amelyen a válságba sodródott filmgyártás gyorsan fellendülhet. A magyarság belső honfoglalásának minden túlzástól mentesített története zajlik le a filmen s akik emlékeznek a közelmultra, még azt sem mondhatják, hogy a mese regényes... Az Aladárok, a strohmannok, az arisztokráciába olvatagon szerelmes középosztálybeli családok, a zsidó igazgatók s a szegényes bérért dolgozó magyar mérnökök és műszaki emberek típusai valóban itt élnek közöttünk a nagy történelmi őrségváltás zajlásában. Bizalom és remény nélkül azonban nincs igaz élet. Reméljük, hogy Tóth Miklós, a tehetséges fiatal író, Bánky Viktor, a kiváló rendező, Páger Antal, Csortos Gyula és a többi művész, akik a film sikerét biztosították, a magyar nézőközönséggel együtt megérik még az Őrségváltás maradéktalan beteljesülését, — úgy, ahogy a filmen látható...

Heti zs-krónika:

Egy vasmegyei nagybirtok árdrágítási bűnper középpontjába került. A vizsgálat első fordulójában 142 árdrágításért indult eljárás s 140 esetben zsidó volt a vásárló. Meglátszik, hogy hol az ösztön és a szakértelem?... A Borsod című hetilap megírta, hogy Mezőkövesden Klein Heimus zsidó kereskedőnek több mint tíz iparengedélye van. Hol itt a zsidóüldözés, amiről a kiválasztott faj sajtója panaszkodik?... Letartóztatták Abelesz Dezső zsidó kereskedőt fajgyalázásért. Miért nem marad az öntudatos zsidó a ghettóban?... Három budapesti zsidó rongyszedő kifosztotta a negyediket, de rendőrkézre kerültek, amikor egy kóser vendéglőben az olcsón szerzett cérnán osztozkodtak. Már csak tréfli-helyen lehet a zsákmányon hangosan veszekedni?... Három zsidót ítéltek el, háromnál több külföldi zsidó rejtegetéséért. Már az sem jó üzlet, hogy a fajtestvérek meglátogatják a hazai rokonokat?... Wachsler Dávid győri tollkereskedőt a stróhmannjával együtt internálták. Ilyen „szoros" lett a keresztény-zsidó együttműködés?... Nagybányán Katz József zsidó kereskedő hamisított cukorigénylési iratokkal vagy 5600 kilogramm cukrot vásárolt a megállapított áron s hatalmas haszonnal tovább adta Ganz Rozáliának, Lax zsidónak, Spitznek és Karpelésznek, akik cukorkaüzemben dolgozták fel a „nyersanyagot", újabb óriás nyereséggel. A merész cukros zsidók bandáját letartóztatták. Már édességet sem árulhat büntetlenül a zsidó a magyarnak?... A többször büntetett szekszárdi zsidó divatáru kereskedő, Zucker Sándor, kijelentette, hogy szovjetgyőzelem esetén, magyar és német koponyákkal rakja ki az utat Budapesttől Londonig. A vérszomjas izraelitát internálták egyelőre. Mi ez Zucker úr?... Ki látott már zsidót önkéntes kövező munkán? Hát nem jobb nyakkendőt árulni Szekszárdon, mint koponyákkal foglalatoskodni kelet-nyugati irányban? Zucker úr, reméljük megszokja lassan a csákányozási — előmunkálatokat. S mire megszokja, higyje el, annál maradhat, nagyszakállas élemedett koráig, mert nem érdemli meg — a nyakkendőt sem... Azt a bizonyosat...

Vig Amerikában

népszavazásokkal szórakozik a sajtó. A Fortune nevű folyóirat körkérdést intézett olvasóihoz az angol-amerikai viszony tisztázása érdekében s a derék jenkik feltűnően nagy számban és lelkes buzgósággal válaszolgattak a közvéleményt kétségtelenül izgató, jellegzetesen megfogalmazott kérdésekre. A legmeglepőbb a válaszokban az, hogy csak az olvasók 3 százaléka mutatott fentartás nélküli hajlandóságot Anglia és az Amerikai Egyesült Államok egyesítésére, viszont 50 százalékos közvélemény óhajt sürgősen szövetkezni a brit birodalommal s kerek 80 százalék külön Kanadával és Ausztráliával... Az amerikaiak 30 százaléka hajlandó gazdasági szövetségre lépni Angliával, de csak 0.6 százaléknyi olvasó hajlamos az angol fontot fogadni el közös pénznemnek a dollár helyett s ezek is bizonyára a font-spekuláció áldozatai. A válaszok 60 százaléka csak úgy helyesli az angol-amerikai szövetséget, ha előbb eltörlik Angliában a királyságot, a címeket és a rangokat... Az amerikai polgárok 83 százaléka követeli, hogy az eljövendő béketárgyalásokat Amerika vezesse, mert most az „amerikai évszázad" következik s kerek 65 százalék kíván egy olyan közös angol-szász birodalmat, amelynek London helyett Washington a fővárosa... Rendkívül érdekesek és fontosak ezek az adatok s el lehet tünődni rajtuk. Anglia tekintélye bizony nagyot csökkent s az amerikai nyárspolgár imperialista étvágya jól megnőtt. Szívesen elnyelné már az egész világot Roosevelt sok százezer tanítványa, de elsősorban mégis — a testvérnépeket. Nem hasonlít egy kicsit a dolog a pánszlávbetegségre?... S nem osztja majd egy fekete napon Pánamerika halálosan ellenséges táborokra — az angolszászokat?...

Vitéz nagybányai Horthy István

hősi halálának gyászos napján, lapunk főszerkesztője, dr. Rajniss Ferenc, a következő beszédet mondotta a Magyar Megújulás Pártjának országos vezetőségi értekezletén:

„Bajtársaim!

A magyar nemzet minden jó fia mélységes megrendültséggel értesült a Kormányzóhelyettes úr hősi haláláról s az őszinte gyászban nincs különbség a magyar törvényhozás politikai pártjai között. Mint a Magyar Megújulás Pártjának jelenlegi parlamenti vezetője, a harctéren szolgálatot teljesítő vezetőink és bajtársaink nevében is, pártunk kegyeletét és tiszteletadását fejezem ki, elsősorban a magyar kötelességet híven, bátran és halálos elszántsággal teljesítő vitéz katona emléke előtt. A magyarság vértanukban gazdag történelme, a hazáért hozott önkéntes életáldozat új, dicső tényét jegyezte fel komor lapjaira s a magyar nép némán, lehajtott fejjel érzi át Kormányzó Urunknak és családjának fájdalmát.

Vitéz nagybányai Horthy István hősi halála, a végső győzelemig kitartó hűségnek és harcnak szimbóluma lett.

A nemzet életvédő viaskodásban birkózik a keleti csatatereken s az idők szörnyű komolyságát, az évszázadokra kiható döntést és a győzelmi akaratot pecsételte meg Magyarország kormányzóhelyettesének kiomló vére.

Lenyűgöz minden politikai gondolatot az áldozatos harctéri példaadás nemessége s halott ifjú hősét a nemzet örökéletű nagyjai közé emeli. A magas helyről sugárzó példa vezeti ki a népeket és nemzeteket az évszázad kegyetlen viharaiból, a közös veszedelmeken át, a jobb jövendőbe.

A Kormányzóhelyettes úr, mint repülőfőhadnagy teljesítette honvédkötelességét s példája átragyog a fekete gyászlobogók erdején, megvilágosítani a magyar kötelességek nehéz, keserves útját. Az ifjúi katonaerő és elszántság a halál dicsőségével fölébe került minden földi küzdelemnek s szelleme a vadászgépek erős zúgásával hirdeti az ősi magyar földön a végső harcot és áldozatkészséget a nemzet halhatatlanságáért.

Rádöbbent mindenki a gyászban a kor elkerülhetetlen parancsára s a világ eresztékeit rázó háborúnak sorsot jelentő, végzetes erejére.

Nincs semmi helye ebben az országban a könnyelmű csodavárásnak, az események félvállról vett, részvétlen, révedező szemléletének!

Honvédeink az élet és halál harcát vívják; véresen komoly az idő s ne tévesszen meg senkit a békés otthon és a csatatérek között fekvő távolság!

A front és a haza tökéletes egységére s lelki összeforrására int bennünket a halott hős szelleme.

Nem lehet langymeleg senki, nem állhat félre senki s nem várhat senki mást, csak a magyarságnak és szövetségeseinek győzelmét! Vitéz nagybányai Horthy István az életét adta ezért a célért s legyen áldott az emlékezete a nemzet céljainak elérésében..."

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY

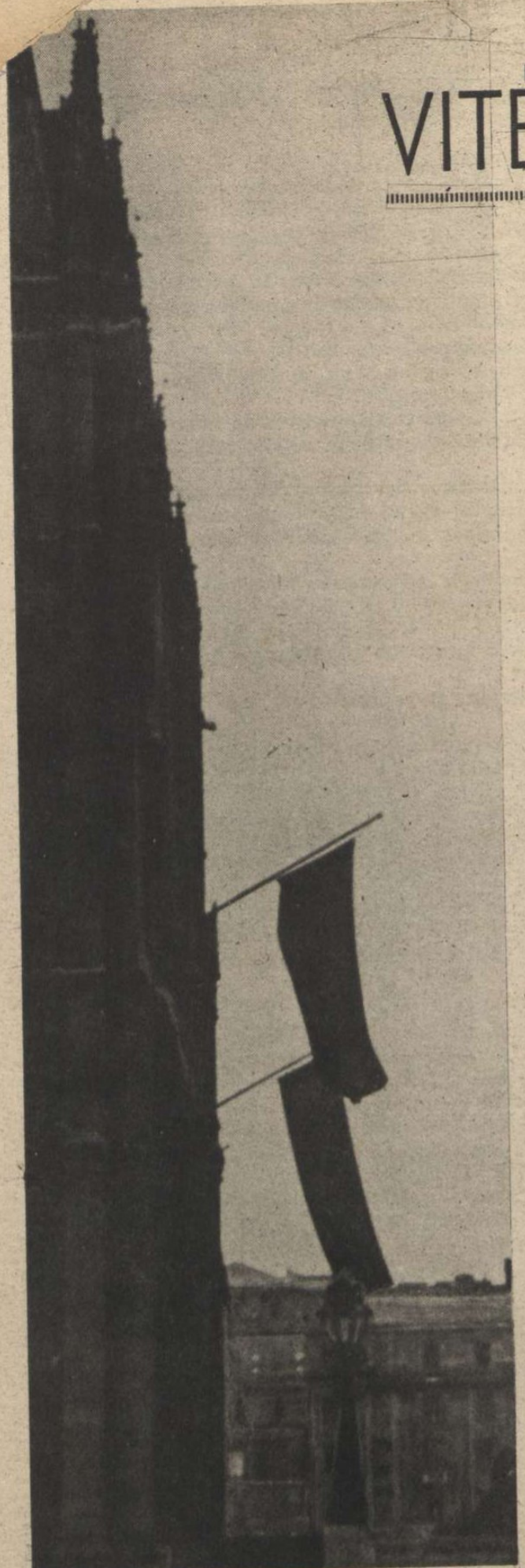

AZ ORSZÁG GYÁSZOL. A PARLAMENT ÉPÜLETÉN GYÁSZLOBOGÓK LENGENEK...

... és a Szent István ünnepét hirdető nemzetiszínű zászlók mellé egymásután tűzték ki a középületekre és magánházakra is a gyászlobogót

A FIATAL MOTORKERÉKPÁROS VERSENYZŐ

HORTHY ISTVÁN, A KIVÁLÓ VADÁSZ

TÉLI ZSÁKMÁNY A GÖDÖLLŐI ERDŐKBEN

VITÉZEK AVATÁSÁN, A KORMÁNYZÓI PÁR KISÉRETÉBEN

A KORMÁNYZÓHELYETTES MEGVÁLASZTÁSA A PARLAMENTBEN

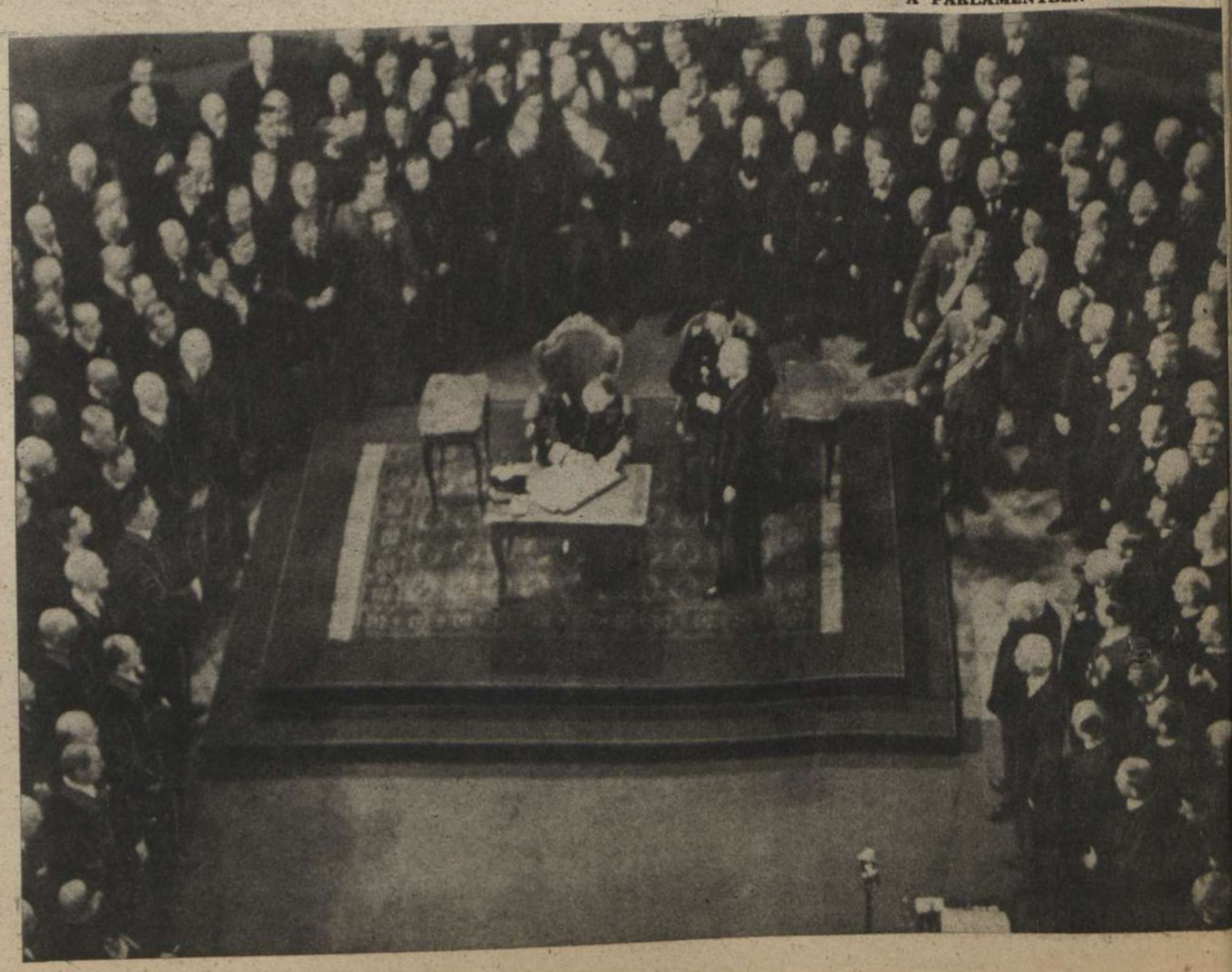

ISTVÁN ÉLETÉBÖL

↑ HORTHY ISTVÁN A REPÜLŐTÉREN A KORMÁNYZÓ ÚR FOGADÁSÁNÁL

MAGYARORSZÁG KORMÁNYZOJA ÉS KORMÁNYZÓHELYETTESE →

← A FIATAL FÉRJ HITVESÉVEL ÉS GYERMEKEVEL

TÁMADÁSRA INDUL
a kormányzóhelyettes vadászgépe

↑ MEGBESZÉLÉSEN
egy tiszttársával a szovjetfronton, harcbavetés előtt

← A TÉRKÉP ELŐTT
a szovjetfront magyar főhadiszállásán

→ A BUDAI VÁR ZÁSZLÓRÚDJÁN . FÉLÁRBOCON LENG A NEMZETI LOBOGÓ . . .:
Halottja van a Várnak és halotiját egyformán gyászolja az egész nemzet

VITÉZ HORTHY ISTVÁN
repülőőrhadnagy a szovjetföldi repülőtéren

VITÉZ HORTHY ISTVÁN
megérkezik egy honvédparancsnokság szállására

A SZOVJETHARCTÉREN

Dr. SITKAY KÁROLY

TÁJÉKOZÓDÁS CSAPATAINK HELYZETÉRŐL

VITÉZ HORTHY ISTVÁN
figyelmesen hallgatja a tömör beszámolót

EGYSZERŰ EBÉD A TÁBORI ÉTKEZDÉBEN

KÉZSZORÍTÁS A BAJTÁRSAKKAL

NÉHÁNY SZÓ, KÉRDÉS MINDENKIHEZ

TÖLTÖTT UTOLSÓ NAPOK

felvételei

VIDÁM HANGULAT AZ ÚJ HARCTÉRI HÍREK HATÁSA ALATT
Vitéz Horthy István baloldalán egy német ezredes áll a honvédtisztek között

A LÁTOGATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGEZÉSE, VITÉZ SZABÓ LÁSZLÓ TÁBORNOKKAL

VITÉZ HORTHY ISTVÁN
elhagyja a parancsnoksági épületet

BÚCSÚ AZ INDULÁS ELŐTT...

A MAGYAR JÖVŐ ÁHITATA ÉS BIZALMA
Az egész országból egybesereglett leventelányok is résztvettek a körmenetben

A SZENT JOBB A KÖRMENETBEN „Hol vagy István király?", száll az ének áhítatosan a szent ereklye felé...

MAGYAR

BUKOVINAI SZÉKELYEK A KÖRMENETBEN
Az egész magyarság közös nagy ünnepén résztvettek a sokáig elszakítva élt magyarok csoportjai is

↑ **SZÍNPOMPÁS NÉPVISELETBEN** vettek részt a magyar falvak a körmenetben.

FESTŐI RUHÁS TESTŐRÖK

← **MINT A MAGYAR MEZŐK VIRÁGAI,** szebbnél-szebb viseletében állottak a Gyöngyösbokréta csoportjai a körmenet útvonalán is.

→ **SEBESÜLT HONVÉDEK A KÖZÖNSÉG SORAIBAN.** Kemény csatákban edzett katonaarccal nézik a nagyszerű ünnepséget.

A KORMÁNYZÓ ÚR A KÖRMENETBEN Magyarország közjogi méltóságainak és a honvédség képviselőinek élén

KÉPHIRADÓ

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY ISTVÁNNÉ, a hősi halált halt kormányzóhelyettes özvegyének megérkezése a mátyásföldi repülőtérre; Hitler vezér és kancellár személyes repülőgépét bocsájtotta a gyászhír vétele után a frontról hazatérő Főméltóságú Asszony rendelkezésére.

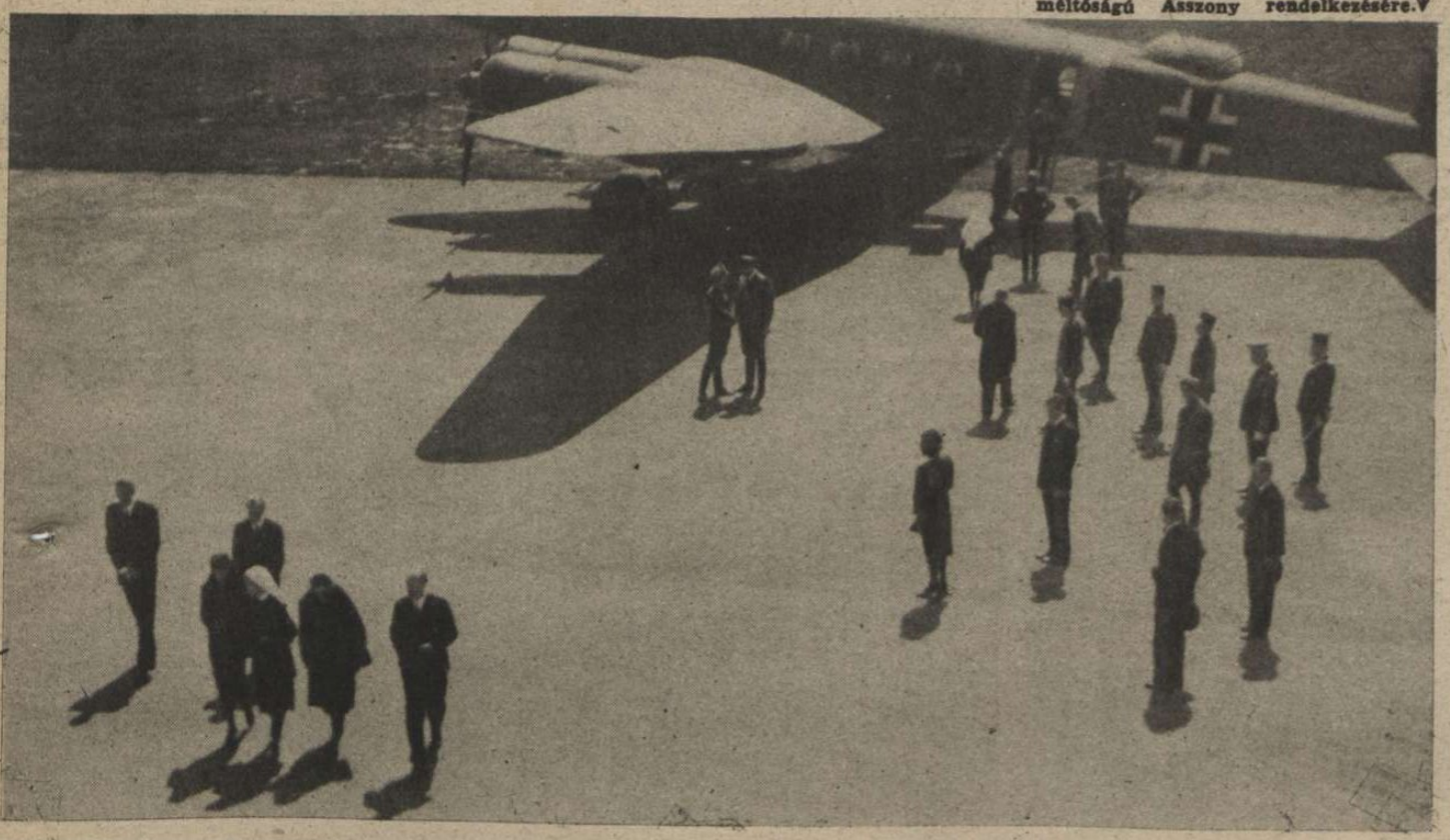

A MAGYAR FUTÁR PAVILLONJÁNÁL A NEMZETKÖZI VÁSÁRON

nagy közönsége volt a hatalmas albumoknak, melyekben a Magyar Futár egy és egynegyed évfolyamának csoportosított képanyagát tekinthették meg a vásár látogatói. Különösen nagy sikert aratott a „MAGYAR HONVÉD A MAGYAR FUTÁRBAN" címmel rendezett két album, mely a lap honvédcikkeit, képeit és riportjait tartalmazta.

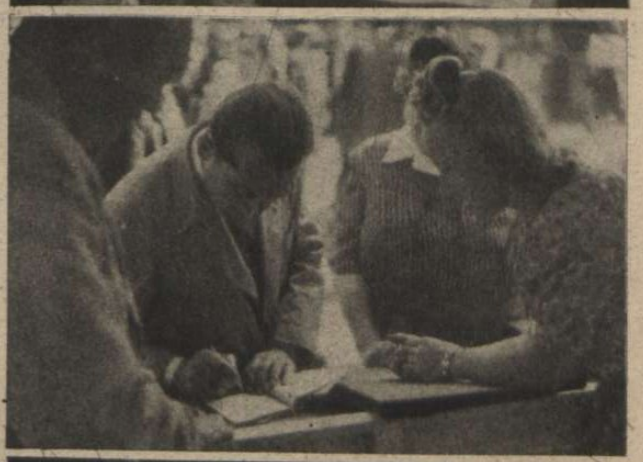

SZÉKELY LEVENTELÁNY ÜDVÖZLI vitéz Bédy Alajos altábornagyot.

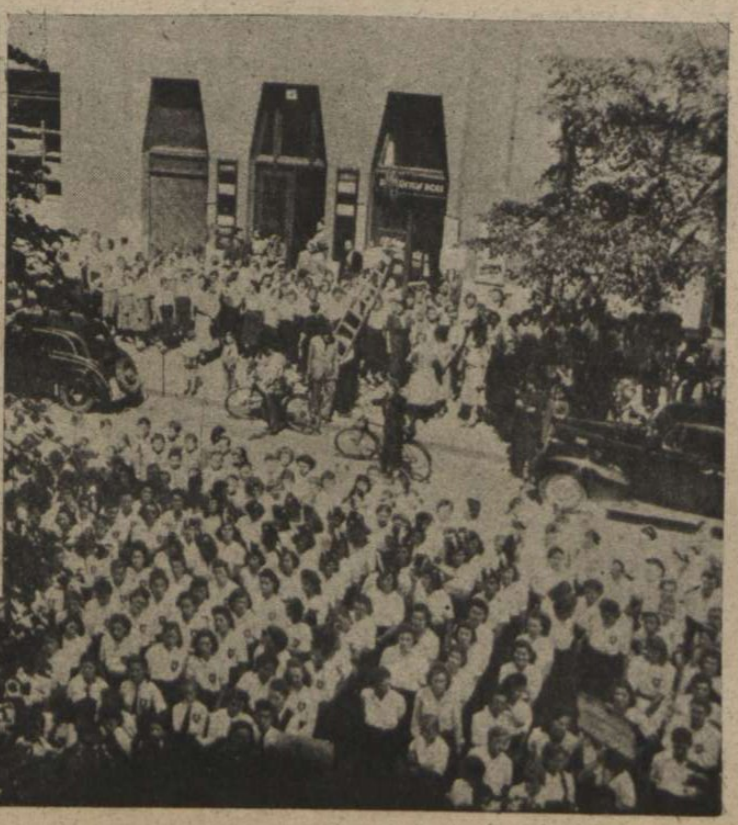

AZ ELSŐ ORSZÁGOS LEVENTELÁNY-TALÁLKOZÓ.

Ötezer résztvevő seregiett egybe a mozgalom első nagy szemléjére a fővárosba. A leventelányok a találkozó megnyitásán.

Csúfos angolszász vereség Dieppe partjain

1.
Egy német hajókaravánt kísérő kisebb hadihajó egységek vették észre a látóhatáron felűnt angol flottát, amely Dieppe felé tartott a partraszállás megkísérlésére s idejében felriadóztatták a német parti őrséget

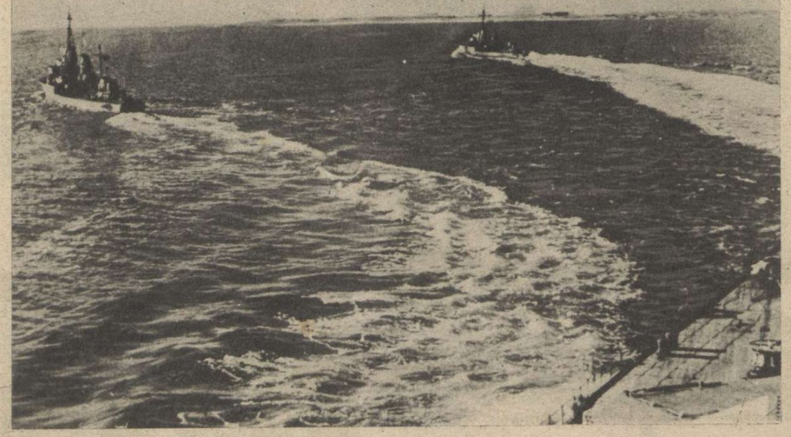

Churchill Sztalinnak megígért második frontja, a dieppei francia parton, rövid 9 órás harcban, véresen összeomlott. Az angolok 35 csapatszállító hajóval, — cirkálók, rombolók és kisebb hadihajóegységek rendkívül erős védelme alatt, — augusztus 19-én hajnalban közelítették meg a dieppei partvidéket s 25 kilométer szélességben próbáltak lábat vetni Európa földjén. A felriasztott német védőrség, a készenálló tartalékok bevetése nélkül hiúsította meg a félőrült kísérletet. A parti ütegek tüze 3 angol rombolót, 2 szállítóhajót és egy torpedónaszádot süllyesztett el, a német légierő egy rombolót, egy gyorsnaszádot, egy őrhajót és 5 nagyobb katonai szállítóhajót a tenger fenekére bombázott s 4 cirkálót, 4 rombolót, 4 gyorsnaszádot és 5 szállítóhajót, több kisebb egységgel együtt, súlyosan megrongált. **A kifejlődött heves légi harcokban 127 angol repülőgép pusztult el s csak 35 német gép nem tért vissza a légi csatákból... A dieppei partokon 2095 brit tisztet és katonát fogtak el, közöttük 617 sebesültet, de rengeteg a halott és a vízbe fulladt angol. Uszó koporsók roncsait, a szétvert hajókat veri ki a dagály a partokra. A csatatér csendes. A halottakat eltemették. A tüzeket eloltották. S Churchill újra próbálkozhatik, — az új vereségig...**

2. Az új S. S. őrség készen állott az angolszászok fogadására...

3. ZÚG A DIEPPEI RIADÓHARANG! Szállásheleyekről s vasúti kocsikból ömlik a német katonaság a parti védelmi állásokba

RIADÓ A TENGERPARTON!

4. ←
A hajnali órákban megelevenedett az élet Dieppe körül. Az álcázott ágyúkról pillanatok alatt lekerült minden takaró, —

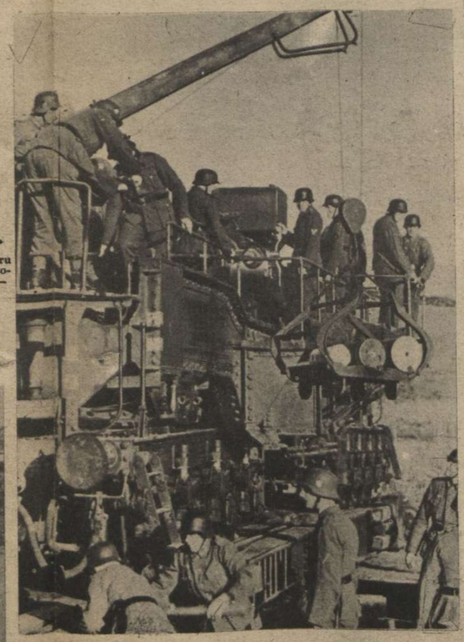

6. →
... dolgozott a daru s emelte a granátokat az ágyúhoz, —

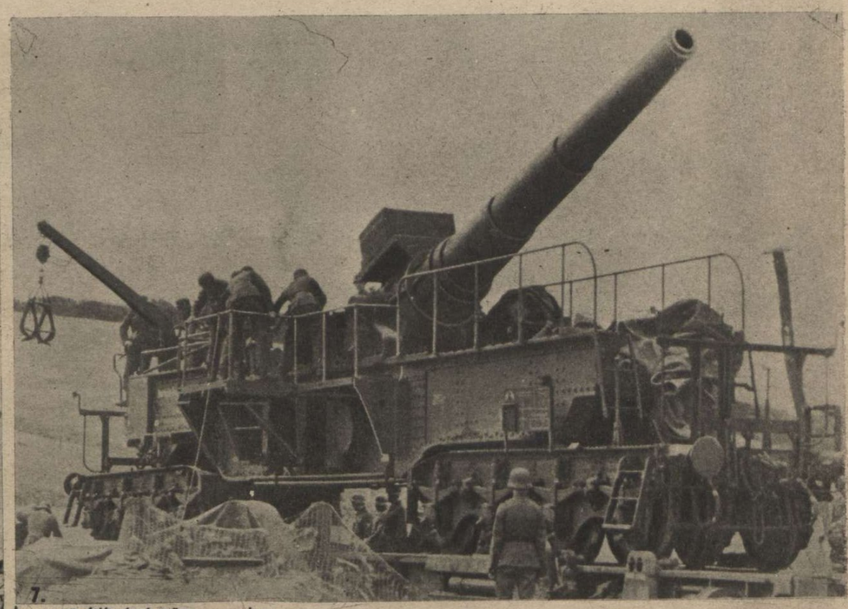

7.
... az óriás ágyú csöve fenyegetően kimeredt a tenger felé a dombok mögül

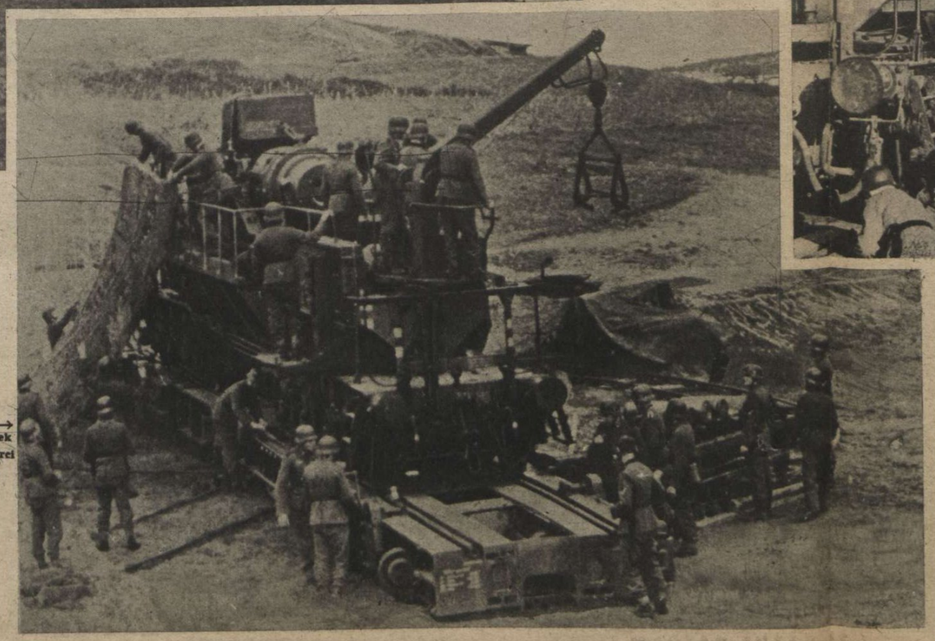

5. ... a tüzérek felállottak harci helyükre.

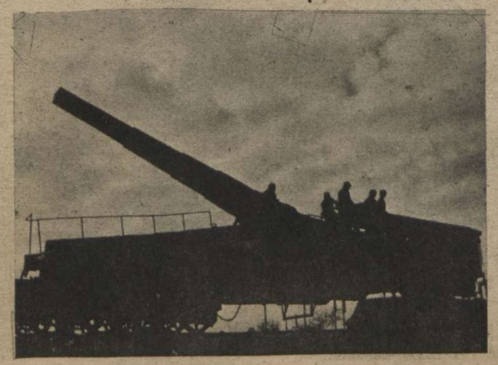

8.
... s már jöhetett az angol, — a halál torkába!...

9. TÜZ AZ ANGOL HAJÓHADRA!
Véges-végig a dieppei tengerparton mennydörögnek az ágyúk s Churchill serege nusztul. Tombol a harc és...

10.

...megrendül a föld a dieppei ágyúzástól s messze a tengeren, az angol szállítóhajók darabokra törnek...

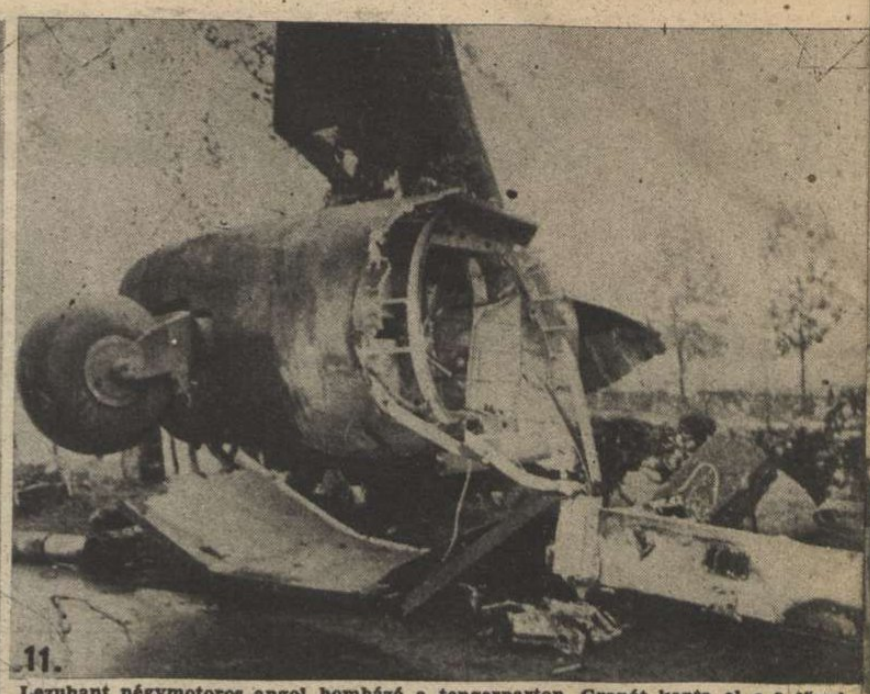

11.

Lezuhant négymotoros angol bombázó a tengerparton. Granát kapta el s 8 főnyi legénysége a romok között lelte halálát...

12. ⟶

Könnyű német torpedórombolók felvették a harcot az óriás túlerővel szemben...

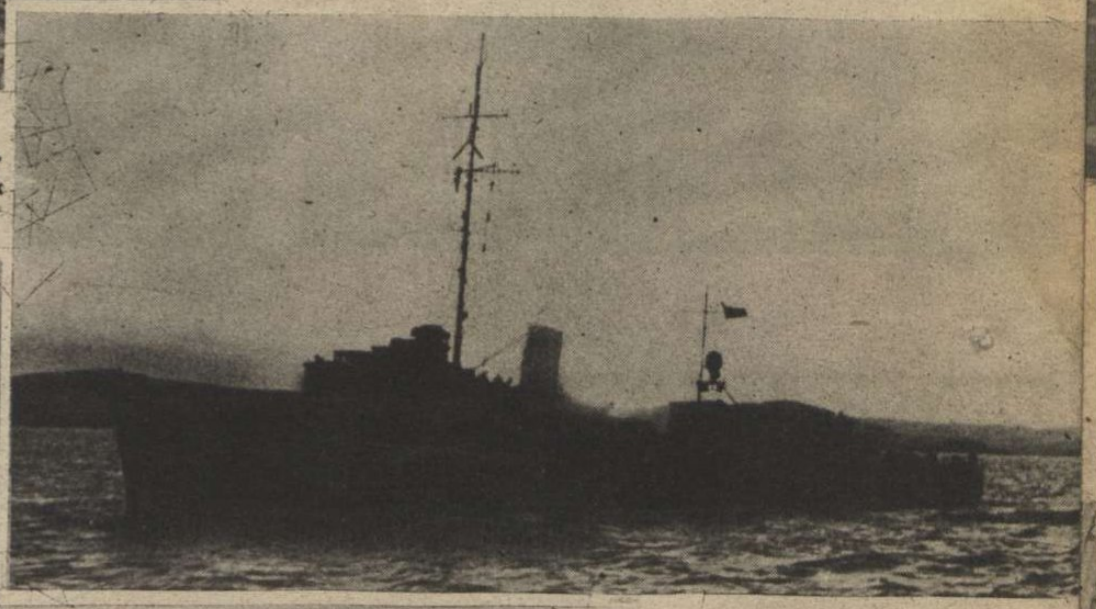

13.

A rohamcsónakok őrjárata a partvidéken

14. ⟶

Német könnyű egységek üldöznek a menekülő angol szállítóhajókat

15.

ANGOL HARCKOCSIK RONCSAI DIEPPE TENGERPARTJÁN

Csak éppen elérték a szárazföldet s már ócskavasba verte szét őket a német ütegek összpontosított tüze.

7 Berlin C 3271 234 21/8 0030 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

Orbis-Funkbild.-Glänzende deutsche Abwehr des englischen Invasions-Versuchs bei Dieppe. Nutzlos geopferte Panzer.

(A Magyar Futár rádióképe)

Nr 9 Berlin C 3367 204 21/8 1910 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

Tempo", Budapest, Orbis-Funkbild,
Blutiger Invasionsversuch der Engländer bei Dieppe

(A Magyar Futár rádióképe)

16.

A HALOTTAK SZÁZAI BORÍTJÁK A DIEPPEI TENGERPARTOT

Legnagyobb részük kanadai; sok ezer kilométerről sietett Európába meghalni Churchill őrültségéért

18. Hosszú sorokban indulnak el a „szerencsés" kanadai, újzélandi katonák és tisztek a kijelölt hadifogolytáborba. A dieppei haszontalan kalandot lezárta a német fegyverek ereje . . .

Nr 11 Berlin C 3369 204 21/8 1910 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

(A Magyar Futár rádióképe)

17. Megkezdődik az angol sebesültek bekötözése és elszállítása a kilenc órás harc után

Nr 10 =Berlin C 3368 204 21/8 1910 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

Tempo", Budapest, Orbis-Funkbild,
Blutiger Invasionsversuch der Engländer bei Dieppe.

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK ÉS ÚJ

1941 novemberében az izgatott és balsejtelmektől gyötört angol honatyák, indulatos ostromot indítottak *Winston Churchill* ellen a képviselőház egyik ülésén. A parlamenti fortélyokban utolérhetetlenül jártas, viharvert miniszterelnök, kissé véres szemekkel, megvetően lehúzott alsóajakkal, előregörnyedten figyelte a demokratikus kavargást s amikor szóhoz jutott, a töméntelen bírálatra a következő választ adta: *„A régi Kínában az volt a szokás, hogy aki a kormány munkája, működése ellen panaszt tett, az önzetlenségének bizonyítására azonnal öngyilkosságot követett el. Ezt a felelősséget bizonyító módszert bírálóim szíves figyelmébe ajánlom...“*

Az angol parlamenti ellenzék összecsuklott a kínai hagyományok emlegetésétől. Churchill jól ismeri az embereit s tudja, hogy a demokráciát nem lehet — demokráciával vezetni... Churchill a brit birodalmi gondolat utolsó, nagyszabású képviselője. Konok, zárkózott, fölényes, csak önmagában hisz, ifjúkori rugalmasságát már régen elveszítette, de uralmi akarata szívós, mint a szíj, amelyen 40 évig borotvát fentek... Változni, alkalmazkodni már nem tud, szellemi gőgje határtalan, őseinek és multjának pompás világában él, gyűlöl minden változást s az értelmes újítás ellen a vörös ördöggel is összefog, de a szövetségeseit is csak alkalmazott szolgáknak nézi. *Valamikor régen még igaza volt Churchillnek:* A brit birodalom hatalma teljében állott, vezette, irányította az összes földrészeket és senki meg nem támadhatta; az angol fontot uralták a világpiacok, a kolóniák piszszenni sem mertek, Európa kizsaroltan alázatoskodott s Churchill kereszteshadjáratot hirdetett a bolsevizmus ellen, vagy miniszterekét buktatott s a helyükre ült...

Ebben az időben ismertem személyesen Winston Churchillt. A szó szoros értelmében *trónolt* az angol alsóházban. Csakhogy éppen szét nem vetette az erő és a hiúság. A szeme csillogva kereste az ellenfelet, várta a támadást s minden szellemes visszavágás ott feküdt előtte *készen*, gyöngybetűkkel megírottan... Még a *rögtönzéseket* is előre gondosan elkészítette... Az angol parlament számtalan ülésén elnéztem ezt a zabolátlan, gyarmati kalandokra született, forróvérű embert, *akinek uralmi vágyához egy száz évvel fiatalabb Anglia illett volna... A brit birodalom gyorsabban megöregedett, mint Winston Churchill!* Talán a fiatal *Németország* még segíthetett volna rajta, a megajánlott barátsággal, talán elkerülhettük volna a világháborút s annak pusztításait, ha Churchill is idejében hozzáöregedik az angol birodalomhoz *s fiatal, erős szövetségest keres, egy megreformált világrend békés vezetéséhez.* A szabályszerűen öreg *Chamberlain* megérezte ezt az igazságot, de a korosodásban elmaradt Churchill, a példabeszédes elefánt módján, betört a porcellánüzletbe s összezúzott mindent maga körül. Valahogy nyersen kifejezve, Churchill azt üzente a világnak, hogy akassza fel magát mindenki, akinek nem tetszik a brit parancs. *Az életjogaiban vérig sértett Európa nem vállalta Churchill tanácsát s kirobbant a fegyveres végítélet, amelyben a brit birodalom összeomlása már elkerülhetetlennek látszik...* A végzetet sejtő angol képviselőknek is öngyilkosságot javasolt a sorsot beteljesítő angol miniszterelnök, ami nem is rossz gondolat, a kormánypolitika zavartalan érvényesülése szempontjából... Volt eszük az öreg kínaiaknak... De az a hír érkezett Angliából, hogy a dieppei partraszállás kudarcának hírére *Churchill — sírt...* Mégis megöregedett. Későn. Az utolsó békealkalmak elmulasztása után...

Emelem poharam...

Churchill hosszú eltünésének titka megoldódott a hét folyamán. Négymotoros *Liberator*-bombázóval *Kairóba* repült az angol miniszterelnök, ahol elcsapta *Auchinleck* altábornagyot s helyébe *Alexander* altábornagyot rendelte, aki *Burmából* szaladt Egyiptomba, a japánok szelidnek nem nevezhető nyomására. A korábban leváltott *Ritchie* tábornok helyét *Montgomery* tábornok foglalta el, akit Flandriában vertek meg utoljára a németek. Kairóból *Teheránba* repült Churchill s ott a perzsa sahnak mondotta el véleményét az expressz közelgő győzelemről s azután *Moszkvába* repült. Délután 5 óra volt, amikor Churchill a moszkvai repülőtérre érkezett. *Molotov* várta levett kalappal és feltett szemüveggel. A zenekar az Internacionálét játszotta és az angol királyhimnuszt. A dob nem szakadt be a furcsa együttestől... Churchill ellépett a vörös díszezred sorfala előtt, feltartott jobbkézzel, s mutató és középső ujját „vé“-alakba tartva... A vörösöknek nagyon tetszett az új figura. A Kremlben 6 órakor kezdődött az első tanácskozás és 11 óráig tartott egy-

MANNERHEIM MARSALL
t fogadja főhadiszállásán Himmler S. S. birodalmi vezetőt

BASTICO,
Olaszország marsallja, az afrikai hadszíntéren.

ROSENBAUM KAPITÁNY,
aki tengeralattjárójával elsüllyesztette a Földközi-tengeren az angol Eagle repülőgépanyahaját.

← Harcba indulnak az olasz vadászgépek a Földközi tengeren

A DICSŐSÉG ZÁSZLAJA . . . → Caretto ezredes, a keleti fronton harcoló olasz bersaglieri ezred parancsnoka megcsókolja a zászlót, amikor hős csapatainak arany vitézségi érmét rátüzik . . .

FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

huzamban. *Sztalin hívta Churchillt Moszkvába, kipréselni belőle a végső ígéreteket a második frontról.* Ott volt *Wavell* is, aki a kaukázusi kérdésről tárgyalt *Vorosilovval*, továbbá *Harriman*, Roosevelt személyi követe, ellenőrizni a kölcsönös ígéreteket. *Három napig tartott a nagy tanácskozás, három éjféli bankettel lezártan. A cári ebédlőterem gyönyörű nagyasztala körül 25 bankettbeszéd hangzott el s ebből hatot Sztalin mester vágott ki, esetenként kettőt; — egyet az evészet elején s még egyet a végén, közkívánatra.* Churchill a fekete levesnél beszélt állandóan. A kiadott hivatalos jelentés szerint a tanácskozások rendkívül szívélyes, barátságos és megértő légkörben zajlottak le s a *Pravda* örömmel állapítja meg, hogy *„az emberiség szabadságának védelmében Anglia, Amerika és Szovjetoroszország a végső győzelemig harcolnak a zsarnokság ellen . . .“* Ilyen egetverő, álszent jelentést már tényleg csak a bankethangulat ázott órájában lehet kiagyalni!

Churchill újabb zenekari üdvözletekkel hazarepült s elrendelte a partraszállást *Dieppe* közelében, Európa földjén. *Az eredmény: 2905 angol, amerikai, kanadai fogoly, 127 lelőtt angol repülőgép, 28 harckocsi megsemmisülése, 3500 brit halott, 4 angol romboló, 7 nagy szállítóhajó, 3 torpedónaszád és sok rohamcsónak elsülyesztése és 4 cirkáló, 4 romboló, 4 gyorsnaszád, 5 szállítóhajó s 1 vontatóhajó súlyos megrongálása! . . . Ez a szörnyű kudarc s az emberéletek oktalan feláldozása volt a moszkvai bankett igazi vége . . . Sztalin* már rádiónyilatkozatban vonta le a dieppei vereség következményeit s bejelentette, hogy sem a külföldi segítség, sem a második front nem mentheti meg a szovjetet, csak a vörös hadsereg s a hazai harckocsik tömege. A *„felszabadítani“* kívánt Franciaország nevében pedig *Pétain* marsall és *Laval* miniszterelnök kifejezték szerencsekívánataikat a nyugati német haderők főparancsnoksága előtt *a francia földnek az angoloktól való gyors megtisztítása alkalmából . . . Anglia erkölcsi veszteségének mérlegét, a dieppei kaland erősen megrontotta s nem billenti helyre az egyensúlyt az új bankett, amelyen Londonban Brazilia és Urugay hadbalépését ünneplik . . .*

Hit és fegyver

biztosítja a tengelyhatalmak győzelmes előnyomulását és harci sikerét a világ összes frontjain. Nincs bankett, terméketlen és végnélküli tanácskozás, nincs nagyhangú ígéret a beláthatatlan jövendő esztendőkre, *de van eredmény* a csatatereken, véres és súlyos harcokban, a szárazföldön, az oceánokon és a levegőben.

Anglia a nyugati és az afrikai harcokban, a hét elején jelentett 10 napos veszteségével együtt, 332 repülőgépet vesztett el a légi harcokban. A német tengeralattjárók s a nyugati parti tüzérség heti eredménye 37 nagyobb hajó, összesen 229.772 tonna elsülyesztése volt, a tenger fenekére küldött hadihajók, vitorlás szállítóhajók és kisebb egységek nélkül. Az olasz Giovanni Bruno kapitány tengeralattjárója is 28.885 tonna angol és amerikai hajót torpedózott meg s a heti átlag az angolszászok hajóparkjának töretlen, lendületes pusztítását bizonyítja . . . A német harci repülők sűrűn bombázzák

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT MAGYAR HŐSEI:

BODSI GYULA
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem, II. o. Német Vaskereszt

ILLÉS JÓZSEF
tizedes. Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

CSERY JÓZSEF
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

VANGYIA MIHÁLY
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

A 9300 TONNÁS MANCHESTER CIRKÁLÓ,
az angol hajóhad 1937-ben vízrebocsájtott modern egysége is elsülyedt a Földközi-tengeren lezajlott csatában

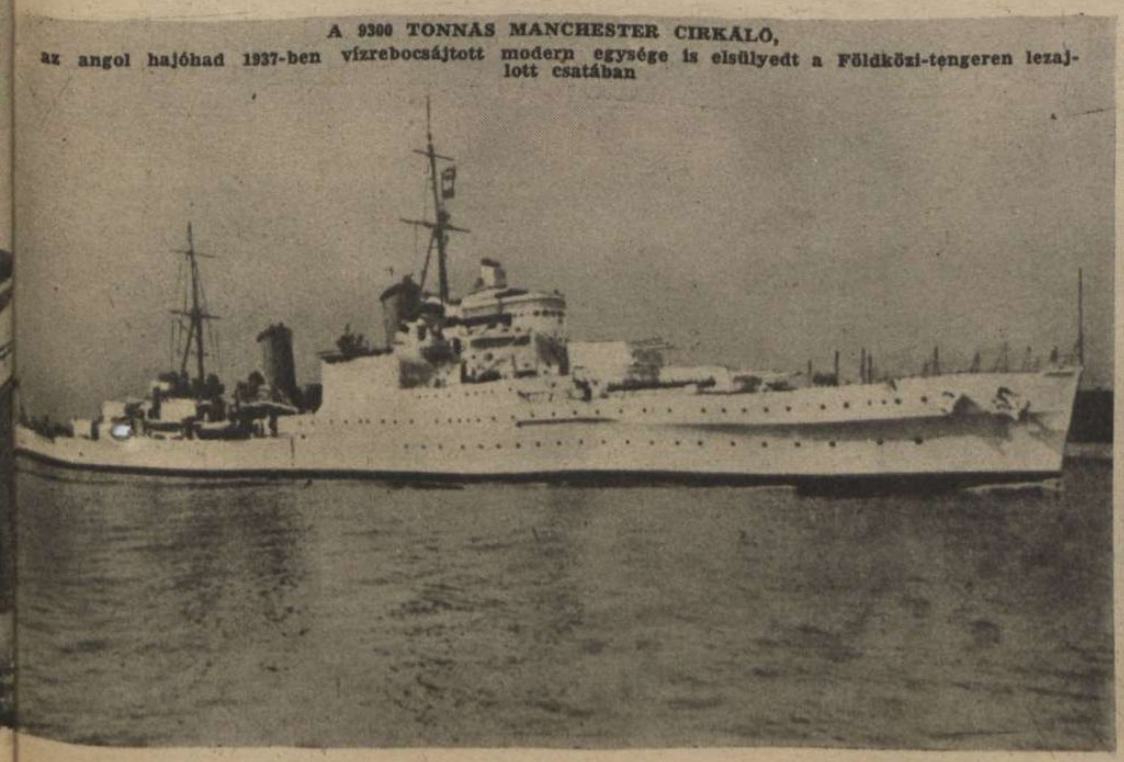

A LOVAGKERESZTES REISER TÜZÉR ALTISZT ÜTEGÉNÉL (BALOLDALT), A DONI CSATÁBAN

NEM CSEKÉLY FELADAT
a Kaukázus terméketlen részein, ilyen óriás hadifogoly tömegek élelmezéséről gondoskodni . . .

GUMICSÓNAKON A LABA FOLYON ÁT,
az ismeretlen Cserkesz-földre érkeznek a rohamcsapatok

A NAGY DON-KANYARBAN,
minden oldalról gyülekeznek a csapatok a döntő csatára.

TEVÉN, LÓHÁTON, GYALOG S HARCKOCSIN
folyik a nagy előnyomulás Groznij irányába.

ELINTÉZETT AMERIKAI HARCKOCSI
a kaukázusi fronton. Nem volt ideje megszokni a klímát . . .

A RZSEVI HARCOKBAN.
A fiatal katona bekötözött fejjel is tovább menetel az új harcokba.

AZ ELFOGLALT KAUKÁZUSI REPÜLŐTÉREN
az elhagyott, gazdátlan lovak százai legelésznek . . .

Anglia déli és keleti partvidékén a hadifontosságú célpontokat s a Csatornában heves ütközetek zajlanak a német és az angol gyorsnaszádok és őrhajók között. Az angol városok közül *Norwich* és *Portsmouth* szenvedett nagy károkat a hét folyamán, az angolok viszont *Osnabrück* városát támadták, szokásukhoz híven, elsősorban a lakónegyedeket.

Egyiptomban élénk járőrcsatározás és tüzérségi párbaj folyik. Egy páncélos betörési kísérletet az olasz csapatok könnyen visszautasítottak. A német és az olasz légierő Alexandriától délre, viharosan támadta az angol repülőtereket és a szállítási vonalakat. Az elalameini hadszintéren kétségtelenül *Rommel* tábornagy az úr s az új angol főparancsnok csak igen óvatosan láthat hozzá szerencséjének kipróbáláshoz . . . *Málta bombázása mindennapi esemény s a földközitengeri csata óta az angol hajóhad komoly műveletekkel egyelőre nem is kísérletezik.*

A tengeri hadműveletek egybefüggő óriás területén, a keletázsiai térségben, *Japán* félelmetes erővel köti le az angolszász egyesült hajóhadat. *Washington* hivatalos jelentést adott ki a Salamon-szigetek körül megvívott tengeri csatáról, amely közli Amerika népével, hogy a veszteségeket nem lehet közölni, mert a felvilágosítások értékes adatokat szolgáltatnának — az ellenségnek. *Röviden: — igen súlyos volt a veszteség . . .* A *Salamon-szigeteken* még folyik a harc. *Uj Guineában* a japán csapatok *Port Moresby* felé visszaszorították az amerikaiakat. Sok jel s rövid jelentés arra vall, hogy *Ausztrália* közelében új nagy tengeri csata alakul ki a közeljövőben.

Döntő események híre

várható a szovjetfrontról, ahonnan az utolsó hetek hatalmas csatáiról összefoglaló jelentést még nem adott ki a német főhadiszállás. A nemzetközi sajtó előreszaladt jogosulatlanul a jóslásokkal, talán abban a reményben, hogy az igazság majd csalódást okoz, de ez a régi zsidó recept nem sokat használt, mert *az események nagyjában utólérték a költött híreket . . .* A becsületes reményekben is helyes dolog a mértéktartás és a képzelőerő megfékezése, mert *könnyű az íróasztalnál álmodozni, de végtelenül nehéz, vad, kegyetlen harcokban, 53 fokos hőségben, aknamezőkön át, hegyi torlaszok között, állandó közelharcokban előnyomulni . . .* Sohasem szabad lebecsülni az embertelen nehézségeket, mert a sürgető jóslás, *a hősiség leminősítése! Csodákat művelnek a tengelyhatalmak csapatai a védekezésben és a támadásban egyaránt.* A *katonai szakíró* helyzeteket mérleggel, szembenálló erőtényezőket becsül meg, hadászati lehetőségekben gondolkodik, megtett hadmozdulatokból következtet az új lehetséges lépésekre, iparkodik átélni seregek és hadvezérek sajátos adottságait s szellemét, keresi a részletekben az átfogó, nagy tervet s a tervben a részfeladatok pontos megoldását, — *de sohasem kohol légből kapott szenzációkat, amelyek nehány nap mulva szertefoszlanak.* Még a meggyőződés

JU 88 VISSZATÉR
az ideiglenes kaukázusi repülőtérre, felvenni halálos terhét Timosenko vert hadainak üldözésére . . .

A DON MELLÉKFOLYÓIN
rontató motorcsónakok uszályokon és bárkákon szállítják a lőszert és az élelmet a csatatérek közelébe...

forróságát is hidegre kell szűrni a hadihelyzet megítélésében, hogy a csalódás is, lehetőleg kellemes legyen...

Ezzel a lelkiismeretes óvatossággal állíthatjuk, hogy Sztalingrád és a kaukázusi hegyláncolat között a hadműveletek a végkifejléshez közelednek. A szűkszavú részletjelentések összegezéséből kitünik, hogy a Rosztov irányából elindult seregtestek Krasznodarkon és *Maikop* olajmezőin túl, előretörhetnek délnyugati irányba, *a Fekete-tenger partvidékére*, az utolsó megmaradt kikötők, — *Anapa, Novorosszijszk, Tuapsze* és *Suchum*, — elvágásával. *Ezeket a kikötőket a német légierő állandóan bombázza és sok szállítóhajót pusztít el.*

A kaukázusi hadszintér *középső* szakaszán, *Georgijevszk* és *Pjatigorszk* elfoglalása után, a német gyorscsapatok mélyen benyomultak a *Terek* folyó vidékére s a *Kaspi tenger partvidékére nyomulhatnak.* Ez a hadművelet a *Kuma* völgyét és az egész *Kalmük-földet* a *Volgáig*, egy csapásra leszakíthatja a szovjet testéről olyformán, hogy ezen a hatalmas területen, a vörösök csak összefüggéstelen bandaharcokat folytathatnak ideig-óráig.

Az utolsó jelentések szerint, a Don-könyökben a szovjet hadsereg végleges, súlyos vereséget szenvedett. A Don jobbpartján már csak tisztogató hadműveletek folynak! A volgamelléki Sztalingrád ostroma megkezdődött, s a vörösök a pusztulás kétségbeesésével próbálják a város háromirányú körülzárását megakadályozni. Moszkva elismeri azonban, hogy szakadatlanul új, friss tengelycsapatok gyülekeznek Sztalingrád körül...

A déli végveszedelem teszi érthetővé a vörösök példátlan vér- és anyagáldozatot követelő támadásait, Voronyes, Orel, Rzsev, az Ilmen tó és Leningrad harci terében. Naponként 150—200 szovjet harckocsi és 100—120 repülőgép borul lángba ezekben a veszett rohamokban s felmorzsolja elkerülhetetlenül a szovjet technikai ellenállást.

A magyar honvéd haderő

ezekben az elhárító harcokban küzd dicsőségesen. A [illegible]ten kiadott hadijelentés szerint, a magyar csapatok *18 ellenséges páncélost semmisítettek meg s 13 szovjet repülőgépet lőttek le. A támadások és ellentámadások hevessége csak a hét végefelé csökkent.* A súlyos harcokban saját veszteségeink érthetően emelkedtek, de a harc védekező jellege következtében, csak töredékei a vörösök esztelen áldozatának. *A hadijelentésben megemlített legutóbbi három magyar légigyőzelem közül az egyiket, augusztus 18-án, a hősi halált halt vitéz Horthy István aratta.*

Franco Vellani-Dionisi olasz ujságíró a honvéd haditudósító század kötelékében, a magyar seregtestek arcvonalán, egy megsebesült magyar tiszt helyére állott, átvette a parancsnokságot s a hősi rohamban elesett. A magyar-olasz testvéri összetartás és sorsközösség halott hősének emlékét, a magyarság nem felejti el...

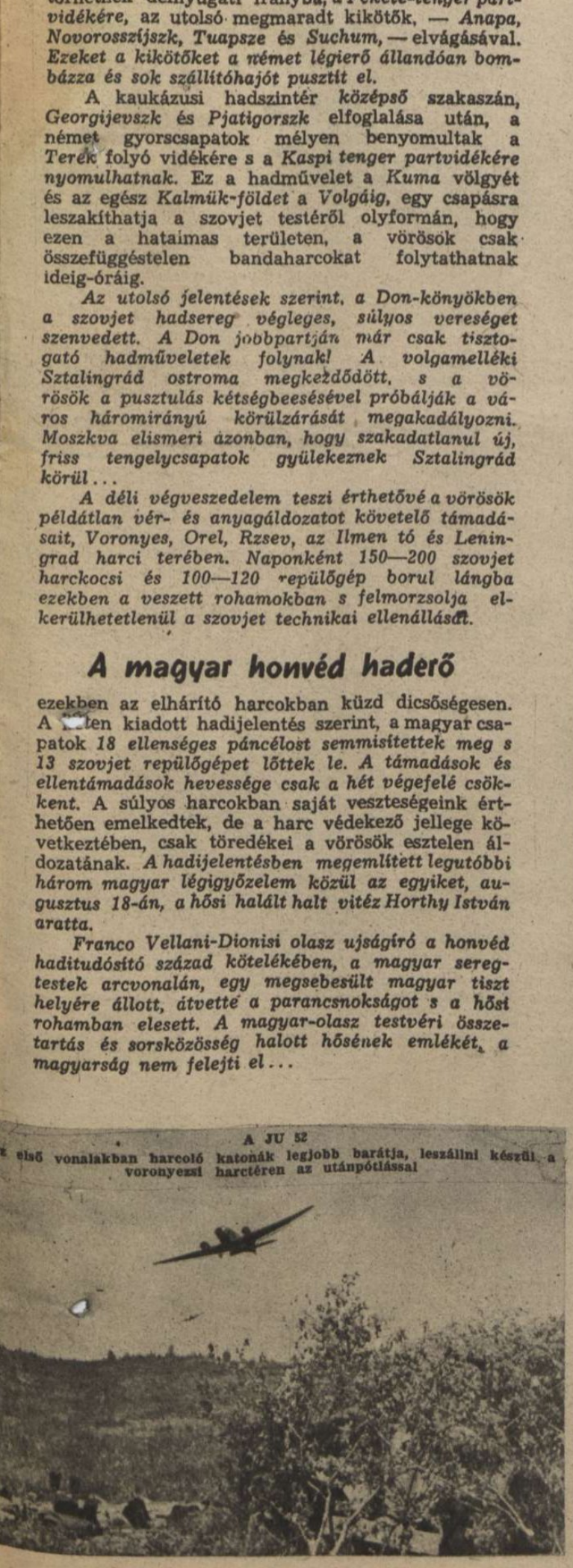

A JU 52
az első vonalakban harcoló katonák legjobb barátja, leszállni készül a voronyezsi harctéren az utánpótlással

PÁNCÉLOSOK HARCBAN A KUBÁN-TÉRSÉGBEN.
Körös-körül a menekülő vörösök által felgyújtott falvak égnek.

FESTŐI FÉNYKÉP A KAUKÁZUSI FRONTRÓL.
A Messerschmitt harci repülő gyorsan készített rejtekhelyén pihen s körülötte legel a csorda...

ELFOGOTT VÖRÖS JÁRŐR
első kihallgatása a keleti front középső szakaszán.

A RZSEVI CSATATÉREN.
A szállítókocsiból holtan dobálta ki a légi bomba ereje a vörös katonákat.

AZ ELSŐ NÉMET HARCKOCSIK BEVONULÁSA MAIKOP VÁROSÁBA, A KAUKÁZUSI HEGYLÁNCOLAT ALJÁN.

49.751 TONNA AMERIKAI HAJÓTÉR
elsülyesztését hirdetik a kis zászlók a hazatérő német tengeralattjáró fedélzetén. A megtorpedózott hajók közül az egyik aranyrudakat szállított...

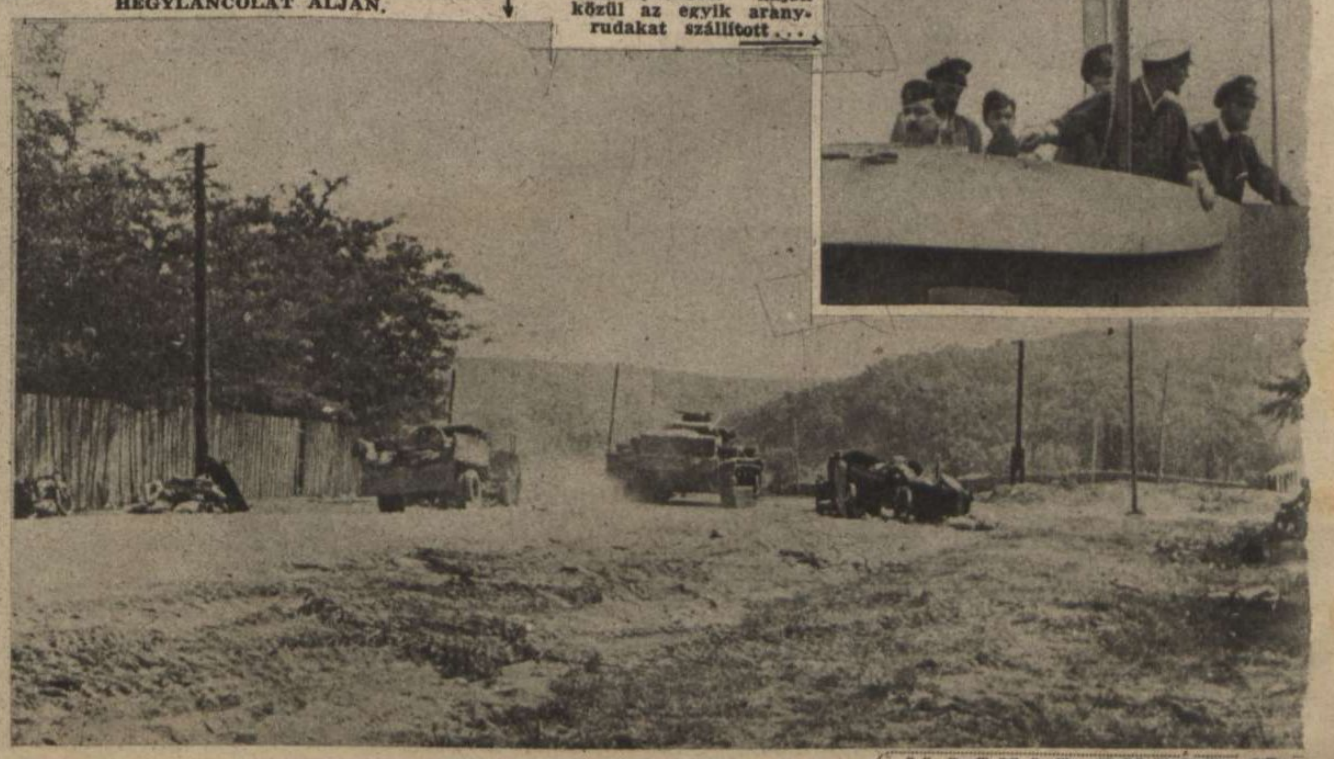

HETI KORONATANÁCS A NYARALÓ SVÉD KIRÁLYNÁL

A szokásos heti tanácskozást a király nyaralójában tartották meg. Az elnöklő király és miniszterei: (balról) Edwin Skoeld (honvédelem), Dr. Christian Guenther (külügy), Gusztáv király, Westman professzor (igazságügy) és Bergouist (tárcanélküli miniszter)

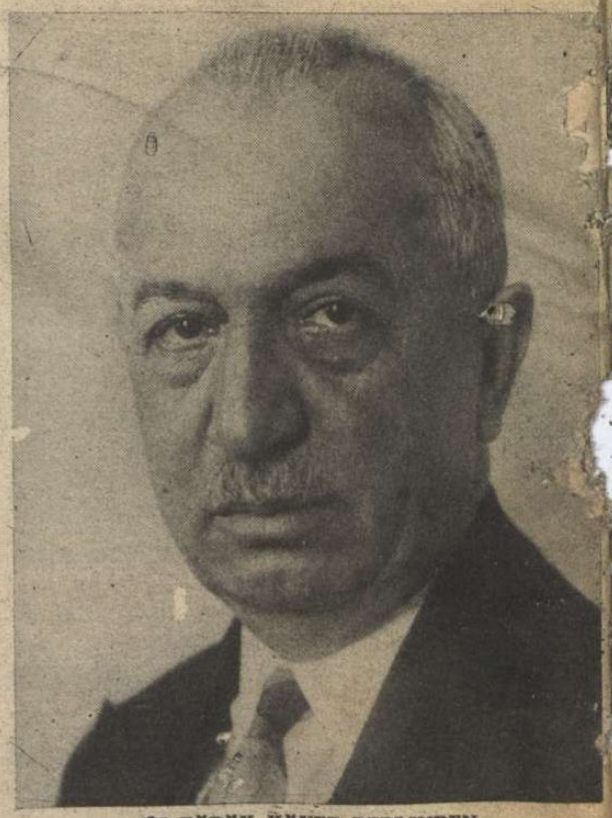

ÚJ TÖRÖK KÖVET BERLINBEN

Saffet Arikan, a németbarátságáról ismert török politikus, elfoglalta hivatalát

ÚJ BÉLYEGEK A CSEH-MORVA VÉDNÖKSÉG TERÜLETÉN

VILÁG ÚJSÁG

AZ ÁLLATTOMOS TŰZ ELLEN IS MEGVÉDIK A REPÜLŐGÉPET

Különleges haboltószerrel percek alatt oltják el a tüzet. A csatorna melletti német repülőtér tűzoltófelszerelése is tökéletes

LADY ASTOR,

az angol politikusnő, nyiltan állást foglalt Szovjetoroszország és a bolsevizmus ellen. Bátor asszony, de már eredménytelen...

MÉG MINDIG VONULNAK ÁT A FEGYVERES SS ALAKULATAI PÁRISON

A francia lakosság feszült érdeklődéssel nézi a német csapatokat, amelyek azóta már meg is védték Európát egy angolszász orvtámadás ellen.

ÚJFAJTA OLASZ VÍZISPORT

Az idei regattaversenyeken mutatták be a szellemes találmányt. Lábbal hajtják és tíz kilométert tesz meg óránként

CSALÁDHALÁL A BOLSEVIZMUS ELLENI HARCBAN

Ramon Darcia Noblejas temetése Madridban. A Noblejas-családból az apát és négy fiát ölték meg a vörösök részben a spanyol polgárháborúban, részben a keleti fronton. A kihalt család utolsó tagját, aki a spanyol Azur-hadosztályban szolgált, óriási részvéttel temették el a spanyol fővárosban.

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

AZ AMERIKAI ... ARTON

— *Ne, William, ne... még meglátják...*
— *Drágaságom, kik láthatnak ide?...*
— *A német tengeralattjárók...*

JÓZSEF ÉS PUTIFÁRNÉ

Sztalin József: *«Elcsábítottál Britannia és most itt állok szégyenemmel...»*
Putifár Britannia: *József, te ingyen akartad megtanulni, hogy mi a demokrácia?...»*

A HADITUDOMÁNY ÓRIÁSI SZENZÁCIÓJA: —

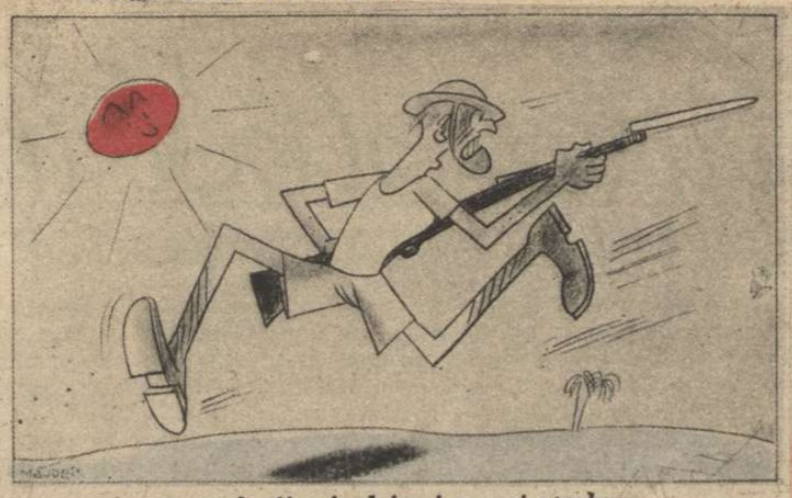

az angol offenzív-defenzíva a sivatagban...

A MOSZKVAI TALÁLKOZÓN

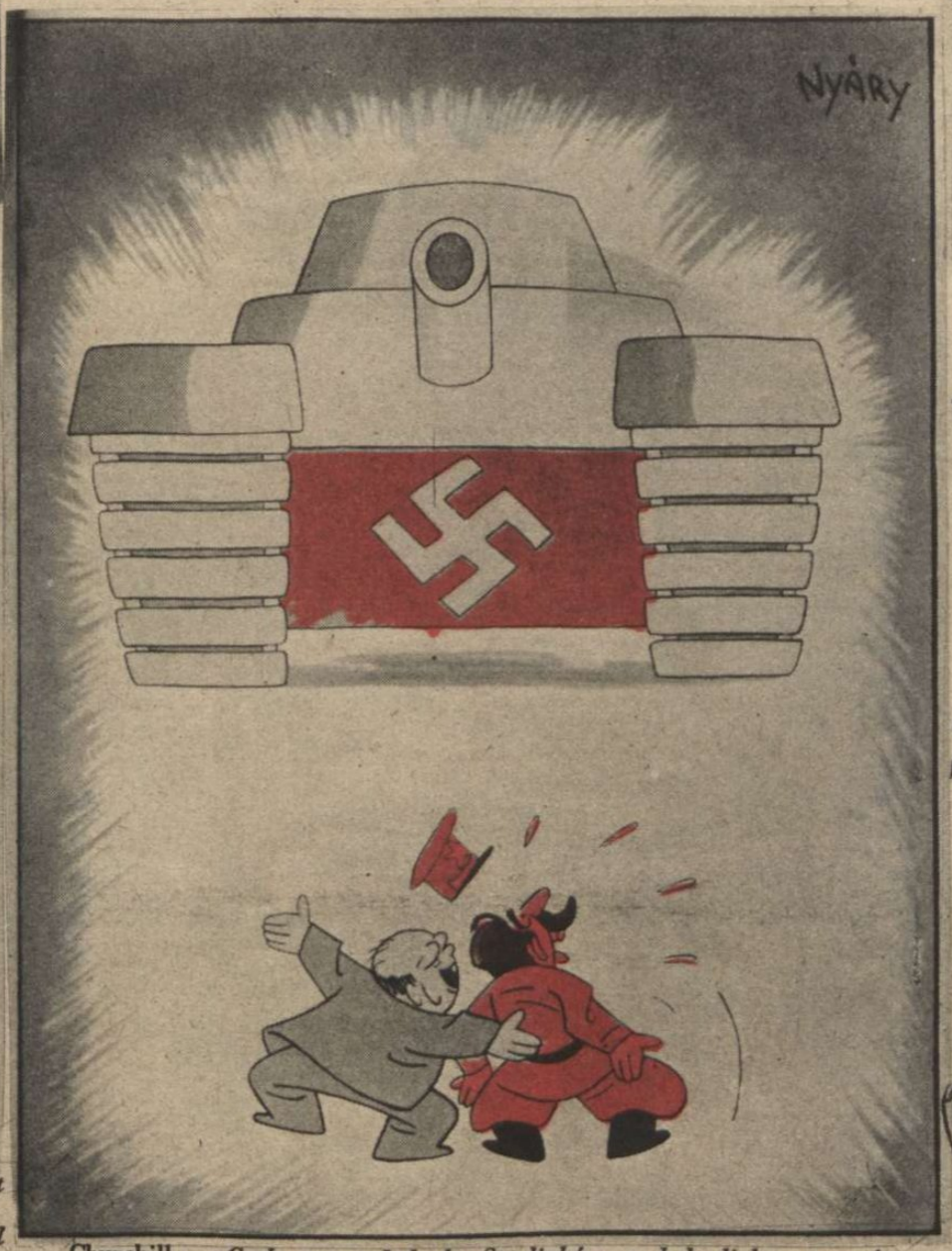

Churchill: *«Csak ezt győzd le Sztalinkám s holtodiglan nagyságos barátomnak nevezlek...»*

AZ „ATLANTI BULLA" ÉVFORDULÓJÁN

BŰNÜGYI KRÓNIKA.

Ezt a kabarét a héten 12 évre felfüggesztették...

BIZTOS GYŐZELEM...

A palesztinai uj zsidó hadsereg harcba lendül, — jerichói trombitákkal...

ROOSEVELT HAJÓKARAVÁNJAI A CÉLBAN...

KÖLCSÖNÖS CSALÓDÁS MOSZKVÁBAN

Churchill: *«Nem jó ez a vodka...»*

Sztalin: *«Nem jó ez a whisky...»*

MINDEN TŐLE FÜGG...

Churchill: *Gondolod Rooseveltkém, hogy nem fogy ki a levegő ebből a szép vörös gumicsónakból?*
Roosevelt: *Go... go... go... go...*

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

ELSŐ FEJEZET

Valami csavargó kutya keserves vonításba kezdett odakint az utcán, s hangjára felébredt Ráchel. Szemét még nem nyitotta ki, úgy hallgatózott és találgatta: hány óra lehet.

Mindenesetre virradt már.

A mocskos ablakon keresztül halvány szürkeség derengett be a szobába, ahol az alvók neszeléséből pontosan tudta, ki merre van. Josua, az ura, biztosan hanyatt feküdt megint, mert hangosan horkolt és nem ébredt még fel az ajtó mögött, a földre dobott vackon, Juda se, mert egyenletesen, sípolva lélegzett. A belső falnál motoztak a kisebbek, akik ketten feküdtek, lábbal egymásnak a deszkából összerótt ágyon.

Nehéz, meleg szag terjengett a falak közt: az örökké füstölő kályha, az alvók kigőzölgése, az izzadt ágynemű, a dohos szekrények és Josua zsákjának szételemezhetetlenül elkeveredett szaga.

Nyujtózott a dunna alatt és tudta, hogy most már fel kell kelnie, elkezdeni mindennapi robotját a családért. Elégedetlenséget érzett, mint húsz esztendeje minden nap, s néhány percig viaskodott önmagával, de aztán a kötelesség győzött. Kibujt a takaró alól és magára kapkodta a flanellszoknyát, a kendőt, lábát pedig papucsba dugta.

A sötétben óvatosan kerülgette az alvókat, kereste a gyufát, hogy világosságot csináljon. A lámpa fénye sárgán ömlött szét a törött, füstös ernyő alól.

Brandstein Josua, ahogy Ráchel előre tudta, csakugyan hanyatt feküdt. Lába kilógott a takaró alól, s olykor megmozdult, mintha most is az utcákat járná, mint húsz éve minden nap. Álmában tán kiáltozott is, ahogy megszokta, míg vállán a zsákkal, elgondolkozva ballag végig egész Tarnopolon, megállva minden ház kapuja előtt:

— Mi van eladó?...

Odament hozzá és elkeseredetten rácibálta a dunnát, amelyben a toll mind egy helyre szaladt már össze, olyan öreg volt.

Megigazította a takarót a kicsiken is, Judát pedig rázni kezdte, hogy ébredjen fel. A fiú mély alvó volt mindig, most is sokáig kellett küszködnie vele, míg végre lelket verhetett belé.

— Mi az? — nyöszörgött, mikor végre kinyitotta a szemét. — Mit akarsz, mama?

— Kelj fel, virrad. Apád is mindjárt felébred.

— Hagyj engem békén.

Befelé fordult, s tovább akart aludni, de Ráchel makacsul és most már haraggal rángatta. Mindennap így ment ez, mire sikerült életre cibálnia, szinte gyűlölte a fiút. Gyakran átkozódva húzta le róla a takarót, vagy vizet öntött a nyakába, de most nem akart e drasztikus módok egyikéhez se folyamodni. Elvégre az utolsó reggel volt ez, mikor Judát itthon költötte. Gyengéd próbált lenni, bár nem nagyon sikerült, s végül sziszegve suttogta neki:

— Megölöd anyádat a lustaságoddal...

— Kelek már...

A vékonynyakú, nyurga fiú kibujt a szürke, zsírosan ragadó párnák közül és hosszan nyujtózkodott. Ahogy ott állott, szakadozott ingében, csontjai is kiütköztek s Ráchelt mély szánalom töltötte el hirtelen. Haragja már elpárolgott és könny szökött a szemébe, mert arra gondolt: tán soha többé nem látja. Idegenek, vagy egyenesen ellenséges, rossz emberek közé kerül, akik majd kihasználják gyengeségét és gyámoltalanságát.

Josua, az ura ugyan, ha szóbakerült Juda távozása a család szárnyai alól, s ilyesmit mondott, mindig haragosan legyintett és fölénnyel utasította el az aggódó szavakat:

— Nem ismered a gyereket, Rácheli Az én fiam ő, nem a tied...

Ilyeneket mondott, s a szomszédok is váltig erősítgették, hogy nem kell féltenie Judát, aki lusta volt ugyan, nehezen mozduló, de néha valóban meglepő üzleti érzékről tett tanuságot. Már tízéves korában ötletes boltokat csinált, az utcában ma is példaképen emlegetik a kicsik előtt a Brandstein-fiú egyik cselekedetét. A mészárostól pár fillérért megvette a hulladékot és csontot, az öreg Chajimtól pedig a penészes rizst kunyerálta el, s kutyaeledelt főzött belőle. Vödörbe öntve vitte magával a városba, s néhány hivatalnok házánál, ahol kutyát tartottak, szívesen megvették, sőt újabb megrendeléseket adtak neki. Pár hétig akkor többet keresett, mint az apja. Sajnos azonban később megúnta a dolgot és abbahagyta.

— Nem baj, — legyintett Josua, mikor Ráchel emiatt panaszkodott. — Nem baj....Nyugtalan szellem a fiú. Majd nagy üzletember lesz belőle valaha. A házalásból még senki se gazdagodott meg, Ráchel. Te csak ne féltsd Judát, többre viszi, mint az apja. Örökké kutyaeledelt áruljon? Vagy az én zsákomat örökölje? Hagyd csak, asszony. Nem kell erőltetni. Azt tegye, amihez kedve van. Az üzlet fiam, megérzés dolga, nem szorgalomé. Látod, én egész életemben szorgalmas voltam és mire jutottunk vele? No? Semmire úgye? Én nem is voltam üzletember, csak egy slemil zsidó... Isten adja, ebből a fiúból még lesz valami...

Brandstein Josua, bár csak házaló volt Tarnopolban, okos embernek számított. Gyakran kikérték tanácsát a szomszédok, sőt nem egyszer maga az öreg Chajim, a boltos is, pedig annak háza volt és megért vagy hetven esztendőt.

Ráchel belenyugodott, hogy az urának igaza van, s a maga módja szerint kényeztetni kezdte Judát. Ezért vált lusta és nyafogó suhanccá, s ezért zsarnokoskodott az egész családon. Nem bánták. Josua se, aki pedig keményen fogta a gyeplőt és nem sajnálta az ütleget a gyerekektől. Volt idő, hogy Ráchelt magát is megütötte. Juda soha egy rossz szót nem kapott tőle, úgy bánt vele, mint egyenrangú társsal, vagy mint egy drága hangszerrel: óvta és kímélte mindentől.

Az utca többi gyerekei már hajnalban felkeltek a családfővel együtt és segítettek az üzletben. Josua soha el nem vitte Judát városi útjaira, pedig néha jólesett volna a segítség, mikor degez zsákkal kellett órákat járnia, s mire hazaért, szinte azt sem érezte, hogy válla van.

Juda zseni volt és a család reménysége.

Ami a polgári familiákban a zenei tehetség, ugyanaz volt Brandstein Josua szemében a fiú üzleti érzékének megmutatkozása. Néha szombatonként, mikor otthon ültek, vagy a templomba mentek imádkozni, ravasz kérdéseket tett fel neki, s szeme ragyogott, ha ügyes válaszokat kapott. Jelentőségteljesen pillantott Ráchelre, mintha azt mondta volna:

— No látod, micsoda lángelme.

Így érte el Juda tizennyolcadik évét és akkor az apa elhatározta, hogy szárnyait is ereszti. Hetekig tanácskozott a szomszédokkal, de különösen az öreg Chajimmal, hogy mitévő legyen. Végül úgy határozott: Magyarországra küldi. A rabbi ismert ott néhány embert, valami Besegszász nevű városban a sógora maga is rabbi volt, s megígérte, hogy annak ír levelet Juda érdekében.

Mikor a fiúnak megmondta: milyen tervei vannak vele, álmosan pillantott rá és vállat vont:

— Mindegy. Én elmegyek, ahová akarod, papa...

— Úgy is kell, — szólt közbe Ráchel, — a fiú legyen engedelmes és alázatos apja akaratával szemben.

Az előkészületek már hetek óta folytak. Josua vásárolt egy zsákot, hasonlót ahhoz, amilyennel ő járta a tarnopoli utcákat s mindenféle apróságot szerzett be. Színes szalagokat, gyerekeknek való olcsó játékot, fésüket és üveggyöngyöket, zsebkést, csillogó brosstűket s más haszontalanságot, amit a falusiak szívesen megvesznek néhány fillérért.

Egyébre nincs is szükség.

Mi kell még egy vándorútra induló fiatalembernek, aki kereskedői tehetségéből akar megélni? Városok akadnak, azokban felfrissítheti készletét, ha már fogyatékán van a portéka s ott állapodik meg, ahol elegendő kilátása kínálkozik a boldogulásra.

Josua nem csinált nagy ügyet a fiú utazásából s nemigen bántotta Juda távozása Ráchelt sem. Eleintén ugyan sóhajtott néhányat, de aztán, hogy az ura olyankor szigorúan rápillantott, ennél tovább nem is ment. A kisebbek valóságos lázban várták bátyjuk indulását. Az előkészületek felgyujtották fantáziájukat s egész nap azt játszották, hogy ők Juda és nyugatra vándorolnak. Anyjuk ingeket és egyéb fehérneműeket foltozott, ruhákat stoppolt és csomagolt be az ócska bőröndbe, amit majd bátyjuk a zsák ellensúlyozásaképpen mellére akaszt.

Tegnap este alig lehetett őket ágyba dugni és csak akkor nyugodtak bele, hogy nem virrasztanak, mikor anyjuk megígérte: Juda indulásához felkelti majd őket.

Ráchel elnézte most a fiút, ahogy ott állt a petróleumlámpa sárga fényének körében, szakadozott ingben, vékonyan, soványan s legjobban szerette volna magához láncolni, vagy velemenni, hogy ne legyen egyedül az ellenséges világban. Hiszen még az állat is szereti a maga kölykét. Egyszerre minden hősies-

megtelt könnyekkel és
Juda ne lássa gyenge-

s vizet tett fel, hogy teát
ödörből téleöntötte a mos-
olt még a tegnapi szappan

– itt a víz.
nellé és kezét óvatosan bele-
y cseppet arcára és szemére
án a törülköző után nyúlt.
felébredt. Nyujtózott, ásított és
kérdezte:

hat... — vetette oda meg se

ágyból, felült és köhögött, az-
á köpjön. Beleturkált a szakál-
után nyúlt. Arca fáradt volt és
obet mutatott ez a barázdás, ótes-
al keretezett ábrázat, mint amenyosua volt.
e Ráchelhez, se a fiúhoz. Komoly
yes.
osta kezét szemét és arcának a szakállb részét, aztán felöltözött.

A szekrényből kivette a kis bársonyzacskót és lassan motozott vele.

Az ágytól mellett állott, mormolva imádkozott s közben szeme ide-oda járt az asszonyról a fiúra, meg az ágyra, amelyben a két kicsi aludt. Gépiesen hadarta a szöveget, olykor-olykor belepillantva, inkább csak szokásból, a mocskosszélű imakönyvbe. Megvakargatta szakállát s mikor látta, hogy Ráchel az elkészült teába, az ő csészéjébe három kockacukrot akar tenni, hirtelen abbahagyta az ájtatoskodást. Haragtól vöröslött az arca, úgy szólt rá az asszonyra:

— Hányszor mondjam még, hogy ne pazarolj, Ráchel? Hányszor mondjam még, hogy csak két cukorral iszom a teát? Nem vagyok olyan gazdag, hogy három cukorral igyam...

Ráchel némán hallgatta a szemrehányást. Amikor csak lehetett, becsapta a cukorral, s ha mégis rajtakapta, bűnbánó némasággal tűrte indulatkitöréseit, mint most is. Josua várt egy percig, hogy felel-e, harcrakészen kihúzta magát, de hogy az asszony hallgatott, visszatért a könyvhöz, s mintha semmi se történt volna, tovább imádkozott.

— Kész a tea, idd meg, míg forró, alighanem hideg lesz odakint, — szólt később az asszony.

— Jól van, jól van, látom... Ne edd az életemet, Ráchel. Ne sürgess engem.

Leszedte imaszíját, visszarakott mindent a bársonyzacskóba s leült az asztal mellé. Kényelmesen, szürcsölve itta a teát és nagyokat harapott mellé a kenyérből.

Vele szemben a fiú ült némán és meggörbült háttal, de közömbös arccal, mintha nem is neki kéne ezen a napon elhagynia a szülői házat, amely szegénységével, piszkosságával, sűrű veszekedéseivel, lármájával mégis csak otthon és menedék volt számára.

Hangosan szörpölt a nagy bögréből és csámcsogva ette a kenyeret, de egy árnyalattal mégis halkabban az apjánál.

Közben egészen megvirradt és az utcán sokasodtak a zajok. Zöldséges kordék nyikorgása hallatszott, parasztszekerek csörömpölése s emberek hangos beszéde. A falusiak terményeikkel igyekeztek a piacra s a környék népe is megkezdte napi munkáját. A szemben levő házban kinyilt Chajim boltjának barna kettős faajtaja s megjelent a küszöbön hosszú kaftánjában, fején prémes sapkával az öreg boltos. Szeme fürgén körüljárt, mintha a vevőket kémlelte volna, s közben fázósan dörgölte a kezét.

— Hideg van odakint, — jegyezte meg Ráchel.

— Már deres a kő is.

Igen, ősz volt, október vége. És Juda, akár a költöző madarak, éppen most készül más tájra. Ott tán melegebb van éppúgy, mint azon a vidéken, ahová a fecskék mennek... Brandstein Josua sokáig gondolkodott, hogy merre küldje fiát, elsőszülöttjét és volt oka: miért választotta éppen Magyarországot. Üzletkötés közben az ember sok mindenféle hírt hall a világból, aki meg egész esztendőben a várost járja, mindent tud.

Brandstein Josuának hiányosak voltak a földrajzi ismeretei, de üzletileg meglehetősen tájékozott volt mindenről. Ha fiatalabbnak érezné magát, ő maga indult volna neki az idegen földnek, amelyről csak jót hallott. Képzeletében úgy élt ez az ország, mint a bibliai Khanaán, ahol mérhetetlen a bőség s az elbeszélésekből kialakult a paradicsomi kép is, — városokról, ahol soha nincs pogrom, nem szaladnak a zsidó után az utcagyerekek, hogy szakállára köpjenek, kővel dobálják, meg rondaságokkal, s nem verik meg a piacon a parasztok, nem kergetik ki az udvarokból, hanem szívesen fogadják. A pénz az utcán hever ott, a nép jóindulatú, s aki rászánta magát, hogy odaköltözzék, nem kívánkozott többé vissza soha.

Az ágyban a két kisebb gyerek felébredt és lármázni kezdett.

Ráchel csillapította őket, rájuk huzgálta rongyaikat, aztán teát adott nekik.

Josua szakállát vakarászta elgondolkodva, s az ablak elé állott. Kinézett a sivár, piszkos utcára, a roskadozó házakra, meg a hozzá hasonlóan kopott és mocskos zsidókra, akik sietve mentek el az ablak alatt, mintha kergetné őket valaki.

A pénz után futottak. Az üzlet után. Láthatatlanul gurult előttük az ezüst és az arany, s ők nyitott szájjal, lengő tincsekkel, széltől borzolt szakállal kergették. Mentek ki a gettóból, akár a méhek a kasból. A virradattal hagyták el ezt a meleg, fülledt és biztonságos fészket, ahol maguk közt voltak.

A házaló gondolatai messze csapongtak. Most az egyszer nem serkentette a mások loholása őt is munkára. A jövőben járt. Éveket futott meg képzeletben s látta Judát, elsőszülött fiát visszatérni az apai házhoz; kétlovas hintón, selyem kaftánban, rókaprémes sapkában, sok pénzzel, gazdagon és tekintélyesen, akit még a rabbi is tisztelettel köszönt.

Ráchel tanácstalanul ácsorgott a tűzhely előtt. Nem is találta helyét, a mindennapi foglalatosságból kizökkent és szinte életének se látta most értelmét. Mintha ünnep lett volna, holott tudta, hogy hétköznap van, de a hétköznapok ütemének bizonyossága nélkül. Josua ilyentájban máskor már zsákjával a vállán üzleti úton van, ő meg lohol a piacra, hogy egyet-mást vásároljon.

Tűnődéséből az ura zavarta ki.

— No, Ráchel, készen van minden? — kérdezte.

— Hogyne.

— Akkor mehetünk.

Száraz és közömbös volt a hangja, nem érzett rajta semmi meghatottság.

Juda is mozdulatlan arccal ragadta meg a zsákot, s az ócska táskát, amelyben néhány alsóruha volt, meg a bársonyzacskó az imakönyvvel és a szíjakkal. A zsák kötelére ráerősítette a táskát és vállára vetette. Nem volt nagy teher, — a szülői ház nem sokkal bocsátotta útnak.

Ráchel sírva fakadt, de Josua kemény pillantására visszafojtotta zokogását. Csak szeméből ömlött a könny, azt törölgette kötényével. Megölelte a fiút. Sokáig tartotta testéhez szorítva, fejét kövér mellére vonta, pihegett, aztán áldást mondott.

A kicsik is nyakába csimpaszkodtak Judának, de apjuk hamar elparancsolta őket mellőle. Kinyitotta az ajtót és előre indult.

A fiú nyomában lépkedett, s ahogy az ajtót behajtotta maga mögött, hallotta: anyja felzokog, s ijedtében a két kicsi is, Ráchel kétségbeesését látva, hangos sírásba kezd.

Ez a hang, ez a keserves, nyivákoló sírás kísérte ki az udvarra, s még akkor is fülében csengett, mikor az utcán voltak már.

— No? — lépett ki boltja ajtaján az öreg Chajim, mintha csak arra leselkedett volna, hogy Brandsteinéket elcsípje. — No, megy a fiú?

Szeme kerekre nyílt derűsen, s bólogatott. A nagy felfedezőket búcsúztatták így barátaik, a vakmerő konkvisztádorokat, akik hódítani indultak idegen földeket és uralkodni ismeretlen népek felett.

— Megy... — válaszolt komolyan Josua, — Isten vigyázzon lépteire.

— Légy jó kereskedő és maradj jó zsidó. Tartsd meg a parancsokat és az üzletben ne légy lusta. A kicsit is ragadd meg, mert a kicsiből lesz a sok...

Juda komolyan hallgatta, de nem válaszolt, csak maga elé bámult a kopott kövekre, amelyeket nem lát többet. Az öreg megáldotta s ők tovább mentek.

Elhaladtak a mészárszék előtt, ahol a szomszédasszonyok ácsorogtak már, borzasan, gyűrött és foltos öltözetben, ahogy hirtelen magukra kapkodtak valamit. Jókívánságokat kiáltottak feléjük, s még a mészáros is kijött a tőke mellől, véres kézzel, véres köténnyel, s úgy integetett utánuk. A gyerekek rajzottak körülöttük és egészen az utca végéig kísérték őket.

Az utca végén befordult Josua egy udvarra. Juda engedelmesen utána ment, végig az aszott fűvel benőtt portán, amelynek közepén széles utat tapostak. Az udvar végén a templom állott, hasonlóan düledező és épp olyan piszkos épület, mint körülte a lakóházak. Az ajtó nyitva volt, gyér világosság szűrődött ki rajta, meg hangok zürzavara.

Mások is igyekeztek az imaház felé, kis csoportokban, vagy magányosan, férfiak, hosszú szakállal, amely egész ábrázatukat benőtte, csak szemük nedves tüze ragyogott ki a szőr bozótjából. Odabent a háromlábú imaasztalon két szál gyertya fénye küzdött a homállyal. Nagyszakállú emberek hajoltak mormolva héberbetűs könyveik fölé, voltak, akik a Talmudot olvasták, elmerülten, se látva, se hallva, de legtöbbjük éppen csak befutott, mint a paraszt a kocsmába, elmormolt egy imát és továbbment.

A padokban összebujt pár zsidó és az imát félbeszakítva, üzletről beszélgetett, hadaró szóval, majd újból hajlongozni kezdett és beletemetkezett az ősi betűkbe.

A padok ragadtak a szennytől, de a chasszid zsidók jól érezték magukat itt. A templom éppen olyan volt, mint az otthonuk, s benne Istenükhöz úgy szóltak két köhögés vagy köpködés közben, mintha üzletet beszéltek volna meg vele.

Josua és fia megálltak az ajtóban. Mondtak ők is egy rövid imát, s már kifelé készültek, mikor hozzájuk lépett Jankel, a fuvaros, aki a szomszédjukban lakott.

— Megy a fiú? — kérdezte.

Josua bólintott.

— Egy darabon elvihetem.

A házaló fiára nézett.

— Akarsz kocsin menni?

— Jó.

— Hát akkor Jankellel mehetsz.

A fuvaros nagy tenyere a fiú vállára nehezedett.

— No Juda, messze földre indulsz... Ember legyen belőled, hallod-e. Még bankár is lehetsz, vagy nagykereskedő, Isten tudja. S ha egyszer hazajössz, megfizeted a fuvart Jankelnek, aki most már örökre szegény marad.

Mind a hárman nevettek és kimentek az udvarról. A kapu előtt várakozott Jankel kocsija, rúdja mellett két sovány gebével. A kocsiderékban ládák voltak, s a bakon, maga mellett szorított helyet a fuvaros a fiúnak.

Josua ott állott fiával szemközt és most már neki is kicsordult szeméből a könny. Megölelte Judát, elmondta rá az áldást és kétfelől megcsókolta az arcát.

— Ne feledd el apádat és anyádat... — mormogta. — Vigyázz és ha gazdag leszel, akkor se feledd el soha, hogy zsidó vagy.

— Nem felejtem el.

— No, — vágott közbe Jankel, — mehetünk? Mert a lovaim fáznak.

Juda fellökte csomagját a ládák tetejére, s maga a fuvaros mellé kapaszkodott. Érezte a fokhagymaszagot, amely átitatta ócska, foltos kabátját, ott lengett szakálla körül, fogatlan szájában, s rátapadt kezére is, amely a gyeplőt fogta.

— Folytatjuk —

HAJNAL
A HORTOBÁGYON

(Asznann Ferenc felvétele.)

BUDAPEST, 1942. SZEPTEMBER 9. — III. ÉVFOLYAM 37. SZÁM.

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

Ára: 20 fillér

HONVÉDROHAM

(Jánossy Endre felvétele)

HONVÉDEINK A DONMENTI

MAGYAR FELDERÍTŐGÉP a szovjetfront fölött

FIATAL MAGYAR VADÁSZREPÜLŐ A HARCTÉREN

A jelentőmotorkerékpárosok fáradhatatlanul viszik és hozzák a jelentéseket és parancsokat. Útjukat legtöbbször térkép nélkül, vad erdőkön és homokos síkságokon kell megtenniök. Az erdők és bozótok tele vannak bujkáló, elszóródott szovjet katonával és partizánnal. Egyik motorkerékpárosunkat két, állig felfegyverzett ilyen martaléc támadta meg. A motorkerékpáros nem ijedt meg, hanem gázt adott, az egyiket elütötte, a másikat pedig leteritette

(Varsányi százados rajza.)

HONVÉDEINK ELŐNYOMULÁS KÖZBEN „átfésülik" a sűrű, bozótos szovjetföldeket, hogy megtisztítsák az ott megbújt partizánoktól

LÖVÉSZÁROK EGY SZOVJETFALU SZÉLÉN

A DON-MENTI HARCOK KÖZBEN, két ütközet között rendben, az gyorsan vonul előre a honvédcsapat

PIHENŐ ELŐNYOMULÁS KÖZBEN

POTZY EDE százados, Magyar Koronás Bronzérem Hadiszalagon a Kardokkal, II. osztályú Német Vaskereszt

KRÁNITZ ISTVÁN főhadnagy, Magyar Koronás Bronzérem Hadiszalagon, II. oszt. Német Vaskereszt

DR. TORMA LÁSZLÓ hadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés a Hadiszalagon a Kardokkal, II. osztályú Német Vaskereszt

HARCOKBAN

MISÉT HALLGAT
a honvédhadsereg parancsnokságának tisztikara az ukrán lakossággal együtt...

HADIFOGLYOT HALLGAT KI
a magyar parancsnokság. A rekkenő hőségben szívesen vetkőzik derékig még a honvédtolmács is

KÉMNŐ KIHALLGATÁSA AZ ELSŐ VONAL MÖGÖTT
Egykedvűen vállja be sötét szerepét a félrevezetett és leterrorizált asszony

Hatalmas erdőségeken keresztül nyomultak előre a szovjetfronton a magyar csapatok. Nagy [illegible] honvéd, egyik gépágyús ütegünk tisztese visszamaradt felszakaszától, hogy parancs szerint a gépkocsit bevárja és eligazítsa. Három partizán megtámadta, az egyik, aki a vezetőjük volt, mikor a sűrűből előbukkant, kezét feltartotta, mintha megadná magát, közben a másikkal tüzelt pisztolyából. A lövedék isteni szerencse folytán Nagy honvéd célzásra tartott puskájának csőágyában akadt meg. A következő lövés már Nagy Jánosé volt, aki a partizánvezért egyetlen lövéssel leteritette, a másik partizánt pedig megsebesítette. A harmadik a dulakodás közben kereket oldott a sűrűben.
(Varsányi százados rajza.)

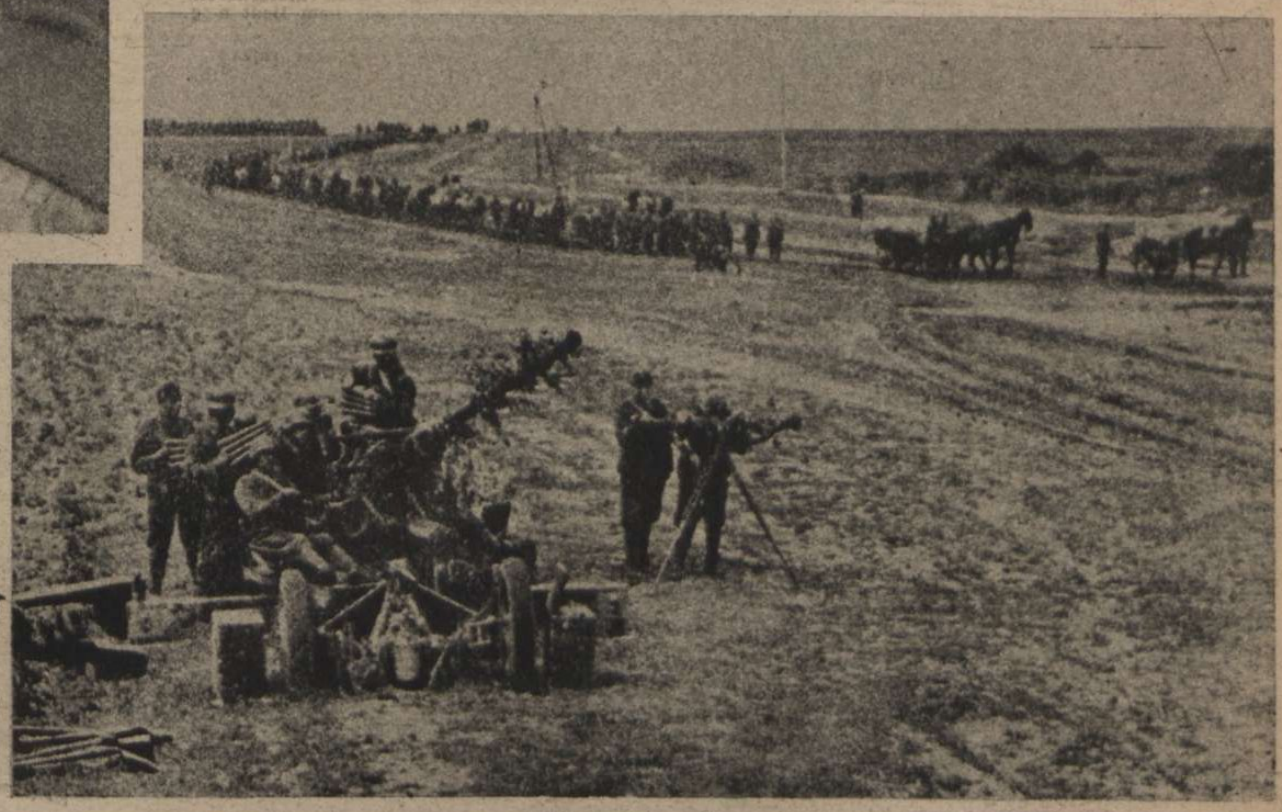

LÉGVÉDELMI ÁGYÚ A SZOVJETFRONT HONVÉD-SZAKASZÁN
A legutóbbi hadijelentés szerint a honvédség légvédelmi ágyúi két hét alatt 50 ellenséges repülőgépet lőttek le

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT MAGYAR HŐSEI:

ARANYI LÁSZLÓ
zászlós, Kormányzói Dícséret Elismerés Hadiszalagon a Kardokkal

DR. PETRIK ANTAL
zászlós, Magyar Érdemrend Lovagkeresztje, Hadiszalagon a Kardokkal

SCHUBERT BÉLA
hadapródőrmester, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem, II. osztályú Német Vaskereszt

LACZKÓ PÁL
őrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem, II. osztályú Német Vaskereszt

MUCSI JÓZSEF
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem, II. osztályú Német Vaskereszt

SIPOS DEZSŐ
tizedes, Magyar Bronz Érdemérem Hadiszalagon

Magyar-német labdarúgómérkőzést hirdet a plakát az orosz ház falán

A honvédek parancsnokaikat fogadják

Magyar-német labdarúgómérkőzés a szovjetfronton

Kifejlődött a sportbarátság a magyar és a német csapatok között, a pihenés üdítő óráiban, a nehéz harcok hadszíntere mögött. Az egyik elfoglalt szovjetvárosban már öt nagy labdarúgó mérkőzésben állottak ki a honvédek német bajtársaik ellen s ezekben a sportküzdelmekben négy mérkőzést nyertek meg a magyarok. Nagy esemény a szovjetföldön az ilyen barátságos versengés a sport-diadal babéraiért. Vidám katonák óriás tömege lepi el a nézőteret s a parancsnokságok is szívesen megnézik a bajtársi viaskodást. A Magyar Futár képsorozata az egyik magyar-német mérkőzés lefolyását mutatja be olvasóinak.

Felvonul a két csapat. A fehér ingesek a magyarok

A magyar és a német tábornokok beszélgetnek a mérkőzés megkezdése előtt

Az érdeklődés óriási! A „tribün" is megtelt közönséggel. Szabályos pályahangulatban várják a kezdő

Elhelyezkedtek a nézők. „Barátságos mérkőzés" lesz, látszik a mosolygó arcukon

A magyar kapunál éppen nyugodt a helyzet. Most is a túlsó kapu előtt folyik a játék . . .

Javában folyik a mérkőzés, a játék a harctér tőszomszédságában. A két katonanemzet fiainak szívós erejéről és lankadatlan küzdőkedvéről tanuskodik a harctéri labdarúgómérkőzés is!

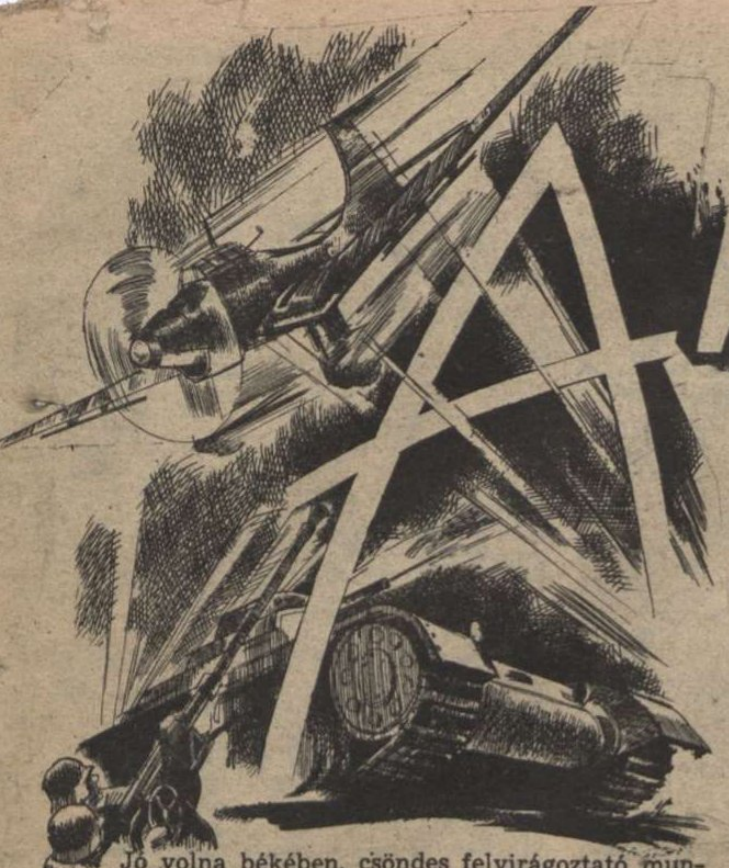

A háború 4. éve

Irta: Rajniss Ferenc

Jó volna békében, csöndes felvirágoztató munkában élni? ... *Jó volna!*

Boldogabban élhetne az emberiség, ha a szeretet és az igazság irányítaná a jövendőt, a fegyverek ereje helyett? ... *Boldogabban élhetne!*

Nincs elég tere, kincse a Földnek, eltartani tisztességesen minden embert, népet és nemzetet?... *Van!*

Nem lehet összeegyeztetni a multat és a józan haladást; a régen megszerzett előjogokat és az ifjúi népek életjogát, a józan haladás törvényeivel? ... *Lehet!*

El kell pusztítani sok százezer fiatal életet s felbecsülhetetlen vagyont ahhoz, hogy a történelmi fejlődés útjából a gyilkos akadályokat elhárítsuk?... *Nem kell elpusztítani!*

Örök eszköze a béketeremtésnek, — a háború?... *Nem!*

Kiirtható az emberi viszonylatokból a láthatatlanul, lassan és végzetesen felburjánzó ellentétek véres kiegyenlítése? ... *Igen!*

Megvolt a 20. század államszervezeteiben a komoly hajlandóság a népeket fojtogató, kegyetlen kérdések békeidős megtárgyalására és becsületes megoldására? ... *Nem volt meg!*

A Föld kincseinek igazságtalan felosztásában s a páriskörnyéki békék becstelen rendelkezéseiben történt fikarcnyi változás az első világháború győztes hatalmainak önkéntes jóvoltából? ... *Semmisem történt!*

Meg tudták oldani a dúsgazdag demokráciák a leszerelés, a világbéke, a méltányos nemzetközi jogviszony, a világkereskedelem, a pénzügy, a termelés és a munkanélküliség förtelmesre torzult kérdéseit? ... *Nem tudták megoldani!*

Csökkentették legalább a halálos feszültségeket a világ angolszász urai? *Ellenkezőleg, — tovább feszítették szakadásig!*

Volt valami halvány reménye Európának ahhoz, hogy a nemzetközi hatalom urai, valamikor később, türelmes várakozás után, belátják, megérzik bűneiket s szellemi és politikai frontot alkotnak az európai nemzetek közös felvirágoztatására? ... *A remény is kimosódott Európa lelkéből!*

Meggazdagította Európa elnyomása s veszekedő táborokba gyöngítése, az angolszászokat? ... *Határozottan szegényítette őket is!*

Kinek lehetett haszna az elviselhetetlen európai állapotok nyers, uralmi fenntartásából? *Egyedül Szovjetoroszországnak s az egyfajtájú népek belső osztályharcaiból élősködő, nemzetközi zsidóság vezetésre áhítozó, sötét tömegeinek!*

És mégis elkerülhető lett volna a háború? *Nem! Az adott viszonyok feltartóztathatatlanul robbantották egetverő lángokba a népek csatáját ...*

•

Volt valami szerepe Magyarországnak a világégés felidézésében? ... *Semmi szerepe nem volt!*

Megtett mindent Magyarország lehetetlen helyzetének feltárására a trianoni évek alatt? ... *Igen!*

Kapott Magyarország, a békeszerződésbe foglalt revíziós pont alapján komoly, felelős helyről származó igéretet, elemi létérdekeinek biztosítására? ... *Soha!*

Betartotta Magyarország a megalázó és holtrasebző trianoni parancs feltételeit? ... *Betartotta!*

Feladta Magyarország történelmi jogait?... *Soha!*

Van valami elmosódó joga a trianoni rabszolgatartóknak Magyarországot hálátlansággal vagy türelmetlenséggel vádolni? ... *Nincs!*

Visszakaphattunk volna egyetlen göröngyöt is az első világháború győzteseinek szabad akaratából? ... *Nem!*

Megpróbálta a kisantant a józan egyezkedést Magyarországgal, amikor már nyilvánvaló volt a tengelyhatalmak békés, új rendezést követelő akarata? ... *Nem próbálta meg!*

Számíthattunk bármilyen segítő erőre, a baráti tengelyhatalmakon kívül? ... *Senkire!*

Ki segített bennünket a négyszeres revízió végrehajtásában? ... *Csak a tengelyhatalmak!*

Ki gyilkolt először, védtelen és meglepett emberekre zudított bombákkal a magyar földön? ... *Szovjetoroszország!*

Miért üzentek hadat a polgárinak nevezett demokráciák Magyarországnak? ... *Az istentelen vörös szovjet érdekében!*

Mi szólította harcba a magyarságot? ... *A létvédelem, a becsület, a jövőbiztosítás s az európai népek közös igazának szent kötelessége! A magyar nemzet nem arra spekulál, hogy ki az erősebb, mert hittel vallott eszmét szolgál a csatatereken s hitét sem kívülről, sem belülről nem engedi megtámadni!*

•

Ami bonyolult, az meghamisítja az igazságot. A nagy történelmi döntések idején, csak *egyszerű és tiszta* tételek alapján lehet cselekedni — természetesen lelkiismeretes, alapos vizsgálódás után —, de *ha már egyszer határozott a nemzet* akkor nincs többé helye az ingadozók, a gyávák és az ellenségek suttogásának a harcban álló nemzet soraiban. A szabadság minden jogát csak a győzelem biztosítására lehet és „szabad" felhasználni, s aki eltér a létküzdelem szabályaitól, az árulója nemzetének.

Negyedik évébe fordult a második világháború; milliók állanak a frontokon s harcolnak, véreznek a sárgolyón, amely rohan a világűrben csillagtestvéreinek milliárdjai között, felfoghatatlan rendeltetése felé. Hiszünk a magasabb célokban, hisszük a szenvedélyek, az elvadult ösztönök eljövendő békéjét, bízunk az emberiség nemesebb sorsában, de nem akarunk egy hazug, céltudatos propaganda elgyöngítő hatása miatt, *a történelem kerekei alá kerülni! Csak úgy láthatjuk a világot, amilyen és csak úgy viselkedhetünk ahogy azt a fegyverbe zörrent világ megköveteli. Háború van s a hadak útján nincs semlegesség!* A sok zsidó mese hazugságát ma már a tények úgy világítják át, mint a megrongyosodott pókhálót. A földrészek kieső végein lélegzik még nehány vihartól elkerült ország s gyarmat, ki tudja meddig, de a vasba öltözött táborok erőviszonyán ezek a megkímélt területek semmit sem változtatnak. Vagy ide, vagy oda tartozik az ember és a nemzet: akaratból és szükségből. A csellengő út csak mocsárba vezet ...

•

Megkezdődött a döntő év a frontokon. Egyetlen ijjba feszült a tengelyhatalmak ereje s a lélek, az értelem és a test roppant összessége küzd a diadalért. *Nincs ennek a hősi küzdelemnek mása a világtörténelemben.* Ezer ravasz hazugság próbálja elhitetni ellenséges oldalról, hogy az elmúlott három esztendő kísértetiesen hasonlít az első világháború győztes éveihez s most következik majd a demokráciák anyagi hatalmának sikere. Ebből a babonából él Anglia, Amerika és a zsidóság, immár jó hosszú ideje. Az elfogulatlan kutatás viszont azt bizonyítja, hogy a két világháború *összehasonlíthatatlan.* Az 1914—18-as hadműveleti években a központi hatalmaknak sajnos, nem volt egységes katonai irányítása s Szerbia, a marnei csata, Verdun és Flandria síkjai sok keserű vereségről regélhetnek 1917 őszéig, amikor az *állóharcok* reménytelenül rámerevedtek a véres nyugati sáncokra. Olaszország és Japán a központi hatalmak ellen harcolt, a világnak majdnem teljes flottája az angolszászokat segítette s akkor is, *csak a belső front megingása idézte fel a végzetet* ... Ebben a háborúban pedig hetek alatt elesett Lengyelország, összetört a francia hadsereg, felszabadult Európa nyugati partja az angol invázió fenyegetése alól, szilárd rend alakult ki Varsó és Dünkirchen között, gyors döntés zúgott át a Balkánon, Olaszország védte meg a Földközi tengert, Rommel serege Egyiptomban áll, a szovjetfronton 1800 kilóméter a távolság a Kárpátok és a Kaukázusban harcoló seregek között, a szovjethadsereg élet-halál harca megkezdődött, Keletázsiában japán kézre került a Fülöpszigetek, Hongkong, Szingapur, Jáva, Szumátra, Celebesz, a Maláj-félsziget s a hadi támaszpontok sokasága ... *Hol van itt az összehasonlítás lehetősége? Épeszű ember nem tagadja a harcok súlyosságát s a nehéz megpróbáltatásokat, de több milliónyi katonát kellene elveszítsen az angolszász világ, még a hadiszerencse átmeneti s egyáltalán nem végleges megfordításáért is! Az emberi kultúra megmentése csak a tengelyhatalmak megérdemelt győzelmével biztosítható. Mire a demokráciák győznének, már nem volna érdemes kihirdetni az eredményt az elpusztult Földön ...*

•

Mi maradt volna meg Európából, ha nem kerekedik felül idejében a nemzeti gondolat s a romló demokráciák koncán, még egy évtizedig a nagytőke és a szociáldemokrácia főnökei osztozkodnak, a népi akaraterőt elgyöngítő, sivár és szemérmetlen parlamenti harcokban? *Mi történt volna a fasizmus, a nemzetiszocializmus és a spanyol nemzeti hit harcai nélkül?* ...

A gyógyíthatatlan politikai vakok kivételével, ma már mindenki ismeri a választ. Kiderült a nagy titok, amely vörös ködként terjengett a szovjet birodalom fölött. *Moszkva felkészült Európa meghódítására!* A vörös cár kizsarolta szerencsétlen népét, éhbéreket fizettetett, elvette a szabad paraszt földjét, vérbefojtott minden ellenállást, de felépített egy olyan motorizált, technikailag jól felszerelt hadsereget, amely *egy jól választott pillanatban, a demokráciába degenerált Európán úgy szaladt volna keresztül, mint az éles kés az omló pástétomon!* ... A demokrata Németország, sok millió félőrült kommunistájával és zsidó intellektuel vezetőségével, hetekig sem tudott volna ellenállni s a szovjet a La Manche csatorna partjainál várhatta volna meg Anglia bukását az ázsiai és afrikai gyarmatbirodalomban. Ezért akart lábat vetni a szovjet Spanyolországban s ezért kötött szerződést 1939 augusztus 23-án, hogy *biztos legyen* az európai háború s hogy új hadszínteret szerezhessen *az áruláshoz*, Lengyelországban és a Balti térségben. *A szovjet egy percre sem adta fel a vörös hadseregtől támogatott világforradalmi céljait s ha nincs Hitler csodálatos gyorsasággal megszervezett, lelkében szilárd, hősiségében bámulatos, ragyogóan felszerelt és hadászati művészettel irányított hadserege, akkor sikerül az átkozott és ördögi terv!*

Igy értendő az a mondás, hogy a hájas, elégedett demokrácia a melegágya a kommunizmusnak. Hiába csevegnek jólfésült, szelíd, bávatag és műveltre koptatott urak a békéről, az egyetértésről s az érdekek kölcsönös tiszteletbentartásáról, *ha a másik oldal brutális következetességgel, az elpuhult népek lemészárlására készül* ... Vörös kozákok csizmasarka taposta volna el az európai keresztény kultúrát, ha Hitler tüzes szelleme nem rázta volna fel Németországot rózsaszínű ájultságából. *Aki ennyit sem tud, az ajándékba szívja a levegőt* ...

•

Ebben a negyedik esztendőben, a világ legcudarabb szövetsége, *az angolszász-szovjet antant*, minden elképzelhető módszert felhasznál a végső vereség megakadályozására. Londonban és Washingtonban jól tudják, hogy elérkezett a viadal az utolsó fordulóhoz. *S mert a katonai erő hiányos, a lélekmérgezés, a suttogó propaganda, a hazugság és igérgetés lesz a fekete-vörös front legtöbbet használt fegyvere.* Szabadságot kiáltanak a népek felé, hogy bevezethessék az indiai rabszolgaságot. Forog majd a pénz s hörög a kommunista propaganda. A múló jelen nehézségeit hangsúlyozzák meg, hogy a gyengék elárulják a perenyi enyhülésért a jövendőt. A zsidó világtábort rászabadítják a pénzéhes senkikre. Szavalnak s szónokolnak majd a titkos ügynökök, elaltatni a lelkiismeret és a nehéz kötelességtudás szavát. Igaz sérelmekkel izgatják a tömegeket és népeket, — nem a hibák megszüntetésére, hanem *a dühödt nemzeti öngyilkosságra!*

A tiszta elvek és a bátran megvallott világnézet harcosai pedig a végletekig felfokozott éberséggel és hat[illegible]ozottsággal kell hogy képviseljék az igazság harcát. Hirdetni kell a frázis gyűlöletét és a megváltó cselekedetet. Érezni kell minden idegszálunkban a magyar dolgozók sorsközösségét és a sóvárgott új világot, amelynek rendje egészséges, tisztes életet, kultúrát, egyforma emberséget s képességhez és tudáshoz mért érvényesülést biztosít minden magyarnak.

Nem szabad elterelni hagyni figyelmünket a gigászi birkózásról, mert a magunk, a gyermekeink és a haza sorsa vajudik a messze földön ahol a honvédsereg harcol, hősi bajtársak végeláthatatlan sorában. Érezzük meg más népek nagyobb szenvedését, tiszteljük a közös küzdelmet és védjük meg fanatikus hittel a történelmi szükség harci szellemét minden alattomos támadás ellen, ebben az utolsó fordulóban.

A világháború negyedik éve ezt kívánja meg a nemzeti eszme igaz híveitől, a lélekmagyaroktól, akik szegényen és elhagyatottan is felismerték fajtájuk halhatatlanságában, a küzdelmes élet szépségét és nagyságát ...

HALÁLOS REPÜLŐSZERENCSÉTLENSÉG

VITÉZ JÁNV GUSZTÁV
vezérezredes, akit a szovjetfront harcaiban szerzett sebével a fővárosba hoztak, kórházi ágyán, Budapesten

GRÓF KÁROLYI GYULA,
a Kormányzó úr veje

TASNÁDY LÁSZLÓ,
a fiatal magyar repülőnemzedék legnagyobb ígérete volt

Tasnádi László műrepülő gyakorlatokba vezette be gróf Károlyi Gyulát s az oktató gép, fel nem derített ok következtében a Dunába zuhant. A holttesteket a hét folyamán nem találták meg.

MAGYAR KÉPHIRADÓ

ÖZV. GRÓF APPONYI ALBERTNÉ,
a nagy államférfi özvegye, szeptember 1-én, 75 éves korában elhunyt

FÖRSTER OTTÓ
honvédzászlós és
MEYER AMÁLIA
augusztus 29-én házasságot kötöttek. Förster Ottó a szovetfronton teljesít szolgálatot

A HORTOBÁGYON

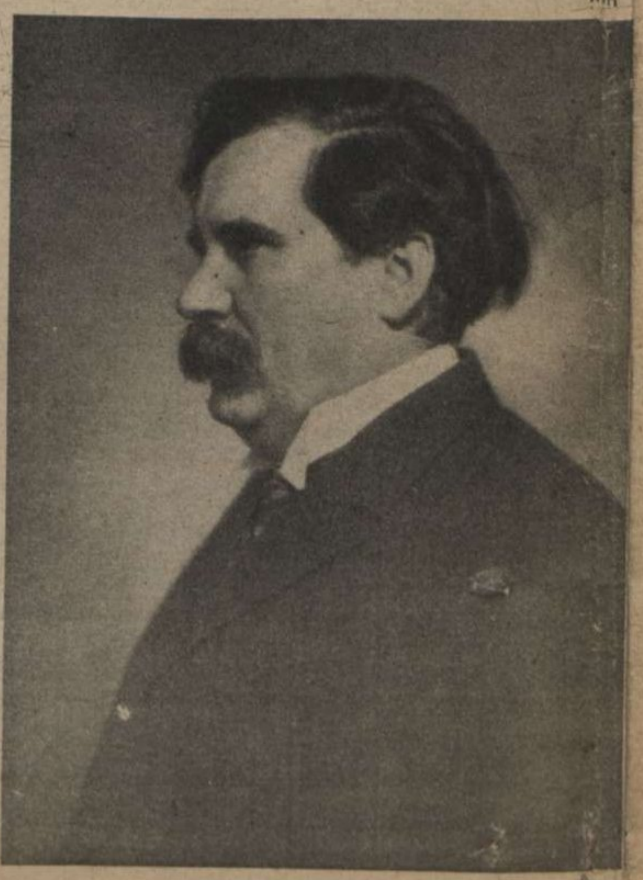

MÓRICZ ZSIGMOND,
a nagy magyar író, sok halhatatlan regény szerzője, tragikus hirtelenséggel meghalt

HÉTRŐL HÉTRE

V

Budapest népe

elgondolkodott a szovjetbombás pénteki éjszakán: — Hát ilyen a légiháború... A mélykék, csillagos nyári égbolt alatt nyugtalanító fények villannak, a láthatatlan magasságból leszűrődik a földre az ellenséges gépek halk zúgása, valami végigsüvít a félsötétségen s az éles csattanás helyén romokba szakad egy magyar templom, összedől egy családi ház s a szilánkokra zúzott gerendák alatt magyar gyermekéletek véreznek el. Üvölt a légi sziréna s rendet, fegyelmet, védő cselekvést követel mindenkitől, dörögnek a légvédelmi ágyúk, vadászgépek szállnak fel az ellenség üldözésére s a polgári élet meglapul bölcs parancsra és ösztönre, mint csirkehad a köröző vércse előtt. Hát ilyen az első kóstoló a vörös légi orvtámadásból. Magyar jelzésekkel lopakodtak az országba a szovjetgépek s céltalan magasságból, válogatatlanul dobálták le bombáikat. A lelkeket bombázták, riadalmat akartak s a halottak és sebesültek a kommunista propaganda áldozatai. De mostmár tudhatja mindenki, hogy miért áldás és előny a magyar honvédség távoli harca, a szovjetmezőkön! Most egyetlen éjszaka rövid tapasztalatából megérzheti mindenki, hogy mitől szabadult meg Európa 20;000 szovjet repülőgép elpusztításával. Most sejthetik a gondtalanok, hogy mit jelent három esztendőn át, minden éjjel vaksötétségben ülni; hallgatni a közeledő ellenséges gépek zümmögését s végigélni százszor nagyobb, gyilkos bombázások rémségeit! Leszaladni éjjelenként többször a védőhelyekre s nappal tovább dolgozni elcsigázottan, de töretlen hittel a győzelemért. Ez a csöndes hősiség minden tiszteletet megérdemel s elfojtja a panaszt a tisztességes emberekben. A frontokon pedig minden éjszaka földet szánt a bombák sűrű robbanása, tűzeső hull, légiharc dühöng s a mieink helytállanak és előretörnek. A megrombolt budai templom kormos falaiból intelem árad: — éljünk úgy, mintha a fronton töltenénk minden napunkat, dolgozzunk katonás egyszerűséggel, segítsük a gyöngébbeket s fejezzük ki a gyászt az élő ország fokozott védelmével.

Az egyéni munka

becsületéről beszélt Antal István miniszter s a kisiparosság jövőjének biztosításáról. „Napjainkban — mondotta a miniszter egyebek közt — a mai nemzetgazdasági rendben nagyon nagy szükség van az egyéni kezdeményező készségre, a lelkiismeretes egyéni alkotó munkára és az emberi felelősségérzetre, hiszen ezeken épül a nemzeti közösségi tudatra alapított gazdasági és társadalmi rend. Az új Európa rendjét éppen az jellemzi majd, hogy nem egyéniség nélküli munkaeszköznek, nem eleven gépnek tekinti az embert, hanem minden helyen és feladatkörben önállóan gondolkodó és mindenkor a saját egyéniségét és személyi értékeit latbavető legfontosabb társadalmi tényezőnek. Az új gazdasági és társadalmi rendben minden becsületesen munkálkodó magyar embernek tisztes megélhetést kíván biztosítani a nemzet, ebben az új rendben tehát egészségesen növekedni fognak az egyéni igényekkel a szükségletek is, aminek következtében a kisiparos egyéni alkotásainak a jövőben még nagyobb keletje várható...“ Szomorú dolog, hogy ezeket az egyszerű igazságokat hangoztatni kell s nem gazdasági életünk szerkezete és berendezése bizonyítja a nacionalista követelmények megvalósulását. Az újkor nemzeti iparpolitikájának alaptétele szerint, az állam irányít, s megszabja a kereteket, amelyeken belül a magángazdaság szabadon dolgozik, a közérdek szemmeltartásával. Nemcsak a kisiparos, hanem a gyári munkás is egyén s nem puszta munkaeszköz, csak a liberális és a kommunista gazdasági rendszer rabolta el tőle személyi értékét. A gépnek kulturája van, de az arany kedvéért megfeledkeztek róla. A jövőben pedig, a mai kisipar is nagymértékben gépesedik, ami önmagában nem rontja le az önálló gondolkodást és az egyéni értéket képviselő munkát. A termelő szervezet gazdag tagolása a nemzet előnye. Megmarad az igazi kézműves ipar, a tehetős nemzet sajátos és magasabbrangú igényeinek kielégítésére, ha sürgősen és azonnal gondoskodunk a régi, nagy mesterek pótlásáról! Nevelni kell az új nemzedéket céltudatos nagy segítséggel, mert a természetes kiválasztás rendje megromlott, a napszámos-típusú ifjúság száma ijesztően megnövekedett s ezen a riasztó tényen már csupán az átfogó, tervszerű cselekvés segít. Ennek az elsőrangú feladatnak megoldásához van szükség elsősorban, hatalommal rendelkező, — egyéni munkára!...

A jobboldali harc

valamilyen formájú megszüntetésének becsületes kívánságát sok levél közvetíti szerkesztőségünkbe. Lehetetlenség meghatódottság nélkül olvasni az öregbetűs sorokat, amelyekben a fővárosi áldatlanságoktól messze élő, egyszerű, dolgos magyarok jólélekkel azt ajánlják, hogy békítsük ki az egymást fejbeverő testvéreket, mert fájdalmas dolog ez a mindennapi tusakodás és a baloldali káröröm... Közös válaszunk csak annyit mondhatunk, hogy a Magyar Futár sohasem avatkozott bele a valóban fájdalmas botrányokba, nem szított ellentéteket, nem pártoskodott s az eseményekből kialakult véleményét sem hangoztatta az útszélen, mert olyan megjavíthatatlanra romlott az úgynevezett testvérpártok elkeseredett egymáselleni küzdelme, hogy a kibontakozás szószólóit ma már csak fejbeverhetik innen és onnan egyaránt. S amilyen szívesen vállalunk minden ütést balfelől, éppannyira nincs kedvünk jobboldali táborokkal haszontalanul verekedni. Az utolsó hónapokban félelmetes és megdöbbentő vádak láttak napvilágot a nyilas sajtóban. A zsidóság habzsolta, idézte a fergeteges támadásokat és ellentámadásokat, amelyek, sajnos, nem semmisítették meg egymást. Meggyőző és kétségtelen cáfolatokat nem igen olvashatunk ebben a betűhadjáratban s mázsás gorombaságokért nincs per, nincs felelősségrevonás. Akit leöntöttek egy dézsa kétes tisztaságú kotyvalékkal, az hasonló dézsa után néz, személyének megtisztogatása helyett... Ember legyen a talpán, aki ebben a zűrben megbízható, igazságos ítéletet tud mondani, a zuhogó ütések hátsó rugóiról. Csak annyi bizonyos, hogy az egyszerű kézfogás és a mult feledése, ma már földöntúlian tiszta, jámbor óhaj. Talán, — de nem bizonyosan, — egy pártatlanul összeállított politikai becsületbíróság segítene, amely nem mond ugyan ítéletet, de az elhangzott vádakat megvizsgálja s a megközelítő igazságot felfedi, a hívek és a párttagok megnyugtatására. Egyelőre azonban teljesen megértjük a hatalmi kérdésekben nem érdekelt jobboldali harcosok, sokféle formában kifejtett — elkeseredését...

Ki hitte volna

hosszú évtizedekkel ezelőtt, hogy a magyar nagyuraktól, íróktól és művészektől enyhe zsidó rábeszéléssel kizsarolt minden egyes mondat és odavetett megjegyzés, az Úr 1942. esztendejében előkerül a porhalmazból védőiratnak s hevesen elrikoltozott hitlevélnek, az összzsidóság felülmúlhatatlan hazafiságának bizonyítására. Vagy talán eleitől fogva gyüjtötték az izraeliták ezeket a jámbor, odavetett elismerő szavakat a nagy perhez, melynek viharát előre megszimatolták saját cselekedeteikből?... Olvassuk a lázas bizonykodást, hogy Jókai Mór valami előszófélét írt Bernstein Béla főrabbi könyvéhez, s abban „meghajtotta az elismerés zászlaját“ a zsidók előtt. Tudjuk a rabbi könyve nélkül is, hogy a nagy költőfejedelem elkövetett a liberális korszakban gyökerező sokféle botlást, de azt is tudjuk, hogy öreg napjaiban egy ravasz zsidó család hálózta be Jókai Mórt s a fiatal zsidó feleség segítségével tökéletesen kirabolta a mesemondó aggastyánt. Jókai megbünhődött minden soráért, amit emberi jóindulattal a zsidókról mondott s életének keserves alkonya és befejezése után, kár előhozakodni Bernstein rabbi könyvével, mert a magyarság már régen kiábrándult az együgyű zsidó idézetekből. Igaz nagyjainkat megbecsüljük és szeretjük, úgy, ahogy a maguk korában, nagy erényeikkel és kis hibáikkal együtt, ezért a nemzetért éltek és küzdöttek, de már hajszálnyit sem változtat a zsidókról alkotott véleményünkön az, hogy Eötvös József vagy Jókai Mór mit mondott róluk s hogy Kossuth Lajos és Széchenyi István véleményét hogy csavarták el a zsidó érdekeket védő történelemhamisítók. Kár a papirért is a nagy bizonykodásban, mert tudjuk, hogy a „kiválasztott nép“, már az eleinket is, sokszor, sikeresen — becsapta...

25 évvel ezelőtt

dobták be nálunk a közvéleménybe a zsidókérdést, — írja Korein Dezső a zsidó általdós, aki a Huszadik Század nevezetű szabadkőműves, zsidó folyóirat körkérdésének kiadásától számítja az antiszemitizmust, bizonyára avval a mellékgondolattal, hogy lám, lám, ezt is a zsidók csinálták... Ami igaz is, de más értelemben, olyformán, hogy a zsidók iránt érzett idegenkedő hangulat mindenütt a kerek világon, az első zsidó megpillantása napján kezdődött! Évezredekkel ezelőtt, egyiptomi papiruszon óvták az apák fiaikat, hogy ne vegyenek uzsorakölcsönt a zsidóktól s üzleteket ne kössenek velük és hány ilyen levél íródott vajjon a keresztény időszámítás óta minden nemzetiségbéli könnyelmű ifjúhoz?... S miért íródtak ezek a levelek? Azért mert a pénzüzlet, az uzsora, a lelki elzárkózás, a megfélemlítő idegesség, a gazdasági hatalom mohó megszerzése, az ellenálló népi ösztönök és állami rendelkezések gyűlöletével együtt, ott járt mint fekete árnyék a sápadt bolygó zsidó nyomában, az évszázadok sokfelé ágazó útjain. A zsidókérdés a zsidóság műve s célirányos hazugság volt csupán a tömeges beolvadás az olyan országokban is, ahol minden jogot és lehetőséget valóban megadtak Izrael népének — a fájdalomnélküli eltűnéshez... De nem tünt el, hanem dölyfösen és fajiöntudattal bekönyökölt az uralomba s kihívta maga ellen csodálatos korlátoltsággal az őslakó népek gyűlöletét. Egymással párolázva vezették a zsidók a bankot és a — forradalmat. Az egyik oldalon a grófi birtokokba ültek be, a másikban a marxi szervezetekbe, de az egymásra kacsintást sohasem felejtették el. A magyar nép nem zsidó írásokból, hanem a keserves életből ismeri a zsidókérdést s ezért bukik meg mostanában minden bocher okoskodás, — „a régi jó világ“ — visszacsempészésére...

GÖRING BIRODALMI MARSALL
az úionnan megszállt szovjetterületen tett körútja során sebesültekkel beszélget

RÓMA:
SEBESÜLT OLASZ KATONÁK LÁTOGATÁSA A PÁPÁNÁL
A súlyos sebesülteket hordágyon hozzák ki a Vatikánból a pápai áldás után

JÓ SZIVAR, JÓ BOR, JÓ KEDV AZ AMERIKAI DEMOKRÁCIÁBAN

Milliónyi falragasz hirdeti az Egyesült Államokban Brazilia hadbalépését, Vargas braziliai elnök és Roosevelt képével díszítve. A soha meg nem támadott Brazília, az amerikai imperializmus áldozata lett. A falragaszon könnyű nevetni, de a csaták hírei nyomán, még sok demokrata mosoly lehervad az arcokról, Amerikában is...

Világ

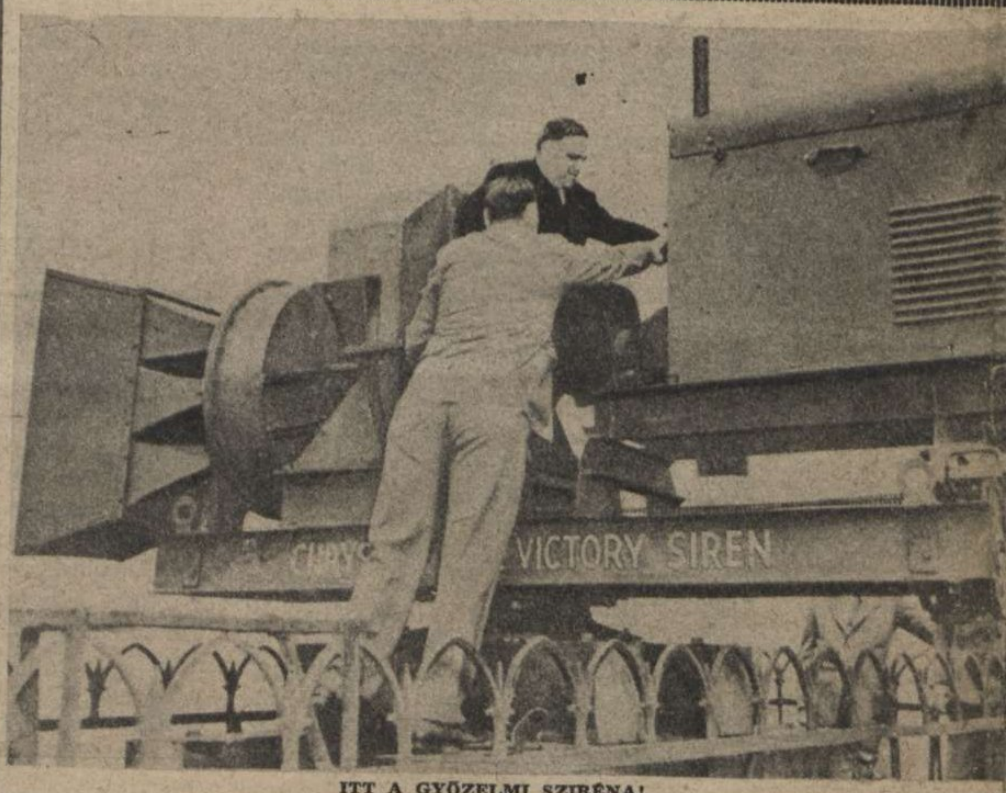

ITT A GYŐZELMI SZIRÉNA!
Hol építették volna, ha nem Amerikában?... A győzelmi szirénát, — amely a háború vegén jelentené az örömöt, 60 kilométeres körzetben, — a hírhedt és zsidó Laguardia, New York polgármestere kipróbálja. New Yorkban mindent Laguardia próbál ki, zsidó feltűnési fáradhatatlansággal...

ÖT MÁSODPERC ALATT!

Margot Hill táncosnőről készült ez a ritka felvételsorozat. A boszorkányos ügyességű táncosnő a Rondella-balettben, valóban rövid 5 másodperc leforgása alatt először

a feje fölött kapaszkodik a saját lábába; — majd

két kezére áll, — és

mintha acélrugók dobták volna fel, úgy ugrik gyönyörű „pillangó-állásba" a színpadon, s azonnal új svungot vesz,

a „spárgaugráshoz"... Kezét-lábát elvetve lebeg a levegőben s azután

FRANCO SPANYOL ÁLLAMFŐ
kitünteti Jose Primo de Rivere-t, a falangista mozgalom megalapitása körül szerzett érdemeiért. Franco a hét folyamán kormányát teljesen újjáalakitotta

HEINRICHS TÁBORNOK,
a finn vezérkari főnök (középen) Hitler főhadiszállására érkezik, fontos tanácskozásra.

ŐRSÉG A NYUGATI VÉGEKEN →
A La Manche-csatorna partján nagy a csend Dieppe sikertelen megrohanása óta, de a tengerparton éjjel-nappal figyelnek a járőrök... A nyárvégi alkony szépsége ömlik el a tájon

Ujság

A HÍRES DIPLOMATA-HAJÓ →
A svéd „Gripsholm" hozza haza Délamerikából is a tengelyhatalmak diplomatáit

← **HIRSCHFELD SZÁZADOST,**
az egykori súlydobó világrekordert a dieppei angolszász partraszállás elhárítási harcai során szerzett érdemelért vaskereszttel tüntették ki

SERRANO SUNER,
Spanyolország volt népszerű külügyminisztere, egy madridi munkás gyermekotthon megnyitásán. Serrano Suner kimaradt az új spanyol kormányból ↓

kecses pergéssel földet ér a táncoló művésznő... A szem alig tudja követni a gyors mozdulatokat. Margot Hill utánzása, többévi gyakorlat után is, csonttörésbe kerül...

IFJÚSÁG ÉS SZÉPSÉG →

Egyiptomban

Az egyiptomi arcvonal déli szakaszán páncélosokt támogatott több angol támadás omlott össze a hét folyamá A brit hadsereg súlyos veszteségeket szenvedett s a többszá főnyi elfogott katona között fogságba került **a 6. újzéland dandár parancsnoka is.** A tengely légiereje hatalmas körze ben bombázza az egyiptomi repülőtereket s a kiújult lég harcokban jelentősen megemelkedtek az angol veszteségel Az angolok első nagyobb hadivállalkozásuk során **51 páncé lost és 21 repülőgépet veszítettek.** Az eredményből nem lehe arra következtetni, hogy az új brit katonai vezetőségnek na gyobb szerencséje lenne Rommel tábornagy seregével szem ben, mint a nyugdíjba zavart Auchinleck tábornoknak. **Né metország és Olaszország hős csapatai felkészülve várják a nagy csatát, amely az egyiptomi angol haderő sorsát meg pecsételheti.** Kairó és Alexandria körül, az összes angol re pülőterek rendkívül heves megtámadásából az angol sajtó új hadműveletek megindulását jósolja s **a rossz előjelek meg érzésében a londoni lapok ritkán tévedtek. Az egyiptom fronton érik a döntés ...**

ROMMEL ÚJRA TÁMADÁST VEZÉNYEL...

ROHAMRA INDULNAK
a tengelyhatalmak csapatai az egyiptomi fronton. A páncélos haderő és a gyalogság felvonul az angol állások ellen

OLASZ CSAPATOK ÉRKEZÉSE AZ ELSŐ VONALBA
Pillanatok alatt tüzet okád a tábori ágyú...

BECSAPÓDÓ ANGOL GRÁNÁT ROBBANÁSA A SIVATAGI HOMOKBAN...
Páratlan lélekjelenlét szükséges az ilyen pillanatokban a fényképezéshez...

VÁRAKOZÁS A LEGSÚLYOSABB ANGOL ÁGYÚTÜZBEN
Előbb eldől a tüzérségi harc s csak azután lehet továbbhaladni a naptól felégetett egyiptomi földön...

Fellángolt a harc

SZERELIK AZ OLASZOK AZ ELFOGOTT ANGOL HARCKOCSIT

ELŐRETOLT OLASZ ÁLLÁS A SIVATAGBAN

NÉMET KATONÁK a rendkívül fontos sivai oázisban, a bennszülöttekkel ismerkednek

ÉGŐ HARCKOCSIK MELLETT ELŐRE! Csatajelenet az afrikai fronton

ÉGŐ ANGOL GÉP az egyiptomi két arcvonal között...

TOBRUK FELŐL tengelyen érkeznek az el-alameini harctérre a német harckocsik...

SIVATAGI VIRÁG az egyiptomi csatatéren

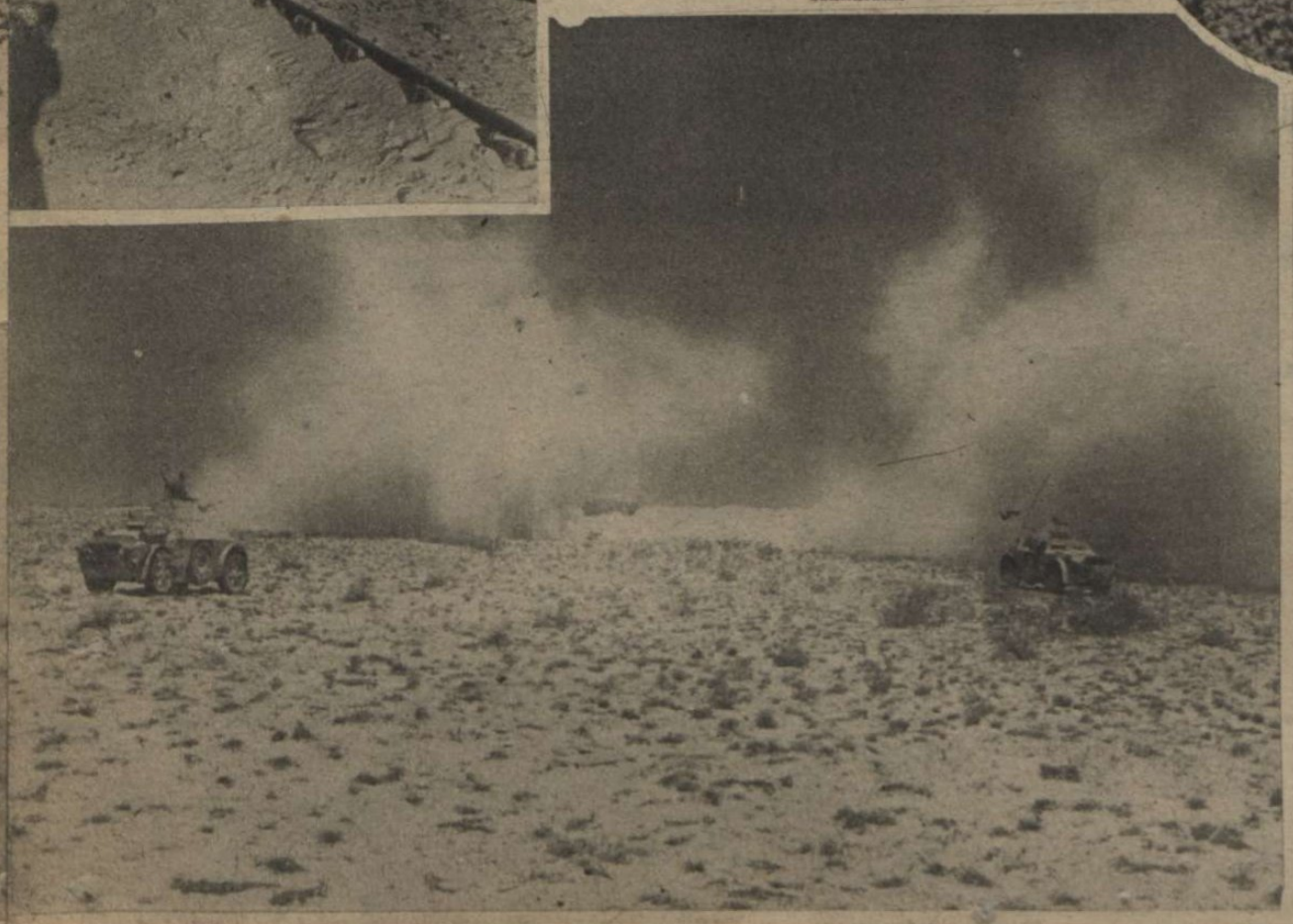

OLASZ PÁNCÉLOSOK meglepő támadása az elalameini front északi szakaszán

MEGSEBESÜLT ANGOL TÜRZSTISZTET HOZNAK BAJTÁRSAI, A FOGSÁGBA
A háttérben szétlőtt angol harckocsik égnek

A KAUKÁZUSI HADJÁRAT

7 Berlin C 3271 234 21/8 0030 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

Rádióképeinkben a kaukázusi front csodáit mutatjuk be olvasóinknak. Lent a völgyekben szinte kibírhatatlan a hőség, s az előnyomuló német hadsereg katonái teveháton üldözik az ellenséget s a közelben, fennt az Elbrusz 5630 méteres csúcsán hóvihar dühöng s csillogó hómezőkön tűzik ki a győztesek a horogkeresztes lobogót. A Kaukázus völgyeiben építették meg a legfényesebb üdülőhelyeket már a cárok uralma idején. Zordon hegyek védték ezeket a paradicsomi palotasorokat, amelyeket a szovjet urai, az egyszerűség elvének megtagadásával fényesen továbbépítettek **saját használatukra. A kaukázusi térségben feltartóztathatatlanul halad előre a német támadás úgy a Fekete-tenger, mint a Kaspi-tenger partjai felé.** A völgyszorosok és a hágók védelmére rendelt vörös csapattestek, az útzárak és az aknamezők leküzdésével a német gyorscsapatok pontosan megvalósítják a hadműveleti terveket s birtokba veszik a Kaukázus legfontosabb pontjat. Hegyen-völgyön át; előre lendül a győztes sereg s a Közelkeleten az angol-szász főparancsnokságok görcsösen remélik a szovjetellenállás sikerét, annyi csalódás és hiábavaló kis segítség után. **A Kaukázus magas bérceiről szél süvít Iran, Irak és Egyiptom felé...**

MESSERSCHMITT 110
a Kaukázus nyúlványai fölött, a majkopi térségben

AZ 5630 MÉTER MAGAS ELBRUSZ ELFOGLALÁSA
Szenzációs rádióképünk bizonyítja, hogy az Elbruszt is hatalmas vasbeton erődítmények védték...

7 Berlin C 3271 234 21/8 0030 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

NÉMET HEGYIVADÁSZOK TÖRNEK ELŐRE
az Elbrusz havas oldalán (A Magyar Futár rádióképe.)

Nr 9 Berlin C 3367 204 21/8 1910 =
Magyar Futar Budapest Ungarn =

FELDERÍTŐ SZOVJET REPÜLŐGÉP A KAUKÁZUSI HEGYLÁNCOLATBAN

A BECSÚI HEGYEK, TÚL AZ ELBRUSZON

MENEKÜLŐ SZOVJETÖRSÉG A KAUKÁZUSI HOMEZŐKÖN

ELHAGYOTT SZOVJETSÁTOR AZ ELBRUSZON

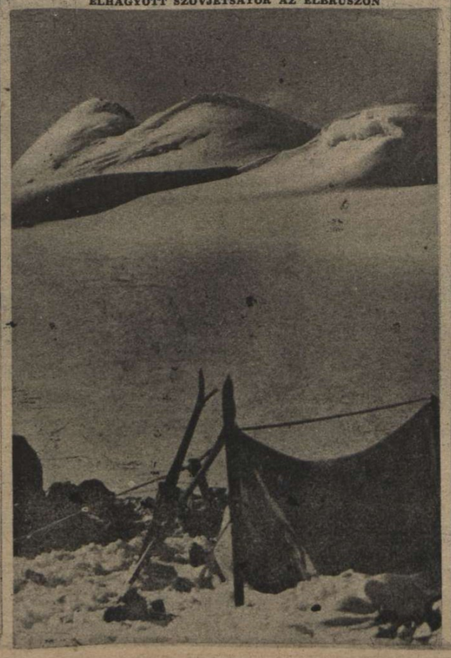

AZ ELBRUSZ ÖRÖK HÓTÓL FÜDÖTT CSÚCSÁT ELÉRI AZ ELSŐ JÁRŐR...
(A Magyar Futár rádióképe.)

EZ A VÖRÖS ZÁSZLÓ LEGESEDETT AZ ELBRUSZ LEGMAGASABB PONTJÁN, AHONNAN A TENGELYHATALMAK GYŐZELMI VÁSAKARATA TÉPTE LE!

MEGGONDOLT VÖRÖS FOGLYOK...
Cókmókjukat gondosan magukkal hozzák s amikor szünik kissé a pokoli tűz, hirtelen felugranak, feltartott kézzel, hogy megadják magukat...

KÖNNYŰ SEBET KAPOTT A HARCKOCSI VEZETŐJE
Bajtársa bekötözi s a páncélos továbbrobog, harcolni a győzelemért!

AKI ÉLETBEN-MARADT...
A páncéltörő lövegek megállították a hatalmas szovjet harckocsit, amelynek vezetője feltartott kézzel jelentkezik.. Tudja, hogy már nem lőnek reá...

SZOVJET HARCKOCSIK A SZTALINGRÁDI FRONTON
A német gránát éppen közéjük vágott (Harctéri távfelvétel.)

A NAGY PÁNCÉLOS CSATA MEGKEZDŐDIK..
Ameddig a szem ellát, mindenütt a harci-gépek hadirendje bontakozik ki a sztalingrádi síkon

SZTALINGRÁD

Csak hőskölteményt lehetne írni a volgamenti vörös város erődvonalában dúló csatákról. Lépésről-lépésre szorul vissza a szovjethadsereg az ostromlók tüzétől és rohamától a véráztatta földön, amelyből Sztalin titkos parancsa szerint, talpalatnyi területet sem szabad feladni. Bömbölnek az ágyúk, rohamlöveg-különítmények nyitnak utat a rohamosztagoknak, ellentámadásokat kaszál le a halál s a gyalogság hű bajtársa, a légi erő, acélsasok módján csap le mindenütt, ahol döntő segítségre van szükség. Felperzselt föld és perzselő nap, füst és láng omlasztja az emberi erőt, csatazaj dobol mennydörögve az idegeken, egyetlen harcba szakad az éjszaka és a nappal s végső erőfeszítés minden fegyvernem küzdelme a győzelemért. **Sztalingrád neve belekerül a hadtörténelembe s a város üszkös romjai még sokáig hirdetik majd, hogy Európa halálos áldozattal és legyűrhetetlen erővel tud harcolni a vörös rémuralom ellen!...**

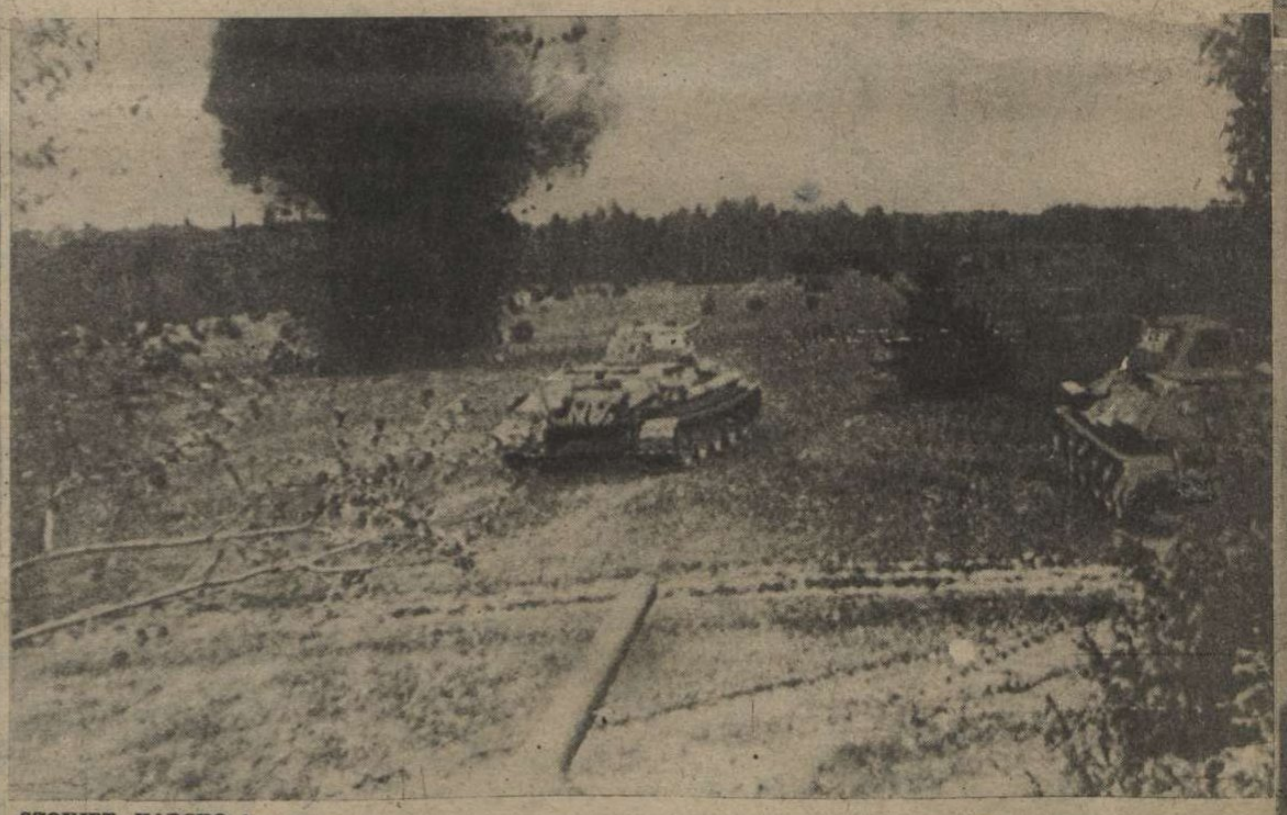

A ROHAMÁGYÚ
átkel a Don mellékfolyójának kijelölt szakaszán

SZÉLESRE SZÉTHÚZÓDOTT GYALOGOS HARCVONAL SZORÍTJA VISSZA A VÖRÖSÖKET SZTALINGRÁD ALÁ

OSTROMA

ELHANGZOTT A ROHAMPARANCS!
A gyalogság rátör a sztalingrádi kiserődök vonalára

ÁTKELÉS A DON FOLYÓN SZTALINGRÁDDAL SZEMBEN!
Tyimosenkó legjobb csapatait áldozta fel a halálos veszedelmet jelentő frontális támadás elhárítására

LÖVEDÉKET A GYALOGSÁGI ÁGYÚHOZ!
Harci jelenet a sztalingrádi fronton

PÉLDÁTLAN EMBERI ERŐFESZÍTÉS LENDÍTI ELŐRE A FRONTOT A VOLGA IRÁNYÁBA...

A SZOVJET KISERŐDÖK VASBETONJÁT ÉS PÁNCÉLLEMEZEIT SZÉTVERI AZ ÁGYÚTÜZ S A ROHAM UTÁN HOLTAK ŐRZIK A RONCSOKAT ÉS...

GYALOGSÁGI ELŐNYOMULÁS A ROHAMÁGYÚ FEDEZETE ALATT

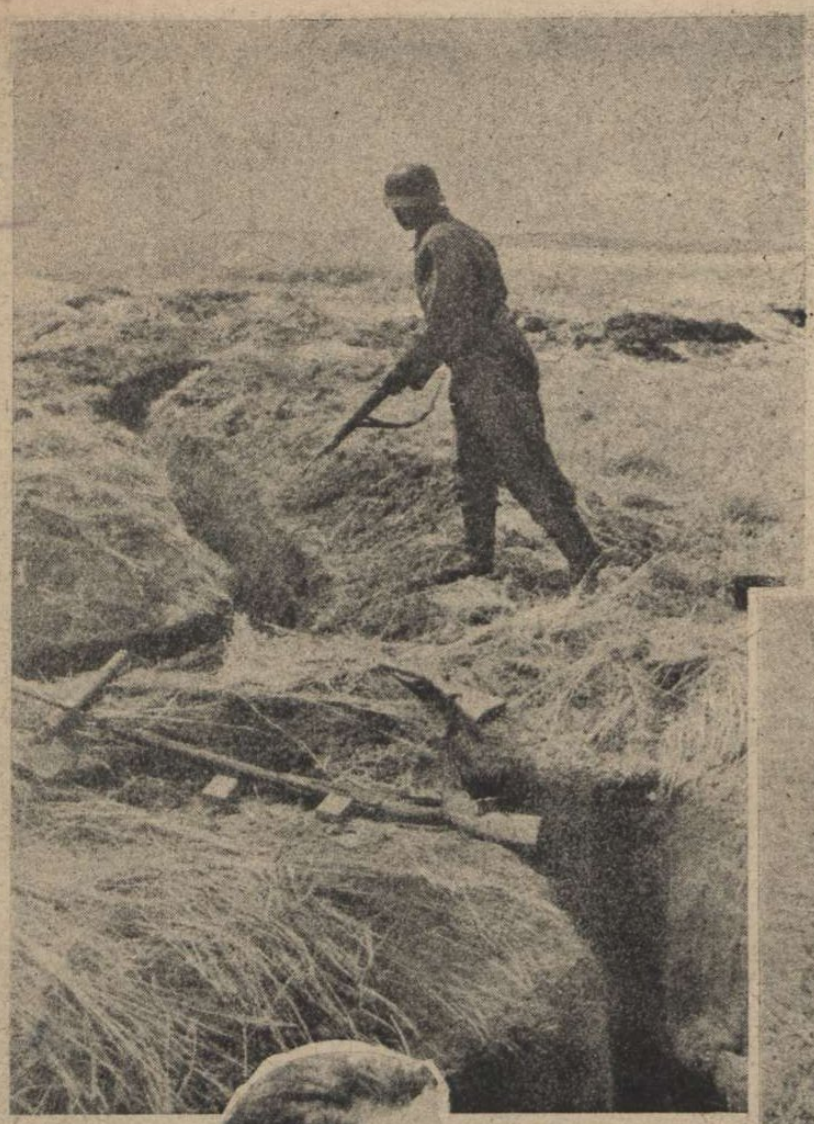

...A NAGY TUSA UTÁN A VÖRÖSÖK LÖVÉSZÁRKAI KÖRÜL NÉMA CSEND HONOL; —

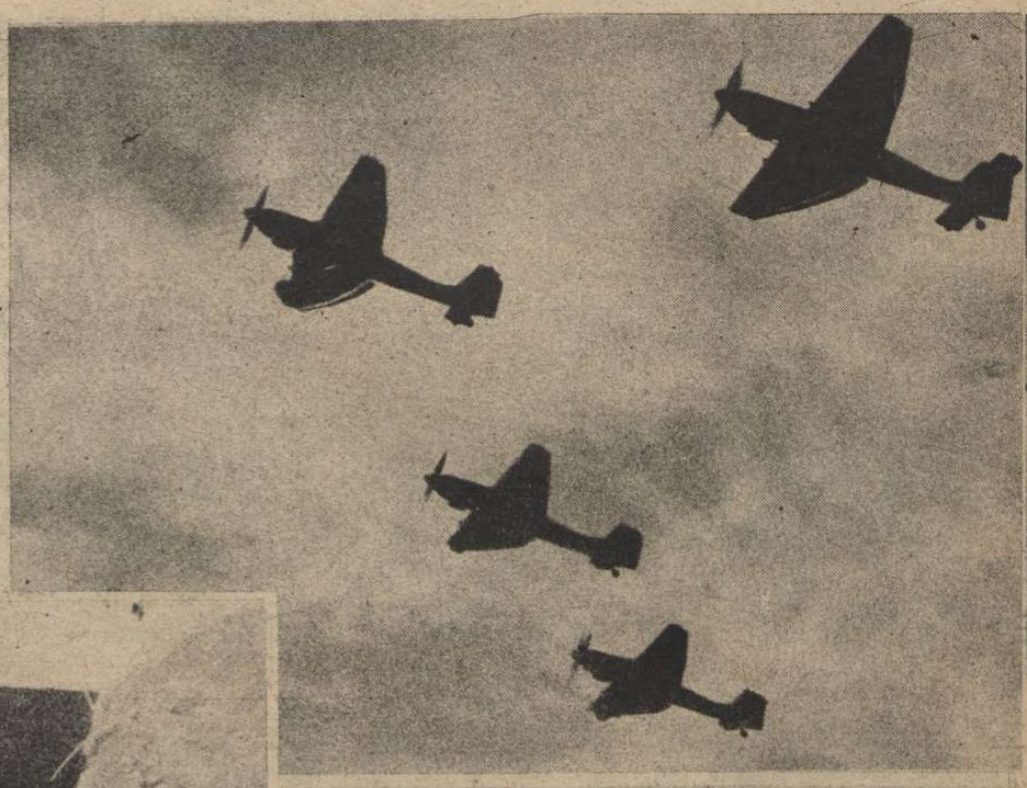

JÖNNEK A STUKÁK

— BENT AZ ÁRKOKBAN, CSAK A KÉZIGRÁNÁT-HARC ÁLDOZATAI MARADTAK...

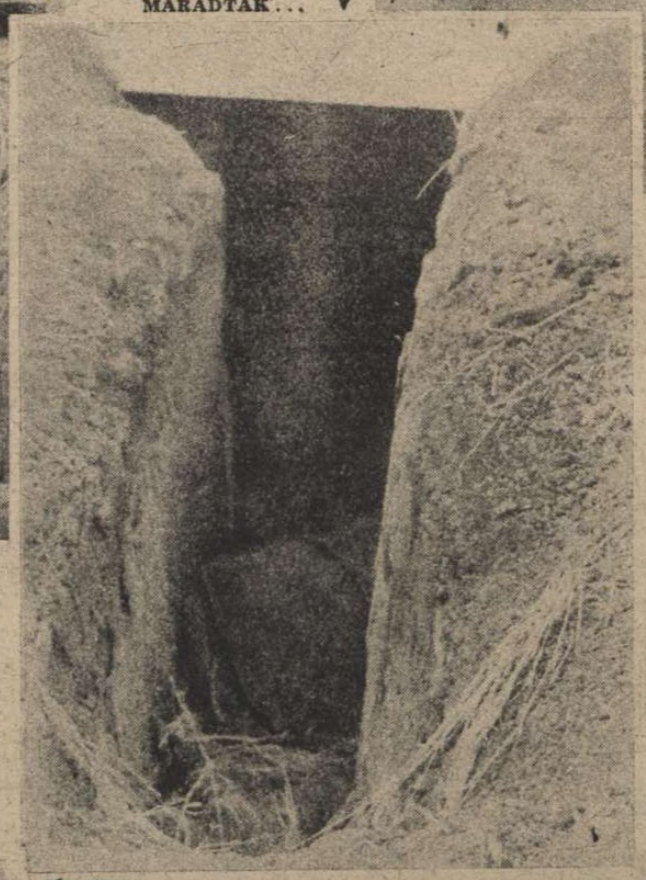

A NEHÉZ BOMBÁZÓ LEFELÉ FORDUL...
Szirénája felvijjog s bombái lehullanak a sztalingrádi erődökre

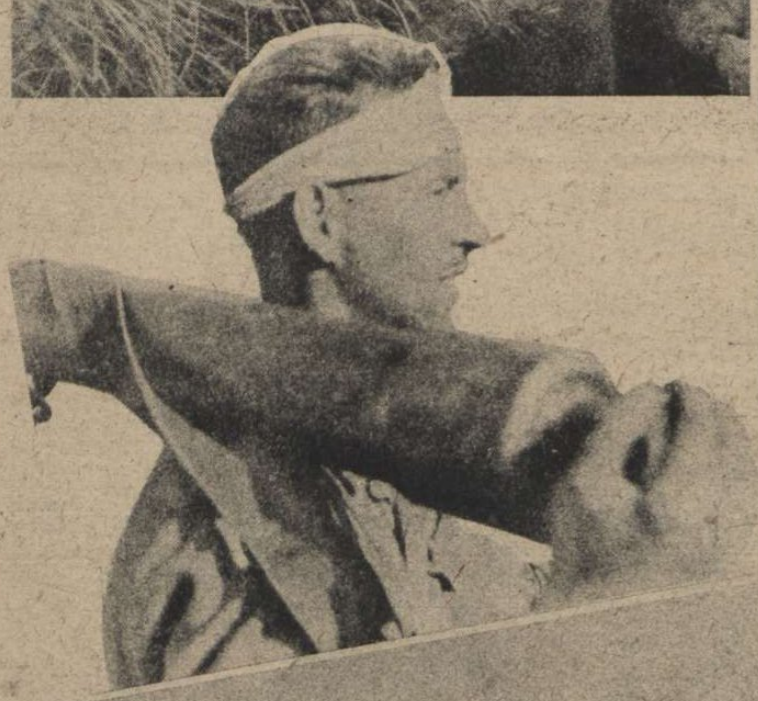

A NEHÉZ GRÁNÁTVETŐ HARCOSA ÚJ ÁLLÁSBA INDUL A SZTALINGRÁDI ÜTKÖZETBEN

HAJNALI TÜZÉRSÉGI PÁRBAJ
A nagy sztalingrádi támadás előtt, mennydörögve zúgnak az ágyúk százai s a gránátesö szétmorzsolja az erődvonalat

PORBAN, FÜSTBEN ELÖRE!
A felgyujtott száraz mezőségeken lángtenger szalad végig, pernye, szállongó füst s homokfelhő homályositja el a napot Sztalingrád előtt...

CIGARETTÁÉRT KÖNYÖRÖGNEK A VÖRÖS KATONÁK, már az átkutatásuk alatt s ha kapnak, elfelejtik a borzalmas megpróbáltatást...

AMERRE A ZUHANÓBOMBÁZÓK JÁRNAK...
A becsapódások és bombagödrök ezrei túrják fel a földet a szovjet árkolt állásai körül...

RÖVID PIHENŐ AZ ELFOGLALT SZOVJETFALUBAN

A VÖRÖS LOVASROHAM GYÉR MARADVÁNYA
A pusztai tűzből törtek elő a kozákok s azonmód fogságba estek, — kevesen, a szörnyű sortüzek után. Kísérteties a kép. Nem is szállítják le a lóról a foglyokat, mert nincs már hová meneküljenek...

ÉG A PUSZTA!
Izzó, vörös sáv az ég alja, könnybeborul a katonák szeme a csípős füsttől, de a rohamágyú végigrohan a tűzön Sztalingrád felé!

ÁLLÁST — ÁLLÁS UTÁN
foglalnak el a német csapatok s szűkül az acélgyűrű Sztalingrád körül...

A SEBESÜLTEK ELSZÁLLÍTÁSA A HARCTÉRRŐL

ÍGY JÖNNEK A VÖRÖSÖK...
A Sztalingrád felől vezető utakat ellepik mindenfelé a hadifoglyok... Mégis csak elfogy Szovjetoroszország katonai emberanyaga...

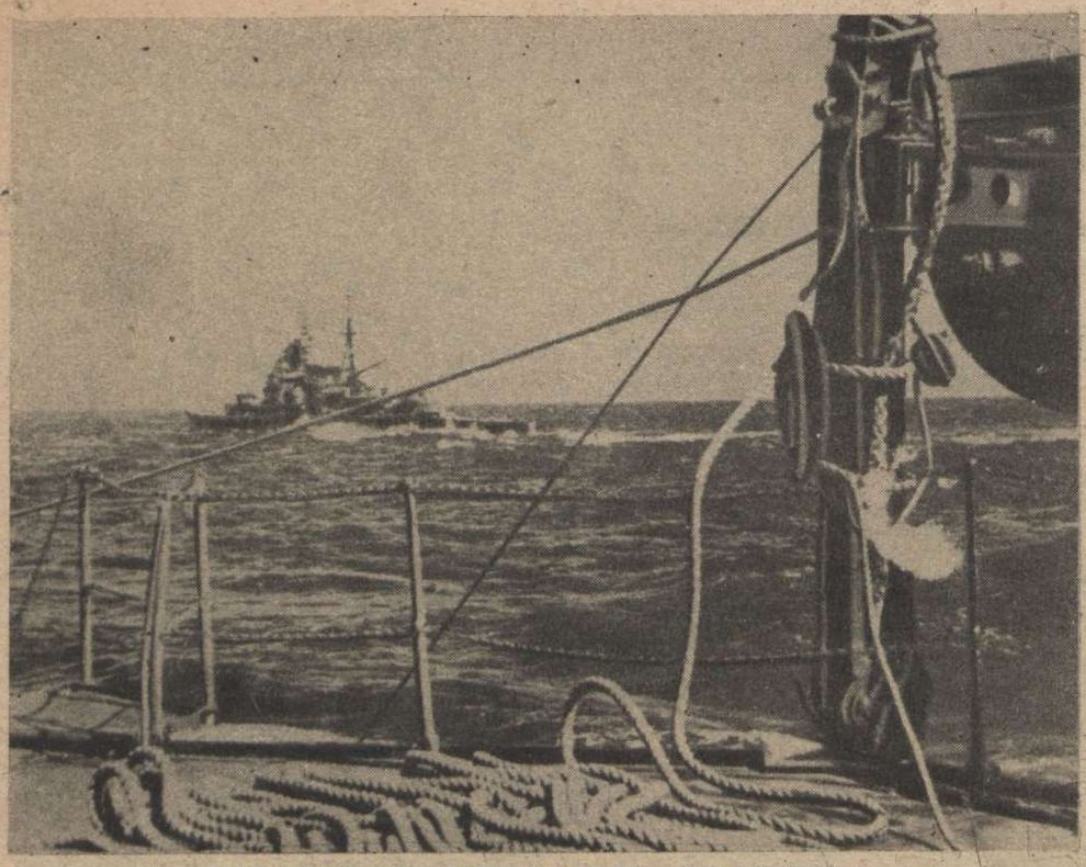

JAPÁN HADIHAJÓK ÚJ-GUINEA PARTVIDÉKE KÖZELÉBEN

MARSEILLE FŐHADNAGY

szeptember 1-én, légiharcban 16 angol repülőgépet lőtt le az egyiptomi harctéren s légi győzelmeinek számát 125-re emelte!

SALKAHÁZY ISTVÁN

honvédfőhadnagy, akit a kormányzó a magyar érdemrend tisztikeresztjével a hadidíszítménnyel és kardokkal tüntetett ki. Salkaházy főhadnagy kis csapatával 22 ízben verte vissza a legalább ezerederejű ellenséges erők támadásait, ezek között négyizben közelharcban és kézitusával védte meg állásait

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK ÉS

Európa lélegzetvisszafojtva lesi a híreket a nagy sztalingrádi csatáról, amely befejezése felé közeledik. Lehetséges, hogy a világtörténelem legnagyobb ütközetét vívják Sztalingrád körül az egymással szemben álló seregek s bizonyos, hogy a félmilliós város, a nagy páncélművek és fegyverkezési gyárak elvesztése megrendítené a moszkvai vörös vezérek uralmát. Londonban a *Times* jellemzőnek nevezi azt a hírt, hogy a szovjetcenzura átengedi a jelentéseket Sztalingrád végveszedelméről. Az amerikai közvéleményt az keseríti el, hogy a szovjetpropaganda az utolsó napokig a *Don-könyökben* folyó sikeres harcokat hirdette meg a külföldön s most egyszerre *beismeri, hogy a nagy ellenfél Sztalingrád kapui előtt áll...*

A hét első német jelentései még csak annyit közöltek, hogy Sztalingrádnál a gyalogos és a gyorskötelékek mélyen benyomultak az erődrendszerbe s a délről északnak törő csapatok *25 kilométerre állanak a várostól.* A későbbi hírek fontos magaslatok elfoglalását, fokozódó térnyereséget jelentettek s végül megérkezett a hír, hogy *Sztalingrádtól északra a páncélos erők elérték a Volgát s ott erős hídfőt alkottak a bekerítő hadműveletekhez. Kalacs* elfoglalása megnyitotta a frontot a város nyugati előtere felé, mert Kalacs volt a szovjet hadsereg számára a nyugati arcvonal legfontosabb sarokpillére. *Rászűkült az acélgyűrű Sztalingrád széles erődövezetére s az ostromló hadsereg megkezdte az erődvonal gyöngébb pontjainak kitapogatását.* A hét vége felé már *Sztalingrád nyugati külvárosában folyt az elkeseredett harc* s Sztalingrádtól északra a hadseregkötelékek sülyesztettek el 3 ágyúnaszádot, 2 monitort, 6 teherhajót és sok kisebb hajóegységet. *A volgai hajózás véglegesen megszünt s a német légierő a Volgán túl bombázza szünettelenül a hadicélpontokat s a felvonuló tartalékerők oszlopait.* Sztalingrád erődítményeit a vörösök sakktáblához hasonlatos hálózatban építették ki; *betonerődökkel, forgatható páncéltornyokkal, aknamezőkkel és páncélos árkokkal látták el s a belső erődítmények elfoglalása csak Szebasztopol ostromához hasonlítható.* „Vörös *Verdun*"-nek nevezik Sztalingrádot a moszkvai propaganda híradásokban s azt remélik, hogy ugyanolyan szerepe lesz, mint amilyen a polgárháborúban volt, amikor a fehérek leverése után ezt a várost Sztalingrádnak nevezték el. *A német haderő lépésről-lépésre tervszerűen foglalja el egymásután a szovjetállásokat s ellenállhatatlanra fokozott tervszerű nyomással lever minden tehermentesítő támadást. A nagy csata kimenetele kétségtelen s csak az a kérdés, hogy melyik nap szólalnak meg a különjelentés győzelmi harsonái...*

Vérpocsékolás.

Kaluga, Medin és Rzsev neve, a félőrült vörös támadások emlékével örökre összeforrott. Ez a moszkvai frontszakasz 5 hét óta a földi pokol iszamos területe. *Július 30.-a óta a rzsevi térségben több mint 1800 páncélkocsit s közel 800 repülőgépet vesztett a szovjet!* Öt vörös hadsereget hajtottak reménytelen rohamokra, pillanatig sem szünetelt a harc; a szovjet emberáradata több helyen betört a német állásokba s a szörnyű áldozatokkal megszerzett első vonalakat a kézitusák és ellenrohamok során újra elvesztette. *Légi fölény nélkül,* veszett és hiábavaló kísérletezés a vörös támadás, mert *a német légi haderő mindenütt ott van* s a példátlan vérveszteséggel elért helyi szovjet sikereket is lezárja, amíg megindul az erőteljes gyalogsági ellenlökés. *A keleti fronton 10 nap alatt 1000 szovjetgépet lőttek le és 49 gépet vesztettek a németek! Ez a lehengerlő és minden képzeletet felülmúló technikai és repülő fölény kiegyenlíthetetlen s magában hordozza a védekezés és a támadás sikerének titkát.*

Kalugánál nehány óra alatt égett ki 91 szovjetpáncélos s egyetlen zászlóalj állásának szélességében 300 szovjet halott és 300 sebesült borította a rövid harc után a csatateret. A német csapatok katonai teljesítőképessége kiegyenlíti a számbeli különbségeket s felmorzsolja elkerülhetetlen bizonyossággal a szovjettartalékokat. Az arcvonal középső szakaszán, egy német század 99 harckocsit semmisített meg s *Gollop* őrnagy vadászcsoportja, már lelőtte légi harcokban a 3000-ik szovjet repülőgépet, az *Udet*-csoport 3000-ik győzelme után, nehány nap mulva. *Két aránylag kis egység 6000 szovjetgépet szedett le a levegőből!* Szédítő a szám s a lezajlott harcok végiggondolása, de megnyugtató is, mert *az idő nem a vörösöknek dolgozik!* Az *Ilmen-tótól* délkeletre és a leningrádi szakaszon is keményen áll a harc, a rzsevi eredményekhez hasonlóan. *A Néván történt átkelési kísérletnél a vörösök 28 hajóból 22 hajót elveszítettek. A Ladoga-tavon az olasz gyorsnaszádok több szovjet ágyúnaszádot és kereskedelmi hajót sülyesztettek el s a finn öbölben pedig német kisebb hajóegységek pusztítják tovább a szovjetflotta megmaradt egységeit.* Az északi fronton a finnek helyi jellegű támadásokat vertek vissza s a német légierő erősen bombázta *Archangelszk kikötőjét.*

A Kaukázusi fronton

a szűkszavú tudósítások nem a hadműveleti lendület csökkenését jelentik. Makacsul védett és fontos magaslatok és hegyi utak elfoglalásával, Kelet felé jelentősen kiterjedt az arcvonal, a Kaukázus nyugati lejtőjén pedig döntő fontosságú események zajlottak le! *Anapa elesett és a hadsereg egységei áttörtek a kercsi félszigetről a Taman-félszigetre, elfoglalták a kikötőt s a környező városokat s az északról délnek haladó kötelékekkel egyesülve, Novorosszijszk előtt állanak.* A Fekete-tengeren a német gyorsnaszádok merészen támadják a szovejt hajóhadat s a kaukázusi hadjárat kezdete óta elsülyesztett 35,400 tonnát, 4 gőzös elpusztításával *45,000 tonnára emelték. A Fekete-tenger partvidé-*

A SZERENCSE FIA!

Az amerikai vizekről hazafelé igyekvő német tengeralattjáró, kiment a habos hullámokból egy lezuhant német repülőt, messze künnt a nyilt tengeren. Boldogító társ, — a véletlenség...

OLASZ REPÜLŐGÉPEK

a Földközi-tenger térségében harcra indulnak egy angol hajókaraván ellen

A LEVEGŐ LEGFIATALABB HŐSE

Kőzel 20 éves Horst Hannig, lovagkeresztes hadnagy, aki 53 ellenséges repülőgépet semmisített meg vakmerő légi támadásaival. A Trautloff-vadászosztag, amelyben Hannig hadnagy szolgál, 2500 légi győzelmet aratott a háború folyamán

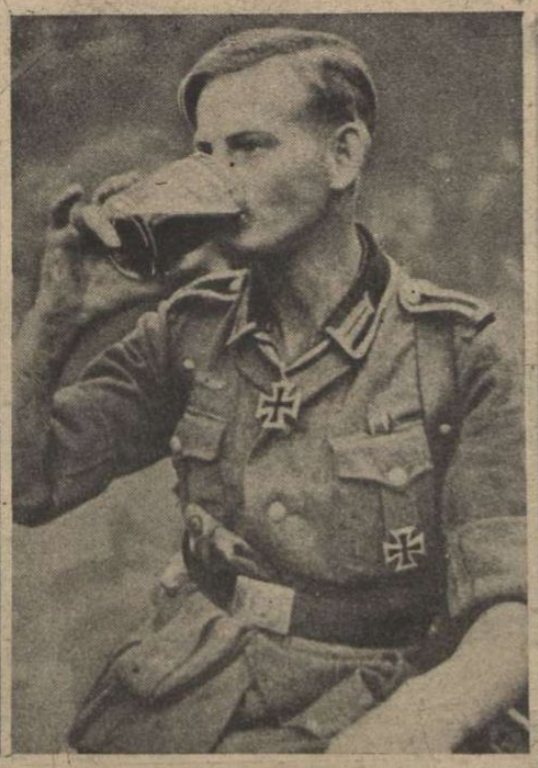

EGY POHÁR SÖR KRASZNODÁRBAN

Unfried német altiszt, aki géppuskájával egy szovjet zászlóaljat szorított vissza veszedelmes órákban s megkapta a lovagkeresztet . . .

EZ A LABA FOLYÓ A KAUKÁZUSBAN

A német harckocsi békésen zörög előre a partján. Az ellenállást már csak távoli szakaszokon szervezik meg a vörösök . . .

ÚJ FORDULATOK

kén, a vörös hadsereg erőinek felgöngyölítése, egyenletes ütemben halad tovább. Az angolszász lapok már nem titkolják súlyos aggodalmaikat s a Kaukázust nagyobbára elveszettnek tekintik, avval a gyönge vígasztalással, hogy a magas hegyek között, kisebb szovjeterők is meglassíthatják a tengelyhatalmak előnyomulását, az angol veszedelmet jelentő területek felé. Ezt a halogató magyarázatot már sokszor hallottuk, más, igen magas hegyekkel kapcsolatban, de akkortájt is megbukott a jóslás . . .

Az Óceánokon

augusztus folyamán, a német tengeralattjárók 125 kereskedelmi hajót, 808,100 tonnát merítettek pontos találataikkal a tenger fenekére s 35 hajót, 210,000 tonnát, súlyosan megrongáltak. A német haditengerészet augusztusban elsülyesztette az Eagle repülőgépanyahajót, egy 12,000 tonnás segédcirkálót, 2 rombolót, 1 tengeralattjárót, 10 gyorsnaszádot és számos kisebb egységet s *a légierő* 1 angol cirkálót, 4 rombolót, 1 tengeralattjárót és 4 nagyobb naszádot pusztított el. Rendkívül magas volt az elmúlott hónap folyamán *a súlyosan megrongált angolszász hadihajók száma, közöttük 1 repülőgépanyahajóval és 12 cirkálóval és rombolóval . . . Az angolszász remények tehát csúfosan összeomlottak s minden hír hamisnak bizonyul a német tengeralattjárók tevékenységének visszaszorításáról. Anglia és Amerika hajótere változatlanul kisebbre zsugorodik s pusztulásával a létkérdést veti fel az angol nép előtt.*

Afrikában

kiújultak a harcok, de az összecsapásokról nagyobb jelentés még nem érkezett. Az angolok megpróbálták páncélos erőkkel a támadást az elalameini front különböző szakaszain, de *mindenünnen véres fejjel visszaverték őket.* A legfontosabb hír a német légitámadások megsűrűsödése az összes angol légiterek és katonai célpontok fölött. A fiatal Marseille főhadnagy szeptember elsején a kifejlődött nagyobbszabású légicsatában *16 győzelmet aratott* s a német sajtó büszkén jegyezte fel a kiváló vadászrepülő 125. légigyőzelmét. *A világsajtó figyelmét változatlanul leköti az egyiptomi front, ahonnan fontos új események hírét várják.*

Lázadások, zendülések

vetnek lángot mindenfelé az angol birodalomban. A londoni elkendőző hírek után, amelyek India nyugalmát regélték a beavatatlan tömegeknek, megdermesztő hatást váltott ki a *daccai vérfürdő híre.* Daccában a brit rendőrök a fegyházban megtámadták a védtelen hindu politikai foglyokat; *32 embert megöltek és 150-et súlyosan megsebesítettek.*

Indiában végzetes elkeseredést okozott ez a gyáva támadás s *Kalkuttában* és *Bombayben* egymást érik az óriási tüntetések. Nyilvánvaló, hogy a hindu nép elkeseredése még csak ezután ölt szervezett formát az angol rémuralom ellen.

Egyiptomban már a király családjának tagjait is börtönbe vetik s az elfogott egyiptomi hazafiak százait szállítják el az országból idegen területre az elnyomott népek közös internáló táborába.

Északírországban angol páncélos kocsik tartják fenn a rendet *Thomas Williams* kivégzése óta. *Írország felé elrendelték a határzárat s Belfastban véres összeütközésekre került a sor az elkeseredett lakosság és az angol rendőrség között.* Az elnyomott népek felkelése megcsúfolja azt a mesét, hogy az angolszászok a világ népeinek szabadságáért küzdenek, mert minden szomorú jel arra vall, hogy *a világ népei elsősorban a szabadítónak feltolakodó angolszászoktól igyekeznek megszabadulni sorsuk enyhítése érdekében. Csak a tengelyhatalmak fegyvereinek győzelme menti meg az elnyomottakat a demokráciák zsarnokságától!*

A KUBÁN FOLYÓ FÖLÖTT

Elkeseredett harcokban omlott össze itt a vörösök ellenállása s a zuhanóbombázók segítettek a leghatásosabban megtörni az ellenség erejét

„MERRE MENJÜNK, KÉREM SZÉPEN . . .“

Néha idő sincs a szovjetfoglyok kísérgetésére, akik bizony sokszor nem akarnak visszatévedni a csapattestükhöz s inkább megkérdik, hogy merrefelé igyekezzenek a biztonságos táborba . . .

AZ OLASZ REPÜLŐK BOMBÁI ROBBANNAK AZ ANGOL HAJÓK KÖZÖTT

s a légelhárító ágyúk gránátjai a magasban . . . Az előtérben egy súlyosan sérült angol csatahajó

MAGYAR FÖLDÖN IS

TEMPLOMOKAT BOMBÁZ, GYERMEKEKET

GYILKOL A SZOVJET

Szombatra virradó éjjel szovjet-bombázógépek törtek rá az alvó magyar fővárosra... Egy templom dőlt romokba, gyermekek és asszonyok pusztultak el az alattomos támadás során és a világ ismét kapott egy megcáfolhatatlan bizonyítékot: mi ellen és kik ellen harcol a szovjet?

A keserű bizonyíték romjait most takarítjuk el, de bizonyító erejük nem fog elmúlni belőlünk! Az új Európáért vívott harcunk áldozatai ők is és most már mindenki tudja, hogy ezt a harcot azért vívjuk, hogy templomaink és gyermekeink százai és ezrei megmeneküljenek ettől a sorstól...!

A városmajori templom, mely első célpontja volt a szovjetrepülők bombáinak

← A templom rombadöntött bejárata. Sokmázsás betonfalat zúzott törmelékké a szovjetbomba

→ A templom belseje. A padokat törmelék fedi, letépett lemezek és ablakdarabok szerteszét

← Ezeken a sziklányi törmelékeken keresztül lehet csak bejutni a templomba

→ A szovjetbomba-ütötte kráter a templom mellett. Így támadta meg a szovjetpilóta az — Isten házát!

A szovjetbomba repeszdarabjait vizsgálják a katonai szakértők

Egy rózsadombi villa, melyet telibe talált a szovjetbomba...

...és a villa hősi halottjai: két kis gyermek és egy nevelőnő!...

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(3)

— Akár az én szép fiam... — bólogatott gyakran Mendel felesége esténként, mikor hazament és fáradtan leült a petróleumlámpás alá, hogy megszámolja keresetét. — Olyan vagy éppen, mint az én szép fiam, a nagy Isten tartsa meg őt...

A Rosenbaum-fiú már Pesten volt, a hatalmas és gyönyörű városban, ahová Juda is vágyott, de még nem érezte megfelelőnek az időt, hogy felkerekedjék.

Itt kötötte apró üzleteit a piacon: szalagokat árult, s rutén asszonyoknak való sílány, tarkára festett kartont. Olykor a közeli falvakat is felkereste, mert a városban túl nagy volt a verseny és eleintén nehezen boldogult, hiszen beszélni se tudott vevőivel. Csak mutogatott nekik, mint a vadaknak, de barátságosan mosolygott rájuk, miközben mérte a portékát, az itteni szokás szerint nem méterrel, hanem két ujja közé szorítva, kinyújtott karjával vállgödréig húzva. Hamar megtanulta ezt a mozdulatot és azt is, hogy mikép kell többnek, bővebben mértnek mutatni az árut. Makacsul küzdött az életért, mindig olcsóbb volt a többieknél és ráadásokkal is kedveskedett annak, aki hozzávetődött. Öcska kabátja zsebében színes szentképeket tartott, azokat osztogatta a rutén asszonyoknak.

A falvakból soha nem érkezett vissza üres zsákkal. Iszákját szakadásig tömte büdös rongyokkal, összeszedte a csontot, bőrt is és üveges fejű gyűrűket adott érte a gyermekeknek, meg fütyülősfarkú cseréplovakat, az asszonyoknak pedig cifra papírba csomagolt „aranyfoku" tűket. Nemsokára ismerték már, elébe szaladtak és ő osztogatta az ajándékokat, a haszontalan rongyokért, szemétről összegyűjtött csontokért, akár egy jó tündér.

Ráragadt a rutén szó, magyarul is megtanult keveset s gyűlt a verejtékes szorgalom gyümölcse: a pénz, feketére mocskolódott vászonzacskójában, amit mindig mellére akasztva hordott, még éjszaka is, csak szombatonként zárt el lakatos ládájába.

Néha szédült az éhségtől, mert sajnálta a fillért ételért kiadni. Kenyéren és hagymán élt, vagy Mendelék maradékain, amiket Rebekka asszony a fiához való hasonlatossága miatt adott neki. Csak szombatonként lakott jól, a közös asztalnál, amelyet akkor mindnyájan körülültek az ünnep tiszteletére.

Gazdagnak érezte magát, mikor megvette a kis kordélyt, amelynek rúdja mellé önmagát fogta be.

— Juda, — csóválta fejét Mendel, mikor büszkén behúzta az udvarra a rozoga alkotmányt, — te már kezdel ajser lenni... Mire viheted még, ha már most is kocsid van! Így kell ezt, fiam... Taligával kezdi az okos ember, hogy majd később hintón végezhesse... Apádnak öröme telnék benned, ha látna.

Most már falusi útjaira is a kocsival ment és mikor megérkezett a szétszórt, fából összeácsolt kis házak közé, hangos, kanyargós füttyszóval adta tudtul, hogy pazar ajándékait kívánja osztogatni. Csak a csendőröktől félt. Ha tehette, kikerülte őket, s ha nem bírt már menekülni, rebbenő szemekkel, alázatosan köszöntötte a csillogó gombú, zöld ruhába öltözött hatalmasokat, akik fénylő szuronnyal, lengő kakastollal, méltóságosan lépkedtek az országúton végig, mint az erő és szigor megtestesülései.

Néha írt haza egy-egy szűkszavú levelet. Nem érzelgett: pontosan beszámolt apjának, hogy mennyi pénze van már és csókoltatta anyját, meg a gyermekeket. A válaszokat, amik apja kezétől származtak, többször is elolvasta. Az otthon üzenete volt bennük: anyja aggódása, a szoba megszokott képe, a reggeli tea szelid illata és az apja hajnali horkolása. Szíve azért nem fájt túlságosan. Elfoglalta az üzlet és néha büszke volt magára, különösen, ha egy-egy falusi útja jól jövedelmezett. Nem volt türelmetlen, nem csinált ostobaságokat, nem vágott bele kockázatos vállalkozásokba.

Egyszer, — szombat volt akkor is, a zsinagógából mentek haza s éppen ebédelni készültek, — Mendel mondott valamit, amire felfigyelt.

— Látod, Rebekka, milyen szerencsét csinált magának ez a Mayer...

— Csakugyan? Mit?

— Van egy háza és tizenöt tehene. Hitted volna, fiam? Mikor itt lakott nálunk, azt gondoltam mindig, szegény semmire se viszi az életben.

— Tizenöt tehén! Gott, über die Welt... Nem is lehet igaz. Tizenöt nagy tehén! Miből, fiam, miből?

— Ez egy ügyes fiú. Találkoztam vele, az apósánál volt, de itt érte a szombat, nem tudott hazamenni. Maga beszélte... Kölcsönt adott a parasztoknak, abból lett neki a tizenöt tehén, meg a ház. Kapott egy kis hozományt, ügyesen megforgatta a pénzt és most ajser. Hinnéd, hogy egy fűrészt akar megvenni? Milliomos lesz, én úgy éljek...

Rebekka lélegzet után kapkodott, pihegve, mint a túltömött lúd. S egyre azt ismételte:

— Gott, über die Welt... tizenöt nagy tehén...

Lám, néha mennyire téved az ember... Ez a Mayer náluk lakott vagy három esztendeig, de semmire se haladt. Nem tudott boltokat csinálni, ügyetlen volt, a portékáját hónapokig nem bírta eladni, benne hevert a pénze, s mások háromszor is megforgatták tőkéjüket, míg nagy kínnal megszabadult tőle.

— Vett egy tehenet...

Mendel szenvedélyes és terjedelmes előadásba fogott. Úgy beszélt, mintha egy regényt mondott volna el, s őt is magával ragadta újból a gyönyörű történet. Széles kézmozdulatokkal kísérte szavait, szakálla mozgott, szeme ragyogott. Körülállták, mint valami híres rabbit s egy szavát se akarták elveszíteni. Apró részletekkel beszélt el mindent, s pontosan tudta: hogy szaporodott az egyetlen jószág valóságos nyájjá Mayer keze alatt.

— A paraszt kapott rajta, hogy lesz neki egy tehene kölcsön. Kivitte a legelőre, ami volt neki a hegyen, Mayer pedig megkapta a tejet, amit kialkudott, meg a tojást, amit kért. Övé lett a borjú is... Hát csoda, ha megszaporodott? A haszonból megint

vásárolt, aztán pénzt is adott a parasztoknak. Nem kért kamatot, mert honnan van a parasztnak pénze? Tojást vittek neki, minden koronára hetenként öt darabot...

— No, tanuljatok a Mayertől, aki egy nagy üzletember lett... Egy ajser zsidó, pedig szegény volt, mint ti most...

Juda kérdezni akart, de aztán lenyelte a szót. Az étel azonban nem ízlett most neki. Pár kanállal evett csak, a kalácsból is alig harapott. Félrevonult, töprengett, számolt, de nem tudott boldogulni egyedül. A szombat kimenetele után, mikor már hazafelé tartottak, odalépett Mendelhez:

— Mibe kerülhetett neki az a tehén?

Mendel mindjárt tudta: miről van szó. Őt magát is egész nap foglalkoztatta a Mayer szerencséje, hát tudta, Juda is csak arról akar beszélni. Feltolta homlokán a kalapot és derűs tekintettel vizsgálgatta a fiatalember arcát, mielőtt válaszolt volna.

— Nézd csak... Tán te is olyan üzletet akarsz csinálni?

Nem felelt mindjárt, de aztán hevesen megrázta fejét:

— Ugyan...

Minek nevettesse ki magát? És mi köze Mendelnek ahhoz, hogy mit gondol ő magában?

— Egy tehén nem drága, fiam... Nem több, mint amennyit te belefektetsz az árúdba.

Ettől a naptól kezdve még kevesebbet evett és még szorgalmasabban gyűjtötte a pénzt. Végiggondolta a Mayer szerencséjét s elhatározta: ő is abbahagyja a kereskedést. Filléres haszonért kell törnie magát, boltot tán tíz esztendeig se nyithat itt, a városban. S minek?

Komor elszántsággal húzta ki hetivásáros napokon kis szekerét a piacra. Nem adott már ajándékokat a parasztasszonyoknak, sajnálta volna a szentképekre pazarolt pénzt, s különben is fel tudta venni a versenyt a többiekkel. Őt a parasztok otthonról ismerték és ismerősen köszöntötték, ha a piacon találkoztak. Mikor falura ment a rongyot és csontot összeszedni, jól kinyitotta a szemét. Harminc kilométer távolságra is elbolyongott, volt úgy, hogy két napig nem látták Munkácson. Szemlélődött, helyet keresett, ahol letelepedhetnék. Elment oda is, ahol Mayer megcsinálta a szerencséjét, egy Kövesliget nevű faluba. Körülnézett és vidáman fordult vissza a nyikorgó tengelyű kocsival. Tudta már, mit kell tennie...

Ez a hideg, zuzmarás nap ünnep számára. Nem tudja senki, csak ő maga, hogy utoljára húzza ki ládáját a munkácsi piacra, Mendelék se sejtik. Nem beszélt róla... Mellén a zacskó jó vastagon duzzad a pénztől, — no, nem a százasoktól, bár az is van két darab, de húszkoronások és tízesek, szépen kisimítva, papírba csavarva lapulnak, közel a szívéhez és mintha melegítenék a bőrét.

Egy esztendeje, hogy bejött az országba, tizenkilenc éves, szakálla, bajusza vékony pelyhekben árnyékolja be arcát, amely sovány és átlátszó bőrű. Jóformán gyerek még, de valami komor elszánással tette fel magát egyetlen célra: gazdag akar lenni.

Sok mindent tanult itt, ebben a városban, ahol jóformán mindenki kereskedő. Groszmann Oziás, az engrossista, ahonnét portékáját venni szokta, jó tanácsokkal látta el, valahányszor benyitott hozzá. Magával vitte hátra, a homályos raktárhoz, ahol egy csöppnyi üvegkalitkában tartotta az üzleti könyveket, meg a kasszát.

— Csak szólj, ha kölcsön kell, — mondta neki, mikor már megismerte és tudta, hogy megbízható üzletfél. — Szívesen adok pár száz koronát, az ilyen fiatalemberek tetszenek nekem... Szorgalmas vagy, fiam...

Ez a dícséret több volt még a pénznél is. Az öreg Oziás, ősz szakállával, ócska kabátjával, kitérdelt nadrágjával olyan tekintély volt, mint maga Rotschild. Ő bérelte a város vásárvámját évek óta, rengeteg pénze van. Alkalmazottai, akik maguk is mind zsidók, ott állnak a cédulaháznál, szemük elől el nem húzódhatik senki, rárohannak a vásárosokra, lehúzzák róluk a gubát, az asszonyoktól elveszik a kendőt, de fizetni kell. Nem lehet letagadni a kocsiderékba, széna, vagy szalma alá rejtett kacsákat, tyúkokat, benéznek mindenüvé és fizetni kell...

Oziás bankár is. Ha valaki utazni akar, Berlinbe, Krakkóba, vagy akár Londonba, nem visz magával pénzt. Egy zsidó soha ne hordjon magánál sok pénzt.

mert nem tudhatja: mi történik vele. Bemegy Oziáshoz, aki egy tenyérnyi papírdarabra három héber sort ír s arra kifizetik Londonban a fontot, Berlinben a márkát, annyit, amennyi kell.

A piacon már javában áll a vásár, mikorra odaér. Nem siet. Kipakolja a ládát, a földre terített ponyvára kerülnek a szalagok, kartondarabok, pertlik, papírra fűzött gombok: az egész raktár. Közben ráért beszélgetni szomszédjával is. Egymás mellett árulnak már fél év óta Fiszler Lázárral, aki bánatos, vörösszakállú ember, s van otthon vagy tíz gyereke. Délben se megy haza, kint ácsorog a piacon, míg az utolsó falusi el nem tűnik, neki igazán minden fillérre szüksége van. Gyerekei szokták kihozni egy törött zománcú fazékban az ebédjét is.

— No, — kérdezte, — mi van veled? Mért hoztál ilyen kevés árút?

— Abbahagyom az üzletet.

— Ne beszélj!

— El is megyek innen.

— Pestre?

Fejét ingatta és nem mondott többet.

Aztán nem értek rá beszélgetni, mert jöttek a vevők, azokkal kellett foglalkozni. Judának igazán jó napja volt, mintha a rutén asszonyokat valami húzta volna feléje, egymásután álltak meg ponyvája előtt és nyilvánították vevő szándékukat. Recsegett a karton, ahogy végigszakította, csattogot az olló s mire tíz órára járt az idő, már csak néhány tucat gyöngyházgomb, meg felfűzött cérnagomb hevert előtte.

Valami különös nagylelkűség fogta el. Összemarkolta a portékát és odalépett szomszédjához.

— Ezt magának adom, Lázár bácsi.

— Nekem? Ingyen?

Úgy nézett rá, mint egy őrültre, akin most tört ki éppen a baj.

— Ingyen. Mondtam, hogy felhagyok ezzel az üzlettel.

A vörös zsidó, akinek még senki se adott tán ajándékot életében, csillogó szemmel és reszkető kézzel nyúlt a gombok után. Megragadta a kék papírokat és izgatottan nyelt, hogy kiugró ádámcsutkája le-fel mozgott.

Juda elnézően mosolygott. De csodálkozott is, mert tudta: tisztában van az ajándék értékével, hiszen ő maga is tartott ezekből az olcsó gombokból százszámra. Hát nemcsak rutén asszonyokat lehet a cifra szentképekkel, amikből huszat adnak öt fillérért, megszédíteni? Az ajándéknak, ha még olyan értéktelen is, ekkora becse van az emberek szemében? Megint tanult valamit, a nagylelkűség első leckéjét vette itt, a munkácsi piacon, az adásvétel lármájában, hogy örökre megjegyezze: alkalmas pillanatban milyen sokat ér egy ajándékozó mozdulat.

Összehajtotta a ponyvát, beledobta a ládába, amelynek fedelét nem kellett már lakattal lezárni: üres volt.

—Nem is jössz ezután a piacra?

— Nem én. Elmegyek lakni innen.

Úgy... Elmegy. Tán örökölt? Vagy megházasodik és a menyasszonynak szép hozománya van? Benősül valami üzletbe? Szerette volna megkérdezni mindezt, mert alapjában véve kíváncsi ember volt, de nem merte. Minek faggassa, ha nem akar magától beszélni? És ne legyen az ember hálátlan azzal szemben, akitől ajándékot kapott.

Felesége, egy sovány, hosszúorrú asszony, három gyerekkel körülvéve feléjük tartott.

— Rozele! Rozele, gyere csak! — integetett neki. — Nézd, Brandstein Juda ajándékot adott nekem. Árút ajándékozott...

Mások is felfigyeltek a kiáltásokra és hozzájuk futottak kíváncsian. Nem fordult még elő, hogy ilyesmit cselekedjék valaki, hogy eladható portékát csak úgy, minden ellenszolgáltatás nélkül odaadjon egy embernek, ha még olyan szegény volt is, mint Fiszler Lázár.

— Igazi ajser zsidó... — bólogattak.

Mosolygó, szakállas alakok vették körül, mindenki látni akarta a gombokat. Még meg is tapogatták, hogy csakugyan igaziak-e. Az új tulajdonos féltékeny pillantásokkal kísérte útjukat egyik kézből a másikba, nem szerette volna, ha elkallódnak az érdeklődőknél.

— Segíts hazatolni a kocsit, Jankel! — riadt a legnagyobb fiúra.

Juda megragadta a rudat és elindult, szerencsekívánatok közben. Csaknem megéljenezték, akik ottmaradtak, hátratekintve látta, hogy még mindig körülállják Fiszlert és izgatottan hadonásznak.

Így vonult el a piacról, kellemes emléket hagyva maga után, amiből egykor tán legenda lesz majd. Könnyű volt a szíve s a kordély is, az üres ládával, amelyet buzgón tolt az apjához hasonlóan vörös Fiszler gyerek.

Az udvaron, ahol vesszőkosárral leborított libák híztak és árasztották magukból az áporodott, nehéz, zsíros szagot, betolta a kocsit a fásfélszerbe. A szomszédok ajtajában ott ült, a gyenge napfény felé tartva arcát, az időtlen-vén Hoffmann Alter. A konyhából ételszag áradt, s gyereksírás üvöltött. Hát ezt is itthagyja... Nem látja többet a vénembert, akinek köhögése egész éjszaka áthallatszott a falon keresztül, az ismerős arcokat, az udvart, amelynek szennye és szaga úgy belevette magát egész életébe.

Még a kocsival bajlódott, mikor hazaérkezett Mendel. Rosszkedvű volt, ma sehogy se sikerültek az üzletek. Zsákja töppedten lógott vállán, csak az alján lapult néhány ijesztően ócska cipő, meg egy koszlott télikabát, összegyűrve.

— Már itthon vagy, Juda? Neked is olyan roszszul ment ma?

— Nem. Nekem jól ment. Nem is maradt semmi árum...

— Csak én vagyok olyan szerencsétlen... Egész Munkácson nincs még egy ilyen slemil zsidó, mint én...

Legyintett s belépett a konyhába.

Juda is odaballagott az ajtóhoz, megérintette a mezüzét s körülszimatolt. Bab főtt a rozsdás tűzhelyen. Rebekka asszony kipirulva foglalatoskodott a család ebédjével.

— Akarok valamit mondani, Mendel bácsi...

— No?

— Elmegyek Munkácsról...

Kerek szemeket meresztett rá és feje is rezgett, hitetlenül.

— Csak nem?

— De. Holnap.

— Hallod Rebekka? A mi vendégünk elmegy. Tán nem volt jó neked nálunk?

— Más valamit akarok kezdeni...

— Te! Juda! Csak nem falura mégy?

— Oda bizony.

— No, nézd a gaunert, Rebekka! Nem megmondtam? Ennek a fiúnak a Mayer szerencséje zavarta meg a fejét... Én úgy éljek! Mondd, hogy nem igaz! Mondd csak, hazudtolj meg szemembe.

— Lehet...

Mosolygott és félrehajtotta a fejét.

— Majd néznek nagyot a többiek, ha meghallják!

— Lehet.

Öcska kabátja helyett felvette a másikat, amit Mendeltől vásárolt. Valamikor szép prémes bunda volt, csak egy kicsit megkopott már a nyaka és a posztója kifakult.

— Hová készülsz? Máris indulni akarsz?

Elindult és mögötte összehajolt Mendel, meg Rebekka feje. Sietve haladt végig az udvaron, ki az utcára, a kávéház felé, ahol ilyenkor Groszmann Oziás tanyázott. Ott szokott találkozni az ügynökökkel és mindenféle pesti üzletfelével, bár mindig undorral lépett be az ajtón. A törvényeket szigorúan tartó zsidó volt, nem is ivott volna még egy korty vizet se abban a helyiségben, ahová a gojimok is jártak, de hiába, az üzlet üzlet. A pincérek nem is szóltak hozzá, tudták, hogy semmit se fogyaszt, csak borravalót osztogat köztük, mikor eltávozik.

Juda még soha nem volt kávéházban. A nagy tükörablakon keresztül látta csak az életet, ami ott folyik. A márványasztaloknál mindig ültek, legtöbbször üzleteket kötő emberek, akik közül sokat ismert látásból. Tudta: melyikük utazó, aki pesti cégek árúit közvetíti, s ki a munkácsi zsidó. Ezek jobban érdekelték. Nem viseltek már szakállt, borotválták az arcukat és úgy öltözködtek, mint a pestiek. Szeme előtt ment végbe ilyen változás, nem is egy. Igaz, majdnem mind eltűntek aztán a városból, bizonyosan Pestre költözködtek azok is. Ez nyilván szükséges, hogy abban a nagy városban boldogulni tudjanak... Ha egyszer ő oda akar menni, neki is le kell majd vágatnia szakállát? Az otthoni viselet már úgyis lekopott róla, kaftán helyett kabátot viselt és pantallós nadrágot, igazán nem nagy változásra lesz szükség.

Kissé bátortalanul nyitott be a kávéház ajtaján. Az volt az érzése, hogy a fehérkabátos pincérek közül valamelyik majd elébe áll és kiutasítja.

Látta Oziást, ott ült a sarokban, egyedül, mellére hajtott fejjel, elgondolkozva. Egyenesen feléje sietett, mintegy védelmet keresve nála.

— No, — fogadta köszöntését, — hát mi újság, Brandstein Juda?

— Eljöttem... A kölcsön miatt.

Beszéltek már a pénzről és Oziás, ahogy ígérte régen, csakugyan hajlandó volt adni, nemcsak készpénzt, de árút is, ha kellett.

Leültette, szemben magával és a pincérnek, aki odalépett asztalukhoz, elutasítóan intett:

— Semmi se kell...

Aztán odafordult Judához:

— Remélem, nem fogyasztol itt te se, semmit?

Nem tudta, hogy lehet-e egyáltalán visszautasítani ezt, megtagadni a rendelést, de ha Oziás mondja, bizonyára igen.

— Nem... — mondta habozva.

— Nagyon helyes... A törvényt meg kell tartani az embernek. Mindig tartsd meg a törvényt... No... Szóval a pénz miatt jöttél. Hát megkapod, mindjárt odaadom.

Benyúlt kopott kabátja zsebébe és kihúzott egy darab papírost.

— Ezt írd alá, fiam. A rend kedvéért.

Kötelezvény volt, ötszáz koronáról.

Az asztalon tinta és toll állott, Juda ünnepélyes arccal ragadta fel a vékony szárat, hogy nevét odaírja a kölcsönről szóló okmány alá. Voltaképen még nem volt nagykorú és Oziás inkább a rend kedvéért kérte tőle csakugyan a kötelezvényt. Bízott ebben a mozgékony fiatalemberben és szeme, amely csalhatatlan volt, ha üzletet kellett megítélni, látta már benne a szerencsés kereskedőt.

— Úgy...

Összehajtogatta a papírt és ugyanolyan gonddal, mint ahogy elővette, visszasüllyesztette zsebébe.

— És most itt a pénz.

Vastag bőrtárca került elő, amelyben csupa bankó lapult.

Kiszámolt négy darab százast, aztán még nyolcvan koronát kisebb papírpénzben.

— A többi egy évre a kamat, azt mindjárt levontam belőle, — magyarázta. — Négy percent, nem sok, ha meggondolod, hogy mégis rizikó nekem ez a dolog...

Juda bólintott.

— Rendben van.

— Az üzlet üzlet... Mástól nem is kaphattál volna... Mert semmid sincsen, váltót nem írhatsz alá, zálogot venni nem lehet tőled. No? Igaz?

— Igaz. Rendben is van.

— Az árút mikor küldjem?

— A jövő héten. Majd én bejövök.

— Jó.

Hozzáhajolt és csendesen mondta:

— De aztán vigyázz... Ne felejtsd el, hogy óvatosnak kell lenni. Ha üzletet kötsz, mindig tiszta legyen... Ne kapaszkodhasson bele senki. Érted? A formára kell ügyelni, fiam, mindig csak a formára. A törvény: forma. Azt be kell tartani... A többi nem fontos. Kivált a kölcsönöknél vigyázz. Ha egy parasztnak pénz kell és adsz neki, akkor te egy jó ember vagy. Igér fűt-fát, nagyságos úrnak nevez, de amikor visszakéred a pénzedet, akkor egy tetves, uzsorás zsidó vagy és törvénybe hivat. Mind azt mondja, hogy nagy kamatot kérsz... Ne köss te ki írásban nagy kamatot... Érted?

Juda bólogatva hallgatta.

— A zálog, az más... No... Hát legyél te szerencsés, fiam...

Kegyesen elbocsátotta.

A pénzzel zsebében lassan ment az utcán. Most már szabad ember volt ebben a városban, nem kötötte ide semmi, az üzlet se. Holnaptól kezdve egy kis faluban él majd, hogy meddig? — maga se tudja. Titokban azt reméli, hogy nem sokáig.

A városháza előtt megáll, nekitámaszkodik a falnak és nézi a járó-kelőket. Egy-két falusi még akad köztük, de legtöbben idevalók. Lányok is sétálnak, bokáig érő szoknyában, kis kalappal a fejükön, munkácsi zsidólányok s Brandstein Juda most először nézi meg őket jobban.

Nem ért rá mostanáig erre...

A sarokról egy magányos, kicsit kövér nő visszatekint és rámosolyog.

Vérhullám önti el az arcát, szemét elkapja s érzi, hogy torkában lüktet az ér.

Ez is van még az életben... A nő...

Majd... Le kell hajtania a fejét, mert egészen vörös, érzi s úgy siet végig az utcán, be a gettó szűk sikátorába, mint akit rajtakaptak valami tilos cselekedeten.

— Folytatjuk. —

AZ „ÖRSÉGVÁLTÁS“ A MOZIBAN

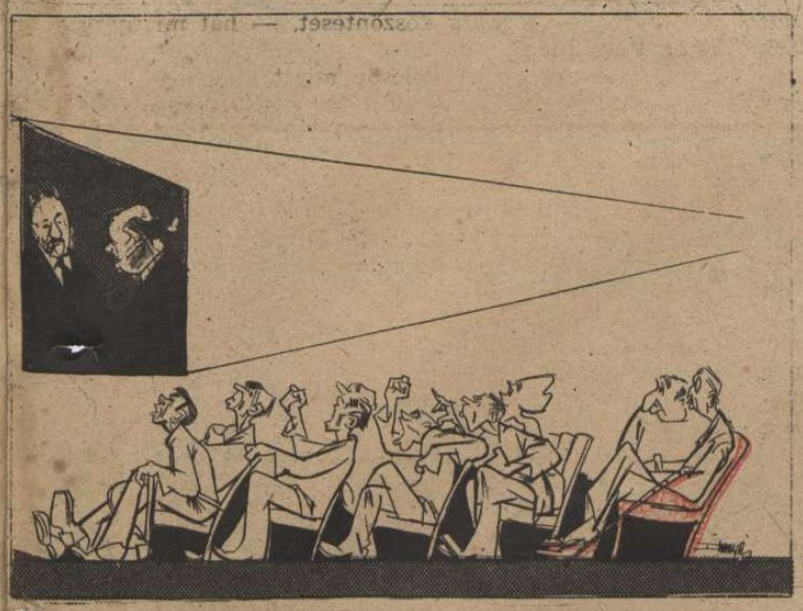

Bernát: *Azért jobb a vászonból élni, mint a vásznon szerepelni...*

ALADÁRÉK MOZIBÓL JÖVET...

(Ált. siker jegyében forgatják Budapesten a stróman-üggyel foglalkozó «Örségváltás» c. filmet.)

— Kedves Bernátkám kérlek, én csak most látom, hogy tulajdonképpen igen alacsony a fizetésem.

PALESZTINAI SZOBOR 2000-BEN

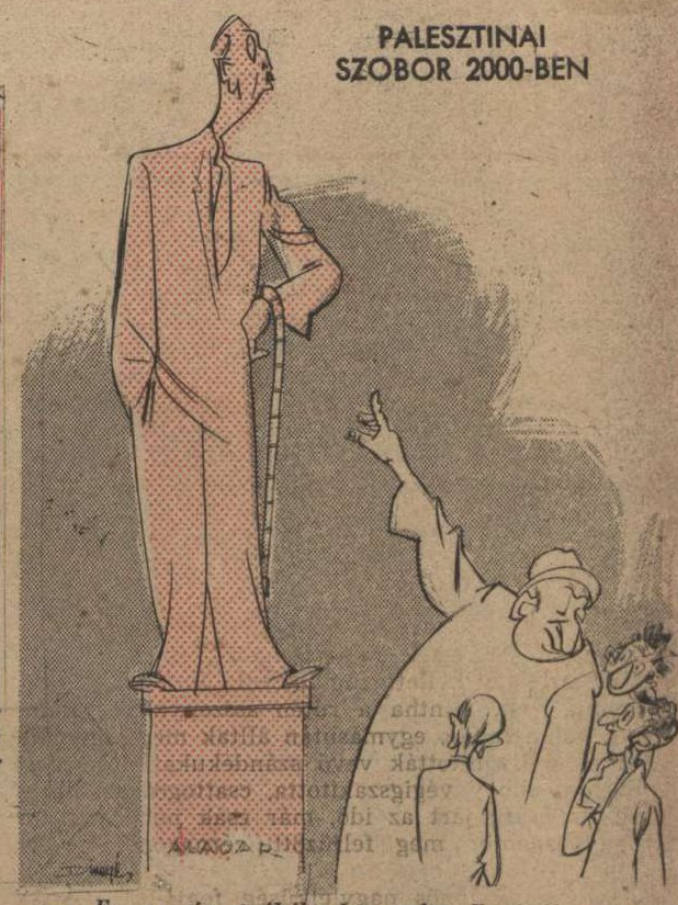

— Ez az úr próbált bennünket Európában tartani, amíg fizetni tudtuk...

A KIPRÓBÁLT SEGITŐTÁRSAK...

— Ne félj Sztalinkánk, talán innen is kilöknek — a németek...

A KÖTÉLTÁNCOSOK

(Lustige Blätter.)

KING ADMIRÁLIS JELENTÉSE:

«Megmutattuk a japánoknak, hogy mi vagyunk a tenger urai! A kilátás máris biztató...»

DIEPPE UTÁN.

— Churchillkém, téged nagyon helybenhagytak! Verekedtél?

— Csak úgy egyoldalúan... Nem várták meg, amíg én is odavágok...

ÖRSÉGVÁLTÁS BRAZILIÁBAN...

ÖRSÉGVÁLTÁS SZOVJETÉKNÁL...

Sztalin: — *A lemondott tábornok elvtárs helyét pedig te fogod elfoglalni...*

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

A NEGYEDIK HÁBORÚS ÉV KÜSZÖBÉN